

TỦ SÁCH VĂN HỌC CHĂM

Văn học Chăm
hiện đại

THƠ

Simhapura

Trà Ma Hani

Kahat

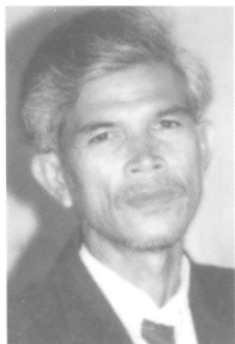
Huyền Hoa

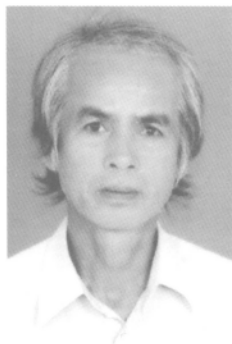
Hlapah

Trầm Ngọc Lan

Đặng Tịnh

Phú Đạm

Văn học Chăm hiện đại
thơ

TỦ SÁCH VĂN HỌC CHĂM

Văn học Chăm
hiện đại
I
thơ

(nhiều tác giả)

Inrasara chọn và giới thiệu

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HỌC - 2008

Tuyển tập được ấn hành do sự tài trợ của bạn thơ
Chế Mỹ Lan, anh Ysa Cosiem và Cty TNHH dệt
may thổ cẩm Chặm Inrahani.

MỤC LỤC

Lời mở

7

I. THƠ TIẾNG VIỆT

Jalau Anuk: Người về - Nói với em 2 - Nhấn em - Ng. - Tôi - Gởi bạn - Dưới vòm trời là những mái nhà - Tiên tri - Cổ tích em - Quê	13 - 33
Bá Minh Trí: Tạ lỗi - Thầy - Tự bạch - Inrasara - Cười mình - Chuyện vụn.	34 - 41
Chế Mỹ Lan: Hai chữ Katê - Nắng Phan Rang - Tứ tuyệt - Ta còn lại gì - Con bệnh cấp tính.	42 - 48
Diễm Sơn: Đồi nắng - Giấc mơ tháp - Mưa âm - Cô gái hát dân ca.	49 - 53
Huy Tuấn: Khúc tiễn đưa - Em - Người bỏ cuộc - Sắc tím Tagalau.	54 - 58
Huyền Hoa: Lời Po Nugar - Thất ngôn cổ phong tiễn năm Kra Dal.	59 - 63
Jalau: Khi về thăm lại Hậu Sanh - Nỗi lòng - Hạt sương của tôi.	64 - 66
Inrasara: Ngụ ngôn của Đất - Những bước chân xa - Chân dung nàng - Bắt ngờ nhiều cái nghĩ tối nay - Những ngày rỗng. Ngày 8: sinh chỉ 1 lần - Tháp Chàm muôn mặt - Hành hương về bên kia đêm tối - Ăn ngữ Paulh Catwai - Khởi động của khởi động - Lễ tẩy trần tháng Tư.	67 - 98
Kahat: Mâu bụi phấn - Cảm xúc lớp ghép - Mẹ - Tình bạn.	99 - 103
Lộ Trung Thiệp: Lời chào Mỹ Sơn - Mặc tưởng.	104 - 106
Mih Tom: Mùa suy tư - Điều bỏ quên.	107 - 109
Quỳnh Chi: Xa nhớ... - Inrasara và tôi.	110 - 111
Simhapura: Thời xa vắng - Thiên đường hư ảo.	112 - 114
Sonputra: Mưa, vật nặng và anh - Chị cười tôi - Dự cảm.	115 - 118
T.T. Tuệ Nguyên: Người nghệ sĩ ban mai - Con đường quê tôi	119 - 135

- Gửi cho họ, cho hân và cho cả hai - Bình minh - Những mảnh vỡ
- Liên khúc tấu rối bù.

Thạch Giáng Hạ: Tóc mẹ - Hạt mưa - Nụ hồng xinh. 136 - 138

Trà Ma Hani: Bạn Bana ở làng Chăm - Hồn trống Ginong 139 - 143

- Điều ước - Hội điều - Gió.

Trà Thy Mulan: Xin cảm ơn người - Yêu em. 144 - 145

Trà Vigia: Tôi và chúng tôi - Xin lỗi chỉ vì... tôi đã là hạt bụi 146 - 163

- Đau như không thể - Một định nghĩa - Lâng lâng - Những điều không thật

- Hành trình thời gian 1 - Hành trình thời gian 2 - Hành trình thời gian 3

- Hành hương tôi.

Trầm Ngọc Lan: Phước Nhơn - Đêm đôi trâu - Chúc thư muộn 164 - 179

- Đêm Chà Bang - Người đi tìm Po Nai - Đồi cỏ - Tranh tượng Po Rome

- Đêm phé tích - Tình tự cha con - Kí ức chiều - Khúc thiên di

- Tiếng thời gian - Xin đừng gầy khúc ru oi.

II. THƠ TIẾNG CHĂM

Cahya Muong: Dhar inur ka anuk - Amaik nan - Muryah ciim 183 - 187

- Ciim.

Đặng Tịnh: Ranom khik panwoc Cam. 188 - 189

Hlapah: Cabbwai. 190

Jaya Hamutanran: Rawong palei Cang - Wok 191 - 205

- Dauh saung xa-ai adei hoc - Panrang - Poc o truh - Dauh baik adei

- Num muk palei adei - Buy ka ayut - Drut ka cei.

Minh Trí: Bruk đom - Bruk ngap - Mumhum alak. 206 - 208

Phú Đạm: Tagalau - Panoc amaik - Mukal harei ni - Thun twa 209 - 217

- Mai mung atah - Adei kamei - Ppagon - Rok hamu.

Phutra Noroya: Xa-ai nau pajor - Dauh ru adei - Muryut Cam Bini 218 - 224

- Adei dahlak - Wok palei.

Inrasara: Lipei munwix - Ppak kanain adei xa-ai 225 - 233

- Yam kabaw trun tanran - Lipei klak - Cwak di bbwon kakwon

- Mumwix palei pala - Glong Anak - Ppak kanain drwai - Atah/ jaik.

Jaya Yut Cam: Su-on bhum Cam. 234 - 236

Trà Vigia: Hanuk yawa - Hu sa harei. 237 - 240

LỜI MỞ

Kết cuốn *Văn học Chăm - khái luận* (1994), phần “Văn học Chăm hiện đại”, tôi viết:

“Sau Mudwon Jiaw, Jaya Yut Cam có một bài thơ dài: “Su-on bhum Cam” (Nhớ quê Chăm) đăng trong *Uớc vọng I*, nội san của Trường Trung học Pô-Klong cũ, được xem như khởi đầu cho sáng tác hiện đại. Với cái ưu tư sâu lắng, nhà thơ thả tâm hồn bay đi thăm nhiều làng quê Chăm, từ Phan Rang đến Phan Rí, từ Tuy Phong qua Ma Lâm, mỗi làng thôn với những cảnh quan và nét đặc trưng của nó.

Bên cạnh Jaya Yut Cam, Đảng Năng Quạ có nhiều sáng tác nổi tiếng như “Xa-ai Cam adei Bini” (Anh Chăm em Bani), “Bhum adei” (Quê em), “Palei dahlak” (Làng tôi), “Karei jalan” (Không cùng chung lối). Các tình khúc của Đảng Năng Quạ xoay quanh hai đề tài muôn thuở của con người: tình yêu lứa đôi và tình yêu quê hương. Bằng ca từ dung dị nhưng khá độc đáo, các ca khúc ông đi sâu vào tâm hồn của nhiều lứa tuổi, mọi tầng lớp quần chúng Chăm. Trong thời gian đó, Châu Văn Kên cũng đã cho ra đời nhiều ca khúc có giá trị. Khác với người cùng thời, chủ đề thường là thể thái nhân tình, vừa sâu sắc ở suy tư, vừa tế vi ở nhận định.

Riêng sáng tác bằng tiếng Việt, chúng ta phải kể đến hai tên tuổi: Huyền Hoa và Jalau. Qua những bài thơ được đăng trong các tập san *Hồn quê* - Ninh Thuận, *Panrang*, *Tuổi Ngọc* (cũ) hay *Đại Từ Bi* (mới), Huyền Hoa và Jalau được xem như hai nghệ sĩ đi khai phá một vùng đất mới. Sau đó, Trầm Ngọc

Lan là tài năng sớm phát triển, cũng đã kịp có một tập thơ góp mặt.

Đây là các khuôn mặt quen thuộc, những tên tuổi bị qui định trong không khí sinh hoạt văn học rời rạc của tỉnh lẻ, trong đó hai tập san *Panrang* và *Uớc vọng* như hai mảnh đất để họ gặp gỡ, trao đổi và thể hiện.

Sau khi đất nước thống nhất, khi hai tập san với sự ra đời thất thường này đình bản thì sinh hoạt văn học Chăm cũng tắt ngấm. Một Amur Nhân với các khúc sôi nổi của anh không làm nổi mùa xuân. Và mặc dù sinh hoạt văn chương đất nước luôn rộn rịp, nhưng sau hai trăm năm biến cố lịch sử đã đi qua, với người Việt, các cây viết Chăm vẫn còn giữ “những khoảng cách còn lại” (tên tiểu thuyết của Nguyễn mạnh Tuấn), nên đến bây giờ vẫn chưa có Huyền Hoa hay Jalau khác xuất hiện. Có lẽ cuộc vật lộn với sinh hoạt thường nhật quá cam go nên họ không còn thời gian để mơ mộng và sáng tác. Cũng có thể thiếu môi trường thuận lợi cho tài năng văn học nảy nở và phát triển”.

Nhận định được viết cách nay mười lăm năm. Mười lăm năm với bao biến chuyển cuộc thế, thay đổi cuộc người. Bằng nỗ lực vượt bậc, thế hệ Chăm yêu văn chương đã thu hẹp dần khoảng cách, ngày càng hẹp, ngắn hơn, để đến hôm nay - có thể nói, người viết văn, làm thơ đã nhập cuộc vào cộng đồng văn chương đại gia đình dân tộc Việt Nam.

Trước tiên, người đọc nhận ra dấu hiệu đó qua vài bài thơ của Thông Thông Khánh, Thông Minh Hiền đăng rải rác trên các trang báo. Nhưng chỉ đến khi tập thơ *Tháp năng* của In-rasara ra đời vào tháng 7 năm 1996, và sau đó là tạp chí *Văn, nghệ Dân tộc và miền núi* số đặc biệt - trong đó các cây viết

Chăm đóng góp chính - được phát hành rộng khắp như là quà tặng mùa Katê 1996, phong trào sáng tác Chăm mới thực sự nở rộ.

Nó chính là tiền thân của *Tagalau*, *Tuyển tập sáng tác - sưu tầm - nghiên cứu Chăm* ra số đầu tiên vào năm 2000. Đây là đặc san do một nhóm trí thức Chăm chủ trương, nhà thơ Inrasara chủ biên, ra đều đặn hàng năm. Gần trăm tác giả góp mặt qua chín kì *Tagalau* là con số rất đáng kinh ngạc!

Hầu hết tác giả đó - sau cuộc tuyển chọn - đều có mặt trong Văn học Chăm hiện đại - *Thơ*, mà hôm nay chúng tôi hân hạnh giới thiệu đến độc giả.

Ngoài Inrasara được xem là nhà thơ chuyên nghiệp, còn lại đều là những cây viết không chuyên đang sinh sống ở nhiều vùng miền khác nhau: Ninh Thuận, Bình Thuận, thành phố Hồ Chí Minh, Tây nguyên,... và cả ở nước ngoài. Họ làm nhiều nghề khác nhau: giáo viên, bác sĩ, kĩ sư, doanh nhân, nông dân, sinh viên hay học sinh đang ngồi lớp tại vùng sâu vùng xa; tuổi đời cách nhau đến ba, bốn thế hệ: lớn tuổi nhất Jaya Yut Cam (75 tuổi) và nhỏ nhất là Thạch Giáng Hạ (sinh năm 1988); có kẻ sáng tác thuần tiếng Chăm (Jaya Hamutanran, Phú Đạm,...), tiếng Việt (Trần Ngọc Lan, Lô Trung Thiện,...) hay song ngữ (Inrasara, Trà Vigia); có người đã quá cố (Jalau) nhưng cũng có cây bút vừa rời ghế giảng đường (Sonputra), nghĩa là đang mang đầy cảm hứng sống và viết. Khía cạnh khác, có tác giả đã in tập thơ (Huyền Hoa, Jalau, Chế Mỹ Lan) bên cạnh người chỉ mới góp mặt một bài thơ duy nhất (Đặng Tịnh, Hlapah); có người từng đoạt Giải thưởng thơ toàn quốc hay khu vực (Trà Ma Hani, Bá Minh Trí) cạnh khuôn mặt có những sáng tác rất đặc sắc

nhưng chưa in báo chính quy nào (T-T. Tuệ Nguyên).

Tất cả góp mặt làm cho Tuyển tập đa giọng điệu, đa phong cách.

Từ bài thơ xuất hiện cách nay hơn nửa thế thế kỉ và được đông đảo bạn đọc Chăm biết đến như “Su-on bhum Cam” (1967) đến các sáng tác mới chưa đăng báo, như của Mih Tom hay Simhapura; từ thể thơ hay giọng điệu tiếp nối truyền thống như Diễm Sơn, Huy Tuấn, Huyền Hoa, Kahat, Cahya Murlong, Chế Mỹ Lan, Quỳnh Chi, Minh Trí, Phutra Noroya cho đến các khai phá, sáng tạo với tinh thần hội nhập và cởi mở trong thời đại toàn cầu hóa của vài cây bút mới: Jalau Anurk, T-T. Tuệ Nguyên,... Tất cả bài thơ đều được tuyển chọn theo tiêu chí: đặc sắc, mới lạ, độc đáo và đậm chất nhân văn. Một/ một vài hay cả bốn tiêu chí. Tùy tác giả, thế hệ, giới tính.

Thế nhưng, dấu sao vẫn còn đó các cây bút dù từng góp mặt trong *Tagalau* nhưng, bởi vài lí do, chưa xuất hiện ở Tuyển tập này. Hi vọng trong các kì tái bản tới hay ở tuyển tập khác, sáng tác của họ sớm đến với đông đảo người đọc yêu văn chương.

Tủ sách văn học Chăm luôn chờ đợi những sáng tác mới, khuôn mặt mới - độc đáo hơn, sáng tạo hơn.

Thành phố Hồ Chí Minh, 20-8-2008
Inrasara

I

THƠ
TIẾNG VIỆT

Jalau Anuk

Họ và tên khai sinh: Trương Đăng Ái.

Sinh năm 1975, tại Hamu Tanran - Phước Hữu - Ninh Phước
- Ninh Thuận.

Thành viên Ban Biên tập Tuyển tập *Tagalau*.

Hiện là giáo viên tiếng Anh tại Thành phố Hồ Chí Minh.

NGƯỜI VỀ

Riêng Dương Thanh Nhân

Người về!

Chiều gằm mặt

Đêm quay lưng

Chú gà trống nghênh ngang chẳng buồn buồn tiếng gáy

Xương rồng xơ xác cháy

Chỉ có *palei* dang rộng cánh tay chào.

Người về!

Em không dám ghé

Em không dám vui

Em chẳng thể buồn

Chỉ có lòng người em chưa hiểu, người ơi!

Người về!

Ngày em mong...
Tối em mong...
Thằng *Klu* bập bẹ: *amư*!
Mà em nhọc nhằn móm chữ

Người về!
Sao em vẫn nhớ?
Sao em vẫn mong?
Thằng *Klu* vẫn không *amư*?
Trần nhà vẫn chưa ai đắp?
Người về!
Em vẫn thao thức
Để chỉ biết rằng:
Người về... lại đi.

* *Klu*: tên gọi con trai Chăm; *amư*: cha.

NÓI VỚI EM

Tình yêu của em - đã lớn lên cùng réo rắt tiếng *xaranai*
Thần tượng của em - đã trưởng thành từ chỗ những hòn
gạch vỡ vụn

Một nửa của em - có làn da của nắng
có nụ cười của *palei*
sự trầm mặc của tháp
ánh nhìn của lũ xương rồng khát cháy
quanh năm

Đứng bên em - vọng được đứng giữa bình nguyên của sự
yêu thương
Tựa những ngọn tháp kia sừng sững vĩnh hằng.

* *xaranai*: kèn xaranai Chăm; *palei*: làng.

NHẮN EM

Mùa đã thức

Ginong đã vang

Xaranai đã véo von từ cõi xa xăm gọi bùng mặt trời ngái ngủ

Gọi lùi bước *Yang* toan đi

Gọi giật hồn tha ma lảng vảng

Gọi âm âm *tapuk bhaw*

Gọi phụt mạch nước ngầm trên mảnh vườn bén liếc gót chân thô

Mùa đã thức

Gọi em và anh

Gọi về vạt bước tha hương

Dội vào nghìn trùng xó ỉnh:

âm u

bản thủ

nhọc nhằn

ti tiện

Về đi em!
Về *won Katê*
Tamia tadik
Làm duyên con gái
Đội chiếc *buk* xưa
Đong đưa *tanrak* cũ

Về đi em!
Ngồi lại bên anh
Khét hanh mùi nắng
Khát gầy mùi mưa
Mặn nồng mùi biển

Thôi miên anh về lại... đợi mùa.

NG.

Ai như em - dán dính mình bằng quần *jeans*, áo *pull*, bầm
môi như máu ứa?

Ai như em - bập bẹ Chăm, Kinh, nụ cười ngượng nghịu,
dáng đi mùa dịch gia cầm - *avian flu*?

Ai như em - ném vào nhân gian cái nhìn bạc bẽo, còn đôi
tờ giấy bạc, giấc mơ *nail - doer*, hơi thở *overseas*?

Ngỡ ngàng quá em ơi! - Đời bỗng dưng trở thành một
chuỗi phản ứng hóa học nhỏ nhem trong phòng thí nghiệm
- sau tạp nhạp hỗn hợp, sản phẩm thu được là một mớ
shit of globalization.

* *Ginong*: trống ginăng Chăm; *Yang*: thần; *won Katê*: mừng lễ Katê; *tapuk bhaw*: sách (hoang) không ai đọc; *tamia tadi*: mùa quạt; *buk*: lu (nước); *tanrak*: khăn.

TÔI

Nhẽ nhại mồ hôi, xé lòng cơn đau đêm, lập cập run - bi mìn vết thương sót lại.

Mẹ dội tôi vào đời, khóc oang oang, nhầy nhựa chiếc phòng, quờ quạng trong đặc sệt bóng tối, phủ lên *palei* gánh nặng một đời người.

Loài quạ thét trong đêm, tan tác bầy cú vọ, tiếng khóc vỡ òa đánh thức bầy gà lười gáy tỉnh mơ.

Đi - cha tôi đi - cánh tay trần gầy guộc, lồi không nổi bầy ngôn ngữ mờ côi nằm sâu dưới vực, chiếc tàu gặp nạn, chìm vùi *illimo*.

Tôi - cái thằng tôi - trơ trên võ ngực, ngủ vùi cùng cái mác bánh chọe, lảng coóng một cái đầu to hai mái - rỗng tuếch bên trong, tỉnh vội - soi gương thấy mình cũng chỉ là cái thằng *Klu* khờ khạo, mút mực ngón tay cái mà cứ tưởng là núp vú mẹ nâng niu ngày chào đời.

* *Klu*: tên thường đặt cho con trai Chăm; *illimo*: văn hóa.

GỬI BẠN

Đừng trách tao sao không cùng tụi mày túy lúy men say,
hùng hục sức trai tơ bên những ả bắt đầu cuộc đời lúc chiều
chạng vạng!

Đừng trách tao sao không chịu soi gương lược lật những
cọng tóc bạc lấm tấm như những rác vôi vãi bậy dưới chân
tường cao ốc phết qua loa!

Đừng trách tao sao không tự thấy mình cô độc quá đôi,
rách túi mà chẳng có gì lọt thỏm bạn đường, ngơ ngác buồn
mấy đứa nhỏ xin ăn!

Đừng trách tao! Đừng trách – khi trái đất vẫn còn, lòng
người vẫn ấm những mùa đông, tầng *ozon* vẫn chưa thủng
hẳn, tia cực tím vốn chỉ rọi lẻ tẻ xuống đời những mầm
mống ung thư không báo trước!

Thử ngược lên một lần đi! Thử đi tụi mày ạ!

Trời vẫn còn sao.

Trăng vẫn sáng vàng vạc đầy chứ!

Vui chi một ngày đời!

Đừng cười tao tội mày nhé, đừng cười!
Đời là cả một chuỗi ngày dài. Gian nan cùng lắm cũng chỉ
là vài đợt Tsunami, động đất, chiến tranh, thù hận, ghét -
thương, nghèo khó, cô đơn...

Cười lên tội mày nhé!
Hết mùa trăng, sao vẫn sáng bình thường.

DUỚI VÒM TRỜI LÀ NHỮNG MÁI NHÀ

*... Phố không nuốt chửng em đâu
bởi phố trú dưới vòm trời – rộng lắm!
mà ở đâu dưới bầu trời cũng có những mái nhà cho cả em,
anh và mọi người.*

Cứ đi đi! – Phía trước là con đường
bởi chẳng thể bởi tìm mãi những tàn tích năm xưa
để vỗ ngực tự hào
ngủ vùi sâu quá khứ
liệt vòng sinh nở
chai khối ưu tư
Cứ đi đi!
bởi chẳng thể ngoảnh nhìn mãi một thời

em chưa phơi thai
anh chưa nở kiếp làm người trần thế
đừng tưởng chỉ có em đau là thật
mà cọng cỏ ven đường cũng ứa héo khóc mưa khan

Ngọn tháp là của ngày xưa
ngôn ngữ đẹp là của *Ariya* ngày xưa
điệu múa kì ảo, say đắm lòng người là của ngày xưa
bản đồng dao hay mà em hát cùng anh thuở thiếu thời
là của ngày xưa
của ngày xưa tất ...
bây giờ lai căng
lập dị
khác thường
áo váy em mặc hôm nay
lời nói em thốt ra cùng anh hôm nay
dáng đi của em hôm nay
tâm tưởng em hôm nay
ngôi nhà em ở hôm nay
còn gì là chúng – của ngày xưa
sao em không xót?
Đừng quên nghe em!

Đừng lẩn về mãi những hồi ức năm xưa
để luôn tưởng đôi vai mình dài rộng
em còn gánh nổi không em?
treo *bhaw* trên xà nhà những ciet sách
em còn đội vũng nũ không em?

một *buk* nước nhẹ tênh
từ dòng nương quê trải dài miền đất khát
thử hát lên đi em – *Thei mai...*!
thử tằm cho *Rija Praung* vài *kapu hala*!
thử đứng trước *patuw hayop*!
thử viết vài dòng *akhar thrah*
thử nói *harat* Chăm
em sẽ thấy mình cỡ bằng hạt cát
giữa mênh mông sa mạc
chông chênh/ nép mình sợ gió

Đi đi em – Mặc cho những câu chuyện ngày xưa đêm trăng
bà kể
vẫn đề lên hơi thở dốc anh
bủa vào trần trở em
ùa về ác mộng em
dù có ảm mốc, hoang sơ
tháp vẫn đứng rung rung
em và anh vẫn sống giữa loài người – gần lắm
rồi sẽ ảm cơn mưa giông
nước sẽ tuôn về miền đất khát
còn bầu trời vẫn sáng
đêm vẫn thức gác
tháp ngủ giấc không tròn

Cánh đồng hạn triền miên
bầu vú mẹ cạn khô
mặc bày dê ốm gầy trên triền dốc

em thơ húp vội nước cơm
rồi nín khóc chờ
... hoang vắng trôi đi

Quạnh hiu những mái nhà
trần truồng những tấm thân gầy
em và anh
mừng nước mát đầu mùa
đục ngầu rơi từ máng xối lâu năm
lũ ếch khô thân rữ người khát nước
lao vào nước/ hát mừng nước
ềnh òn ... ềnh ả ...
chưa hết sương đã qua xiên
nằm gọn trên đóm lửa hồng
củi khô không thiếu

xì xèo nước xát lên than
... rất buốt

em và anh
mừng vui buổi tiệc
mừng mưa đầu mùa
Có nhớ không em?

Nắng choáng mặt người
mưa mù đồng vụ
nắng làm nứt đất
mưa ngập thối cây
lũ lúa vừa cháy hôm qua

chưa kịp lột da
chưa kịp xanh đầu ngọn
mưa đánh gục mắt rồi
khuyu gối/ gãy thân/ nằm bẹp vô vọng
khóc thương người trồng
Lũ kéo âm âm
thân trần cha run/ áo tả toi mẹ rách
ném mình vào gió/ phóng bừa vào mưa
bởi có em và anh
há hốc mồm đòi sống

Thương thay loài xương rồng luôn thủy chung mòn mỏi
đứng nhìn/ chứng giám/ khô queo thân/ treo trước cổng
nhà/ đuổi hết những hồn ma
cho bác, cho dì, cho thím, cho cô, cho mẹ, cho em...
sinh nở
làm đời tục lụy
để có người còn nhớ đến hôm qua
Đừng quên nghe em!

Cứ đi đi! – Phía trước là con đường
đừng mãi vỗ tay thán phục những chú đế ngậy ngô
bị nắm râu quay tròn
choáng ngợp không nhìn thấy kẻ thân
giương cày/ gồng mình/ lao vào nhau/ đá nhau/ cắn nhau/
xé nát thân nhau

rồi ngã gục
làm mồi cho loài kiến
... suốt mùa đông/ quê tiếng gáy

Đừng giả vờ khóc thương con thần lẩn xấu số
mà ngày xưa anh và em đánh chết trên tường vách đất
để chơi trò ma chay/ hỏa táng/ vờ khóc nỉ non
rồi cười ngật nghẻo
u u mê mê/ kì bí lạ thường – *ong khin*

Đi đi em!
phía trước – Sau bụi chuối gầy còm là ánh đèn
sau ngõ ngách lầy lội là thẳng tắp lối đi
sau lụp xụp mái hiên/ mục ruỗng bờ rào
là xanh đồi cỏ/ là mượt lúa non/ là bát ngát trắng thanh/ là
rì rào sóng vỗ/ là rạo rực lời hẹn hò ta nguyện sống bên
nhau

Đi đi em!
phía bên kia nông hoen hoen sông quê là ùn ùn sóng bể
sau hoang hoải đêm dài là rục phở đông vui
phố cũng thích *Xaranai*
phố cũng say đắm lòng tháp cổ
phố cũng rộn ràng với *Ginong*
phố cũng trải lòng với điệu múa *Apsara*
phố cũng hiểu *Ariya*
phố cũng sụt sùi nghe *dalikal* bà kể
Đi đi em! Đi đi! – Mang hình em vào phố

tỏa hơi em vào phố
chìa cả sần sùi bàn tay em vào phố
và lớn lên cùng phố
phố sẽ trải ngực mình/ mở đôi vai mình
để lúc mệt nhoài em gối ngủ giấc trinh nguyên

*phố không nuốt chửng em đâu
bởi phố trú dưới vòm trời – rộng lắm!
mà ở đâu dưới vòm trời cũng có những mái nhà cho cả em,
anh và mọi người.*

Tháng 2 - 2006

* *Ariya*: thơ, trường ca; *ciet*: giỏ đựng sách Chămp; *Thei mai*: một bài dân ca Chăm; *ong khin*: cấm kị; *patuw hayop*: bia đá; *Rija praung*: một lễ của Chăm; *akhar thrah*: chữ Chăm truyền thống; *dalikal*: truyện cổ; *kapu hala*: miếng trầu têm.

TIỀN TRI

Khi ông chết đi
nội đã khóc như mưa khát dội về miền khô hạn
cha vật vã thân chì... chú thét tiếng chim ung lạc vào rừng
thẳm ngàn ngút lửa
rất một vòm ngực rắn *Naga*
thím lả người mềm như một chiếc *Murthom*
chỉ có mẹ nuốt ngược nước mắt vào trong/ mắt ngóng về
cánh đồng
tiền tri hạt lúa

Khi cha chết đi!
Anh thẳng thốt gào lên như đang giữa biển khơi chiếc
thuyền nan gặp nạn
rệu rã như thể chưa biết bơi
như thể chưa lộn nhào vào những chỗ xiết nhất của con
sông giận dữ
co rút những sải tay/ trốn biệt kí ức
em trai anh - không ai níu nổi một cành khô/ hoang tưởng
vin vào rong rêu trơn tru như khi em đặt một cọng canh
môn nơi đầu lưỡi
em gái anh - không ai còn đứng đường hoàng được với
những chiếc váy đen trên người
nơi thấp nơi cao
chỉ có mẹ ném vào miệng hố nơi cha nằm một lớp đất ướt

nặng trĩch như những nắm cơm nấu từ sáng tinh sương cho
cha vào rùng lấy củi
chỉ có mẹ đặt nhẹ vào cánh tay trần anh/ khẽ chạm vào vai
hai đứa em trai anh/ thất lại lưng vấy cho từng người con
gái
nhìn về phía cha được ngả đầu
tiên tri những cuộc đời nhỏ dại

Rồi khi anh chết đi
ắt là lúc mẹ không còn
em đừng vội tiên tri một ngày gặp lại
mà hãy nhìn về phía có ánh sáng buổi ban mai
có tiếng róc rách những hạt nước rỉ lạc về miệng đất
có ánh trắng trủ ngữ dưới lưà thừa những vòm keo
bàng bạc nhựa sống

ở đó em sẽ nghe thấy những tiếng hát ru
hãy tiên tri những gì còn lại
trong veo hơn/ gần gũi hơn.

CỔ TÍCH EM

Ân sâu vào trí nhớ mong manh em về *Sri Mara*
chìm dưới mây tầng trầm tích
mà người người kể lại
xa xôi nghìn vạn cuộc đời
người ta bảo em là nàng Chiêm nữ rút từ một chuyến xe gồ
ghề đường dài
nơi có bóng vía *Kramula Vamsa*
tư lự em gật đầu bảo phải
người ta bảo em là chất chít của một thứ phi xa xăm ở vùng
Narikela Vamsa lạc lối
cội nguồn em là vốc nước nơi hốc hang đã mất tấm biển
biệt
chỉ còn cổ tích

cổ tích em
hoan lạc anh vào chỗ những viên gạch choàng khít lên
nhau làm nên hình tháp
thức những bụi xương rồng
động những bức phù điêu ngàn năm cam chịu nén lời vào
đá
bùng lên những gương mặt nháy múa đê mê
sáng quắt những ánh mắt dải đêm kì bí hùng hực sức nóng

sống, hình như em đang sống
đang sẽ chia cổ tích của mình với triệu triệu cổ tích loài
người
trên bề mặt/ nơi lớp nông/ sâu hơn/ xa hơn trầm tích/ ngoài
cả tầm với tâm linh

cầu nguyện – em đang cầu nguyện
bình an cho em/ cho anh/ cho cả những câu chuyện cổ tích
em biết - không biết/ em hiểu - không hiểu/ em kể được -
và không.

ở góc bên kia đường có một bàn tay bóng lộng đen đang
trừu mến nắm nhẹ một bàn tay thon trắng muốt
họ đang đi bên nhau kể cho nhau nghe cổ tích
bực dọc khách bộ hành: hiểu – không hiểu/ biết - không
biết?

Sá gì!
tình yêu là thật
... bình an

và,
anh yêu em - một nàng tiên huyền hoặc bước ra từ cổ tích
trên lá buông khét mùi khói bếp

Tháng 9 - 2006

QUÊ

không có màu da em bánh mật
không mùi khét trên đầu ngọn lúa tháng ba
không bạc phếch phiến gạch trên tường tháp mấy mươi
trăm tuổi
anh không biết quê mình có nắng
chang chang mỗi ngày đời

em không dụi mắt/ không choàng khăn *muthom*/ không
làm đồ phần ăn của cha mùa gieo hạt/ không bòn chôn
nghe tiếng mái tôn rung lạch cạch mùa chồng quãng gói đi
buôn
xa lắm...
anh không biết quê mình có gió
hanh hanh mỗi ngày đời

em đi về phía phố/ em lột màu da/ em vút bỏ *muthăm*/ em
trùng nhìn ngọn lúa/ em xoay cuồng điệu vũ/ em tẩy sạch
vết sẹo với anh năm em mười tám
nắng quê rất mặt
anh không thể biết quê mình có em
chông chênh mỗi ngày đời

phố chẳng thể voi người/ phố bề thế thênh thang như nòi
lầu anh hào hứng đất em đi ăn lần đầu vào phố

thừa bằng bữa ăn của cha mà em làm đồ giữa đồng

em đi...

quê thừa như đám mạ mẹ cấy giữa đồng mùa trái vụ
anh thêm chút nắng thu/ vọng chút gió nồm về

có hôm anh chợt nhận ra em xám cũ màu da hiện mình
giữa phố
siam mukru.

* *Khăn muthom*: khăn quàng của Chăm; *siam mukru*: tốt lành.

Bá Minh Trí

Họ và tên khai sinh: Bá Minh Trí; bút danh khác: Hamutanran.

Ngày sinh: 30 - 7 - 1979, tại Hamu Tanran - Phước Hữu
- Ninh Thuận

Hiện sống tại Thành phố Hồ Chí Minh và Ninh Thuận.

Có thơ đăng trên báo *Văn nghệ Trẻ*, *Văn nghệ Dân tộc*,
Tuổi trẻ.

Giải khuyến khích thơ *Bút mới* lần 5, báo *Tuổi trẻ*, 2005.

TẠ LỐI

Chiều phơi mình trên phố

Cơn mưa Sài Gòn

vội vã

cuốn trôi chiếc lá về phía hư vô.

Đôi chân bàng hoàng

khi bên góc đường

một cánh phượng rơi.

Từ bỏ cuộc chơi

Ba năm rồi miệt mài nơi phố thị

Chôn đi bao ý nghĩ

Có bao giờ nghe được tiếng ve!

Ba năm trôi lặng lẽ

Cát bụi đô thành
 phủ nhạt
 áo thư sinh
Đôi khi chẳng nhận ra mình.
Ba năm vô tình thiêu đốt lời thầy, cô.
Tháng tư - mưa
Lưu bút ướt nhòe
Cởi bỏ đô thành
 xin trở về tạ lỗi với tiếng ve.

THẦY

Mọi người gọi ba bằng thầy
 và con cũng vậy
Hạnh phúc được ban tặng ba
 cất giữ trên đầu
 bạc trắng
Con lớn lên trong êm ấm
Chưa hiểu những đêm dài
 chỉ mình ba thức trắng

Chưa hiểu sự đời rất thật
 mà ba đang đối mặt
Khi trong tay ba

vỗ vện mấy đồng lương.

Nhưng con biết
những điều ấy
sẽ cho đời hạnh phúc.

Cho mẹ hạnh phúc
Cho con hạnh phúc
Và cho ba
thêm vài nếp nhăn
trên trán.

Theo năm tháng
Ba lặng lẽ ươm mầm xanh cho đời
Những cánh chim năm nào đang phiêu bạt nơi trời biển
Có khi nào chợt nhớ về trường xưa
mà bồi hồi thầm gọi
thầy ơi.

Con đang bước vào đời
Hành lý trên vai là những lời ba dạy
Con vẫn đi trên con đường dài ba chọn
Để tìm lại chính mình.

TỰ BẠCH

Phan Rang

nắng, gió và cát
biển xanh mênh mông hát
Hoa *Tagalau* tím nở đồi hoang
vin bóng những tháp Chàm
Tôi sinh ra nơi ấy!
Lớn lên cùng cây lúa, con mương
Đánh đổi tuổi thơ với khó nhọc
Để rồi chẳng ngâm được *Ariya*
chẳng viết được một chữ K
như lạ xa với dòng máu Cham.
Cha tôi - người đưa đồ cần mẫn
tiễn đưa bao học trò làng vào đời
Đôi khi đôi mắt buồn như nhánh phượng rơi.
Mẹ tôi - tần tảo nhọc nhằn
Công nắng, đội mưa cho tôi khôn lớn
Từ bỏ ruộng đồng
Tôi lặn lội chốn đèn hoa
Mang theo giấc mơ phố thị
Vẫn tím trong tôi màu hoa *Tagalau*
Vẫn cuộn trào dòng máu thi sĩ
Dấu đôi lần com áo nít chân.

29 - 12 - 2001

INRASARA

Mang vóc dáng của nắng
hơi thở của gió
ý nghĩ của biển
Đôi mắt màu nâu in sâu hình tháp
Đôi chân trần hoang sơ
đi khai hoang ánh sáng.
Bầu sữa *Chakleng* ngọt ngào
ôm ấp anh
Khung cửi *Chakleng* huyền ảo
ru anh
Cho anh mơ giấc mơ diệu kỳ
Hoa xương rồng nở lối anh đi.

Đêm nay, sông Lu có thức cùng anh
Apsara có về tâm sự
Sài Gòn nắng - mưa
có giữ được thơ anh
trong điệu nhạc đồi núi?
Anh vẫn đi và nói
vang vang vụ mùa.
Rồi một ngày
anh im lặng về với sông Lu

* *Chakleng* hay *Caklaing*: tên làng Chăm Mỹ Nghiệp, Ninh Thuận

Bỏ dở chuyến hành hương
Bỏ lại một dáng đứng chờ vợ
giữa rừng đồi
Anh đã châm vào tim tôi ngọn lửa
Cho dòng máu Chảy trong tôi
trâm chảy
Một hôm
tôi mơ đứng chờ vợ
giữa rừng đồi xanh ngát.

CƯỜI MÌNH

Thật cười buồn tôi
cho mình quan trọng dưới đầm lầy mắc cạn,
cái nhếch môi ngợi khen
nhận làm kiêu hãnh suốt mùa,
buổi tiệc đã rửa bát
một mình lai rai, cao giọng, ồn ào.
kẻ chết sống mãi với chiêm bao
thật cười buồn.

Ngoài kia,
bên kia đồng hoang/ bên kia bầy dê
vang hơn giọng *pa-uk* trưa đồi

nắ³ng lên ngày mới
nảy từng nhánh xương rồng
vươn xa xa ra miền lạ.

Ngoài kia,
hơn cuộc hội thảo/ dự án
loài người đang chuẩn bị píc níc không gian
đóng cửa bảo tàng bom nguyên tử.

CHUYỆN VỤN

Thằng bạn nói không suôn một câu Chăm
tôi sửa lưng
chúng tôi cãi nhau hết ba xị hai đĩa cay
bạn tôi viện cố hoàn cảnh
tôi cho không phải thế.
Tôi có bạn Kinh cùng bàn thời trung học
bọn tôi nói Chăm với nhau, nhiều lúc tôi quên hẳn Kinh.
hay sau này anh bạn thơ Sài Gòn ngheu ngao mấy câu
ariya tôi nghe
tôi ưa họ.

* *Pa-uk*: hú gọi (nhau).

...

Apsara, Shiva... vụn vỡ gạch đá, bảo tàng cần thận giữ
nhiều tỉ đồng (và công sức) nghiên cứu - cứu văn hóa
để mỗi *Katê* ta về.

Một chiều rời phố về *palei* em
nắng hong vàng đám rạ cuối vụ.
quanh nhà em
vẫn bụi xương rồng phơi sắc xanh
vẫn cây me đầu ngõ
con đường nhỏ thênh thang
vẫn ánh mắt ngày xưa tôi ngỡ ngàng
chỉ áo pull quần bó, chỉ nụ cười em
không có trong tôi.

Hôm ấy mưa ôi mưa. Tôi về...

Chế Mỹ Lan

Họ và tên khai sinh: Đặng Thị Mỹ Lan.

Sinh năm 1975 tại Phan Hiệp - Bắc Bình - Bình Thuận.

Tác phẩm đã in *Em và màu mây qua tháp* (NXB Văn học, H., 2008).

Hiện sống tại Hoa Kỳ.

HAI CHỮ *KATÊ*

Hai chữ *Katê*, ôi thân thương!

Gần mà xa, riêng tư và tất cả

Hôm nay hay mai sau, tương lai và quá khứ

Sống trong ta như đến vĩnh hằng!

Khi xưa rất ngu ngơ em hỏi mẹ

Nghĩa là gì hai chữ *Katê*?

Có phải ngày con trẻ được mặc áo mới, được ăn bánh
ganrong ya

Người lớn đi thăm nhau hay trai làng nhậu nhẹt

Chú bác bà con đội đồ lên cúng tháp?

Mẹ lắc đầu không phải thế đâu con

Katê là tưởng niệm tổ tiên, ca tụng anh hùng

Kẻ gầy dựng non sông đất nước
Truyền thống ngàn đời thế hệ mai sau nối bước

Katê là quê hương
Katê cũng là cha là mẹ
Là anh em lồi xóm ruột rà
Katê là *Panrang Krong Parik Pajai*, là Châu Đốc là Tây
Ninh
Katê còn là Chăm Hroi hay Chăm *Chok*

Đến tận Cali con vẫn có *Katê*
Dẫu ở Thái Lan, Mã Lai hay đất Pháp
Katê có trong ta, trong mọi con người
Nếu nhận ta là Chăm, khi ta còn sống trên đời
Katê hiện hữu mọi chốn mọi nơi, bất diệt!

* *Ganrong ya*: loại bánh gừng dân tộc Chăm; *Chăm Chok*: người Chăm miền ngược.

NẮNG PHAN RANG

Ta đi giữa Phan Rang trời đỏ nắng
Nắng trưa hè như vòm lửa bao la
Ngọn lửa thiêng thiêu rụi vạn thói tha
Thấy quanh ta hoang vu và linh thánh

Phan Rang buồn như em tôi im tiếng
Đôi mắt quê hương chứa nỗi u trầm
Tay mẹ gầy mòn mỏi ngóng trông con
Cuộc tình ta cứ li tan, điệu vơi.

Nắng Phan Rang đưa ta về huyền thoại
Mênh mông buồn tháp mãi đứng kiêu sa
Dòng người kia vô ý hay hững hờ?
Mà cứ đến rồi đi không lần ngoảnh lại.

Tri thức u mê, tâm linh lạc lối
Làm sao ta thấy trọn vẹn linh hồn
Cảm thông nỗi cô đơn tháp một lần
Một lần thôi giữa Phan Rang nắng lửa.

Ta thần thờ lê bước chân hoang dã
Về chốn trần gian, trở lại cõi người...

TỬ TUYỆT

1. Bất chợt Đồng Dương

Ngôn ngang gạch đá với cỏ cây
Tê đại thân tro đứng chốn này
Niệm tưởng lòng ta đã chết lịm
Ngàn năm gầy dựng nay trắng tay.

Trên đỉnh đồi kia tháp cô đơn
Cảnh cũ người xưa đã vãng tàn
Ước chi thế sự đừng đâu bẽ
Cho người thơ trẻ phải đa mang.

2. Màu cổ quận

Sương đêm đầm ướt vườn hoa đại
Tê đại tâm hồn khách lưu vong
Ngóng mãi trời đông, đâu cổ quận?
Biên biệt mù trời biên mệnh mông

Chiều nay lòng bỗng nghe vui lạ
Tan biến nơi nào bao đắng cay
Vào ra ca hát ta khuây khỏa
Katê đến rồi... ôi sương thay!

TA CÒN LẠI GÌ

Có đau nào bằng đau lưu lạc
Có buồn nào bằng buồn xa quê hương
Có vòng tay nào hơn vòng tay của mẹ
Vỗ nhẹ êm cho con ngủ giấc nồng
Có ngôn ngữ nào ngọt ngào hơn tiếng mẹ
Có ngôn từ nào diễn tả hết tâm tư
Ngộ nghĩnh nào như lời con trẻ
Bập bẹ từ thời cất tiếng nói amur

Tiếng nói còn đừng lo dân tộc mất
Ngôn ngữ tiêu rồi còn gì nữa ngày mai
Đừng hờ hững hay đắm chìm quên lãng
Bỏ mặc cháu con thế hệ tương lai.

Đã qua rồi bao thế hệ tiền nhân
Ta còn lại gì, tro tàn hay bụi cát?
Đâu tiếng mẹ, đâu ngữ ngôn của đất
Người đi xa nhỏ lệ âm thầm
Ta còn gì trong cõi đời ru ngủ
Mất linh hồn chỉ thân xác vinh hoa.

CON BỆNH CẤP TÍNH

Này các bạn thanh niên
Hãy nhìn vào thế sự
Nhân loại ngày đi lên
Văn minh và dân chủ

Từ vùng đất tự do
Hãy đem lại ánh sáng
Cho dân tộc Chấm ta
Như một tia nắng ấm
Đốt lửa vùng môi sinh
Đang chứa đầy ô nhiễm
Của tật xấu triền miên

Này đây thói háo danh
Này đây lòng ganh tị
Nơi kia tính ích kỷ
Là chướng ngại cản đường

Là vi trùng cấp tính
Hủy hoại bao con người
Tâm ta thành cố chấp
Cái nhìn làm thiên cận
Chỉ cần danh với lợi
Cho mình, chỉ riêng mình

Mặc! Văn hóa thiêng liêng
Mặc! Tình người cao cả

Bệnh này mau chữa trị
Kéo lây sang tuổi thơ
Khéo lậm vào máu thịt!

Diễm Sơn

Họ và tên khai sinh: Thông Minh Diễm.

Sinh ngày 16 - 11 - 1978 tại làng Hamu Kơm - Hàm Thuận Bắc - Bình Thuận.

Có thơ và bài viết đăng trên tạp chí *Dân tộc và miền núi, Văn hóa các dân tộc, ...*

MƯA ẤM

Quê hương
những cánh đồng xanh mới
những mùa *Tagalau* nở tím đồi
mang dáng nắng thôn làng
câu hát *Thei mai*.

Những dòng sông chảy qua tuổi nhỏ
theo làn điệu ariya ru buồn
lời yêu thương của mẹ đượm nồng nước mắt nhớ cha
nhớ từ mặt baranưng thao thiết
cuộn dòng nhịp múa *Rija*

đôi mắt xa xăm của nghệ sĩ hát bài tụng ca
có *những dấu chân ơn nghĩa*
đi khắp nẻo đường quê hương
kể chuyện về Po Nugar...!

Ngày mai
ngày mai
ta lớn lên với muôn vạn thanh âm
sáu tháng khô
sáu tháng mặt đất khát
sáu tháng trong lễ cầu mưa
mưa...
... mưa...
mưa ẩm vào Quê hương.

* *Thei mai*: tên bài hát của Đàng Năng Quạ; *Rija*: lễ.

ĐÔI NẮNG

Chớm câu hát xanh
Vín lấy mái đồi
Tuổi thung thăng của em và tôi
Như màu tím *Tagalau* mộc mạc.

Mùa hội xôn xao
Đêm linh thiêng đi tìm câu hát
Baranung cuốn bông bênh
Nhịp nhảy múa ấm cả nhân gian.

Ban mai đi qua thôn xóm
Thiếu nữ Chăm đội giành *buk* nhọc nhằn
Bước mỗi dấu chân đường
Như đội cả tin yêu vào cuộc sống.

Vín từ mái đồi
Lời em hát riêng dành cho tôi
Một mai này... nắng ấm.

GIẤC MƠ THÁP

Như cánh chim ẩn mình lâu ngày
sau cơn mưa vui đau
lấm láp rêu phong bức tường rạc gầy
sự hiện diện không đoái hoài số phận
một kiếp đời sao mong manh?
đau đồng lõa

Ta
có ai thấu hiểu?
như Sara mơ xây *Tháp nắng*
chợt lỗi hẹn người thương năm cũ
nửa bên tháp – nửa tình em
lỗi hẹn...

Cứ thế
những giấc mơ của tháp
chìm ngổ đêm góp từng tia sáng cho *palei*
chợt một đêm tôi thấy
tháp như cao hơn.

CÔ GÁI HÁT DÂN CA

Sân khấu dựng vội
Đèn màu nhấp nhòe làm lác mắt dân quê
Những ánh mắt háo hức chờ đợi
Đêm hội của niềm tin.

Dầu bắt ngờ rẽ vào phiên muộn
Dầu đêm rót ngàn giọt buồn

Tiếng hát nồng em vỡ giữa bờ môi thắm
Nung nấu gọi người tình trăm năm
Miệt mài chờ một bóng chim biệt tăm...

Cô gái hát khúc dân ca
Mãi nghe sông trôi vào biển
Vẫn nghe mùa màng vọng lời ru dứt quãng
Đời mệnh mông mênh mông...

Sân khấu trần gian
Em gọi vào đâu?
Tiếng hát em vội làm huyền thoại.

Huy Tuấn

Họ và tên khai sinh: Lưu Quang Tuấn Huy;

bút danh khác: Ka Lưu.

Năm sinh: 1972.

Quê quán: Hậu Sanh - Phước Hữu - Ninh Phước - Ninh Thuận

Hiện sống và làm việc tại Ninh Thuận.

KHÚC TIỀN ĐƯA

Khúc tiền đưa,

E a hòa tiếng *kanhi*

Tôi oằn mình theo những linh hồn

Ngồi trầm ngâm *takai ratong*

Lặng nhìn mâm cỗ cao đầy dâng người quá cố

Khóc theo khúc tiền đưa.

Họ lặng lẽ nghe

Khúc tiền đưa người đi biệt

Cầu linh hồn người siêu thoát

Kẻ ở lại yên vui.

Khúc tiền đưa,

Không nao lòng

Mà như có một nỗi đau oằn oặt.
Thanh thân ra đi - người chết
Bỏ lại sau lưng bao kẻ sống nhòe nhoẹt
Đôn đáo những ngày ma chay.

Ngồi *takai ratong*
Ăn chén chè nán ngồi đưa người quá cố
Nhìn ánh trăng non mờ ản mình trong khói bếp giữa khuya
Khi các vị chức sắc xong phần lễ nghi
Cậu bé chạy nước trà gần như đuối sức

Để ngày mai
Ngày ma chay lại tiếp diễn.
Khúc tiễn đưa lại hành trình đưa tiễn
Linh hồn kia về với tổ tiên
Tôi người ở lại
Và người thân của người ra đi còn lại
Với những vết nhăn nheo
Vun đầy năm tháng.

* *E-a*: tiếng hát đưa tang; *kanhi*: loại đàn nhị Chăm; *takai ratong*: ven chiếc cà-tăng dùng bao rạp đám tang Chăm Bà-la-môn.

EM

Riêng Pha Lê

Em,
Trong trắng như pha lê
Cô gái Chăm hiện hữu
Quay đầu
nhìn đất mẹ.

Em,
Lạc giữa cõi người
Lòng đầy tràn nhiệt huyết
Yêu tiếng mẹ,
thương quê.

Em,
Một thời lạc lối
(có ai ngờ,
đâu phải do em?)

Em,
Gắt gượng với vốn từ đọng từ kí ức
Nghiêng hồn đón *Ariya* mở ngõ
Quyện mình cùng nhịp trống *Ginong*.

Em,
Chân sáo lại tung tăng
Lại nói bằng ngữ ngôn đất mẹ
Khai mở như đóa *Tagalau* trong gió
Em hiện hữu với anh em bè bạn
Với tôi.

NGƯỜI BỎ CUỘC

Kính tặng Lâm Gia Tiến

Từ bỏ cuộc chơi

Trở lại *palei*,

Xa ánh đèn đô thị với giấc mơ hao phí

Bỏ lại sau lưng một lũ “ngồm ngoàm”

Nghêu ngao dăm đoạn *Ariya*,

Vài khúc trường ca, đôi ba truyện nhỏ

Thoi thóp trong tiếng gào văn chương cổ

Cầu cứu hà hơi...

Đành rằng không thích phố,

Nhưng anh là hiện hữu của ngày mai

Của thế kỷ hai mươi hai

Làm hành trang cho hậu duệ.

Dẫu chỉ thế!

Nhưng có gì đâu trong nước mắt và hoa

Trong duyên phận tôi và chúng ta

Cho dẫu đời lắm bể dâu nghiệt ngã

Ai đành lòng quẳng gánh bỏ...đi xa?!

Sài Gòn, 8 -10 - 2005

SẮC TÍM *TAGALAU*

Phan Rang quê ta miền nắng hạn
Hạn hai mùa làm cháy cỏ cây
Tháng Bảy trời ban mưa để gánh
Thay đôi nơi như thể đắp bồi.

Trời làm mưa,
... mưa đêm mưa ngày
Mưa vỗ núi đồi, mưa giục tưới cây lá
Khoai đậu, lúa ngô, lòng người cò mở

Cho dù mưa có trắc trở cuộc chơi
Thì em ơi, chớ vội buồn phiền...

Tạo hóa cho ta một tháng Bảy
Hoa *Tagalau* nở tím núi rừng
Dầu tím có gọi dờ dang xưa ấy
Tím muôn đời là màu tím thủy chung!

Tháng Bảy xối mưa về tắm gội
Ngọn tháp sáng nay sạch bụi trần
Chờ đón dân mình lên trẩy hội
Tuông nhớ cha ông một chút tình.

Huyền Hoa

Họ và tên khai sinh: Đặng Cải.

Năm sinh: 1942.

Quê quán: làng Hữu Đức - Phước Hữu - Ninh Phước
- Ninh Thuận.

Nguyên là thành viên sáng lập và thư ký tòa soạn đặc san *Panrang*
(1972-1975).

Có thơ đăng trên các tập san trước 1975.

LỜI PO NAGAR

Tổ tiên ta là Chăm
Ông bà ta người Chăm
Cha mẹ ta là Chăm
Thế ta là người Chăm
Ta sanh nơi làng Chăm
Chung quanh đều người Chăm
Bao người Chăm cũng vậy
Người Chăm ai cũng thấy
Mình là giống người Chăm
Đâu có vì túi tham
Mà làm cho mất gốc
Ngoại nhân đừng đầu độc

Vật chất chớ phỉnh phờ
Làm hoen ố nhóp nhơ
Những ai còn mãi miết
Nuôi dưỡng khối lòng tham
Để dục vọng nhỏ nhen
Làm mờ tâm quang trí
Đem thân, tâm chịu lụy
Với “ngoại khách” nương nhờ
Kiếp sống chỉ mong chờ
Hòng buôn dân bán đất
Phải chăng thế là mất
Bản sắc của người Chăm
Văn hóa của tổ tiên
Chôn chìm nơi hắc ám
Ô! Thế là một đám
Sẽ tiêu diệt xác hồn
Nhân dân chẳng suy tôn
Hỡi ai người giống Chăm
Phải nhớ lấy đôi lời
Ta là giống người Chăm
Tổ tiên ta nòi Chăm
Ông bà là người Chăm
Cha mẹ ta người Chăm.

THẤT NGÔN CỔ PHONG TIỄN NĂM KRA DAL

Tặng Sử Văn Ngạc

Năm đi, năm đi hè năm đi
Nhằm tính xem ta được những gì
Mười hai bận trăng tròn trăng khuyết
Mấy chục đêm nằm trông ánh nguyệt.

Chậu bọt mùa thu nở chưa hết
Đông đã lại về theo mưa tuôn
Giờ những hồn hoa nằm nơi nào
Chỉ thấy cỏ lên đầy nước ao.

Động đất, sóng thần, biển mịt mù
Thây người chết giạt trôi nơi nao
Lòng ta đã như: thôi đừng nhắc
Mà vẫn không quên được chút nào.
Cuối năm gió chướng thổi như cắt
Chạnh lòng thương bạn mãi lao đao
Một năm được mấy lần gặp mặt
Nói hoài không hết chuyện tào lao.

Mờ mờ gió thổi từ phương Bắc
Phương Nam giá lạnh – bạn chờ vào
Gió ơi đâu hát đầy hơi “sắc”
Không đưa ta đi một lần sao!!

Người nói Đông, kẻ bảo người Tây
Thánh nhân ra đời đâu chưa thấy
Đêm đêm trông sao trên bầu trời
Hiền nhân đời nay còn được mấy.

Ariya hề, *Ariya* hề lếu láo hề
Ariya thực đời nay không ai nghe
Đời chuộng hư danh cùng ảo vọng
Rên rỉ – ta đâu dư thời giờ.

Người nay – ta như chim sợ cung
Đánh theo người xưa chơi mộng lung
Tắm lòng thiên cổ mình ta giữ
Đàn ơi, đàn ơi, ta nghe chung.

Cuối năm, cuối năm đem nến đèn
Lạy tạ người xưa trong hơi men
Xong rồi đem *Glong Anak* ra ngâm
Ariya ơi, *Ariya* ta khổ tâm.
Bên hiên, đàn chim bay về hết
Chim ơi hãy gom giọng chờ tết
Đem tắc lòng son tặng chúa xuân
Rồi hãy cùng ta mà múa nốt.

Năm đi, năm đi hề năm đi
Thôi biết cùng năm nói những gì
Mong sao cho thời gian mau qua
Mong sao thế giới đừng tiêu ma.

Quân tử, tiểu nhân không cát bụi.
Hòa bình - chinh chiến hết kêu la
Ta ôm tập *Ariya*, theo Chú Cuội
Về ngủ say dưới bóng trăng già.

Tiền năm chiều nay ta đóng cửa
Rượu uống ngủ say - dậy uống nữa
Đời người mộng thực nối theo nhau
Chịu trần thân gầy như lá úa.

Mộng lừa người, hay người dối mộng
Ô hô dù sao ta vẫn sống...
Vẫn mở lòng ra chờ năm sau
Dù biết nghìn năm đều như nhau.

* *Kra Dal*: năm con Khỉ; *Glong Anak*: tên thi phẩm cổ điển Chăm.

Jalau

Họ và tên khai sinh: Trương Văn Lầu (1951-2004)

Nơi sinh: Hữu Đức - Phước Hữu - Ninh Phước
- tỉnh Ninh Thuận.

Nghề nghiệp: Giáo viên.

Có thơ và truyện ngắn đăng trên các báo, tạp chí trước 1975.

Tác phẩm: *Xuôi tay mắt nhắm mơ người* (tập thơ).

KHI VỀ THĂM LẠI HẬU SANH

Khi về thăm lại Hậu Sanh
Đường xưa xác lá phơi quanh lối buồn
Mẹ già mái tóc điểm sương
Cha già vai áo gầy hơn thuở nào
Nay đồng cạn mai rừng sâu
Chia đời manh áo rách bầu lung sòn

Khi về lòng chợt nghe thương
Mái tranh vách lá khói vương thôn chiều
Dâu xưa giàn mướp vẹo xiêu
Ủ tình mẹ với ít nhiều xót đau

Gọi hồn mẹ những ca dao
Đêm đêm vang vọng ngọt ngào lời ru

Khi về lòng tựa trăng lu
Vàng soi mệnh bạc âm u mái đời.

NỖI LÒNG

Ta lạc bước giữa thị thành đô hội
Lòng nghe lòng bơ ngỡ bởi vì đâu
Phố xá đua chen những cảnh áo màu
Xe cộ lượn dập dìu như giăng mắc
Ta lạc lõng giữa muôn ngàn màu sắc
Cùng âm thanh hỗn loạn của phố phường
Ta nghe lòng hẫng tâm sự đau thương
Và cúi mặt nghe dung nhan héo úa
Ta chột sợ những sắc màu cám dỗ
Cùng xa hoa phú quý của thị thành
Vì chân tình người thay đổi quá nhanh
Ta e ngại sớm một chiều phai nhạt
Để ta sống với cảnh đời đen bạc
Với núi đồi cùng làng mạc hoang vu

Cho đêm sâu ta nghe tiếng ai ru
Buồn nảo nuốt âm vang từ hoang lạnh
Ta không muốn làm thân người cầu cạnh
Xóa tan đi một dĩ vãng đau buồn
Máu trong ta dòng máu vẫn rĩ tuôn
Mà danh vọng không lấp vùi chúng tích.

HẠT SƯƠNG CỦA TÔI

Dù em như thể hạt sương
Còn tôi chiếc lá bên đường lẻ loi
Cúi xin ân sủng của trời
Hãy cho giọt nắng ngủ vui trăm năm
Hồn tôi, rộng một chỗ nằm
Em ngoan xếp cánh tình ngần buồn phiền
Nhớ mai nắng xé qua hiên
Nhớ đôi vạt áo lụa hiền em xưa
Lạnh đời tôi, những bóng mưa
Chiều ru giấc muộn ngủ hờ vai em
Thoảng nghe hương tóc ềm đêm
Là trăm dây đại quần mềm thân tôi
Cúi xin em, một chỗ ngồi
Trong con tim đựng chiếc nôi nồng nàn.

Inrasara

Họ và tên khai sinh: Phú Trăm;

bút danh khác: Chế Trăm Sar, Sar.

Sinh ngày 20 - 9 - 1957 tại làng Caklaing, tỉnh Ninh Thuận.

Hiện sống tại Thành phố Hồ Chí Minh.

Tác phẩm chính: *Tháp nắng, Lễ tẩy trần tháng Tư* (thơ & trường ca), *Chân dung Cát* (tiểu thuyết), *Song thoai với cái mới* (tiểu luận văn chương), *Văn học Chăm, khái luận - văn tuyển* (3 tập).

Thành viên sáng lập và Chủ biên *Tuyển tập Tagalau*.

NGŨ NGÔN CỦA ĐẤT

I

Không ít bạn trách tôi mất giờ cho thơ tiếng Chăm
có bao lắm kẻ đọc? Rồi sẽ còn ai nhớ?

nhưng tôi muốn lãng phí cả đời mình cho nó

dù chỉ còn dăm ba người

dù chỉ còn một người

hay ngay cả chẳng còn ai!

II

Một câu tục ngữ - một dòng ca dao

nửa bài đồng dao - một trang thơ cổ

tôi tìm và nhặt
như đứa trẻ tìm nhặt viên sỏi nhỏ
(những viên sỏi người lớn lơ đãng giẫm qua)
để xây lâu đài cho riêng mình tôi ở
lâu đài một ngày kia họ ghé đụt mưa - chắc thế!

III

Hoa tỏa mùi hương
không ai ngửi - hoa thả hương vào gió
chìm cất tiếng hát
không ai nghe - nhạc bay khắp không gian
lòng anh mở trao
em không nhận - tình anh rồi tàn rữa.

IV

Như cái ngoái nhìn của đứa con ra trận
khi cất xong mái ầm cho mẹ già
như cái ngoái nhìn của kẻ chân tu
khi xây xong ngôi chùa cho người thiện tín.
anh nhà nông lãng tử
lên đường và nhìn ngoái lại đám ruộng lúa đang trở dòng
dòng

V

Biển đã nói gì với bờ, khi bờ mãi ôm mang biển?
cảm ơn bờ rộng vòng tay bao dung
ong đã nói gì với hoa, khi hoa cho ong nguồn nhụy?
cảm ơn hoa mở lòng ban phát

cây đã nói gì với đất, khi cây cho đất bóng râm?
cảm ơn đã cho bài học về nhận
và ta
ta nói gì với nhau, khi ta cho nhau bàn tay, bờ môi, ánh
mắt?
anh sẽ nói gì với em?
em sẽ nói gì với anh?

VI

Đám cây non vội vươn lên khoảng xanh
mà rễ chưa cắm sâu vào đất
chỉ cần một cơn bão rớt
cũng đủ làm chúng run bắn lên.

VII

Có nước da hơi sáng - em chối mình là Chăm
mới ít tháng tha phương - anh không nhận Việt Nam
vì tự trọng - Karl Jaspers không cho mình người Đức
Henry Miller chối từ Mỹ - bởi chán ghét chiến tranh
giữa không nhận và chối từ kia cách nhau trời vực

VIII

Một ánh nhìn của cha
nửa nụ cười của mẹ
và hai bàn tay diệu vợi của em
giữa mênh mông màu nắng quê hương
hỏi tôi còn tìm thiên đường đâu nữa?

NHỮNG BƯỚC CHÂN XA

Ra đi từ sâu của mây, từ lạc của lòng
từ bạc của lời, từ im tiếng khóc
từ lặng câm của đêm đòi trọc
Ra đi từ nỗi khát của đồng rơm hoang
từ nỗi trâu già nhớ đất xâm canh.

Ôm hoài vọng của đuôi sao chổi
giấu chút nắng quê hương vào túi
làm hành trang mai một tìm về!

Dặm tuyết xứ người cầu rất gót chân quê
bàn tay cuốc cày cồng vô lãng hàn đới
trận trận *mistral* thổi chùng hai lá phổi
Ra đi từ cõi mộng xanh
rời tha phương ngút mắt tha phương
rời thiếu số giữa lòng thiếu số!

Để vĩnh viễn lãng sóng quê nhà vỗ
vào xa lắc cánh đồng tuổi thơ
vào hao của hát, vào gầy của ru
vào nắng cũ
không bờ nào âm vọng.

* *Mistral*: Loại gió mạnh, lạnh và khô thổi dọc sông Rhône nước Pháp.

CHÂN DUNG NÀNG

Da thịt em nở – áo quần em chật
nhân khẩu tăng phần – khuôn nhà mãi hẹp
thôn xóm cứ mở – ruộng đất cứ teo.

Em bị nhỏ khỏi play
bị văng vào phố.

Em không có dây chuyền, không có quần jean
mang linh hồn ngọn đời
em lạc vào phố lạ.

Em giặt giũ trong căn gác lạ
em thợ phụ trong xưởng may lạ
em hoảng hốt trong con hẻm lạ.

Mang linh hồn ruộng đồng
em rụng vào đêm lạ.

Mẹ ơi!

Đêm không còn sao cho em tìm về
không còn gió mùa cho ngày đất đi.

Tay em không có nhẫn
em còn đôi mắt buồn
túi em không có tiền
em còn bàn chân nặng.

Về đâu?

Em mắt hút trong kí ức bà con
 kí ức người yêu
 kí ức bạn bè
mẹ vòì xa không lưà dấu vết
chỉ kí ức làng giữ lại tên em dưới bề sâu trầm tích
đã xưa.

Bỗng một hôm đời thấy em trở về
nguyên buồn vui bà con lối xóm
như một trang đỉnh chính rất đau.

Ra đi từ linh hồn ruộng đồng
 linh hồn ngọn đời
nàng đi về hướng phố
bạt ngàn phố dựng
hù dọa trái tim bị thương.

Nàng vẫn đi về mệnh mông hướng phố
vậy anh em đang mắt nhìn mở cửa
vậy người yêu đã vợ con đủ đầy
vậy bà con mãi liêu xiêu bão lũ.

Hình như hồn buồn nàng hé nắng
sẵn sàng mọc trái cây ban mai!

Bỗng một hôm làng có em trở về
vỡ linh hồn ngọn đồi ruộng đồng
như một dòng khởi đầu in đậm.

BẮT NGỜ NHIỀU CÁI NGHĨ TỐI NAY

Gửi bạn thơ Trần Tiến Dũng

Con ma nào đưa tôi ngồi quán

tôi rơi vào mắt cô gái Cham đầu tiên bán bia ôm
em ngồi sát vào khiến tôi rứt cái đầu con nít.
Ồ tôi có thể dòm gì, làm gì em cũng được
nhưng tôi muốn dòm/ làm gì!?
đôi mắt em chuyển màu suy nghĩ tôi
có gì liên quan giữa bắp chân tròn thô đậm rom rạ em với
cặp giò thon thả vũ nữ *Apsara* xưa?

Tôi ực một hơi bia 333

có gì liên quan giữa vàng trán u uẩn bác chài An Giang
với cầm ngạo nghệ Shiva?
từ bia Võ Canh đến ghế tôi ngồi đêm nay chưa đầy hóp
làm sao linh hồn tôi thăng hoa?

cha dạy tôi đánh vần tên sông mơ hồ
huyền sử ông ngoại kể tôi không muốn nhớ
Glom Anak viết thi phẩm mỏng tang nhiều thế hệ thuộc/
hiếu thì sai
làm sao tôi thở than cùng em tiếng mẹ?

Con ma lời tôi khởi quán

tổ tiên góp sức gì vào xuống cấp hôm nay?
tâm hồn đám hậu duệ khô gạch nung
âm tắc đọng vòm họng dân Quảng năm trăm năm không
chịu mất vết
vẫn đậm mắt buồn tháp hoang
vẫn môi dày, mày rậm, tóc gọn, da ngăm, bắp tay săn chắc

Tôi đứng sống dưới hiên mưa.

hôm qua
tôi vỗ đùi vào bụng bia đàn ông Cham thứ 100
có dính dáng gì giữa ngang tàng vòm tóc Bồng Nga với
chênh ãnh bụng bạn tôi?
con gái tôi bảo: cha ơi đêm qua con mơ thấy bọn bong
bóng xì

ôi là khốn khổ
chúng tôi lớn lên từ Mỹ Sơn, Dương Long
chúng tôi lớn lên từ nhà *Yor*, nhà *Halaml*
chúng tôi cũng lớn lên từ chòi lợp tôn Mỹ
lớn lên từ *Panwoc Padit*, *Pauh Catwail*
cũng lớn lên từ Truyện Kiều, thơ Nguyễn Trãi
lớn lên từ nắng, mưa, bão miền Trung/
cũng lớn lên từ cánh đồng mỡ màu Tây Ninh, Châu Đốc
từ bùn đất Châu Lý, Châu Ô/ cũng từ nước sông Phan
Rang, Phan Thiết
chúng tôi có biết đến tên Khổng Khâu, Socrate, cả Jaspers,
Derrida
có đọc lỗ mỗ Dante, Tagore, Sartre, Palmer
tội ơi cho chúng tôi đưa con hoang lịch sử!

Tôi đi lao vào mưa

ôi là phó tiến sĩ hữu nghị đứng giảng đường
ôi là đồng hương bác nông dân cày rẫy Quảng Nam
họ hàng xa cô gái mười bảy bán bia ôm Sài Gòn
chung huyết thống tôi trí thức mang nhiệm triệu vì rút sách
vở khệnh khạng

Tôi đi, không hiểu về đâu đêm nay.

tôi nhiều lần năn nỉ vợ đừng nói *bệnh* hãy nói *rwak*
dạy thằng Út tập phát âm chuẩn *jwai, panwoc, twei*
lên lớp ông bạn chớ trò chuyện với con bằng thứ ngôn ngữ
độn
ai người dạy tôi?

hãy tha thứ cho chúng tôi đưa con quái thai của mảnh vụn
văn minh tái chế

tội nghiệp cho các *mandapa* tưởng mình quan trọng
tội cho đầu gà trên mâm cỗ kia ngỡ mình quan trọng
nhân vật kia cố gắng làm quan trọng bằng hành vi trịnh
trọng lập ngôn trang trọng
tội cho cả tôi thấy chúng chả được kí lô gờ ram nào quan
trọng

Tôi thiêu thiêu đánh giắc trong góc ngôi nhà ma

trang sử hãy mau chóng gấp lại sau lưng như quán bar đóng
sau lưng
dù chúng tôi không là kẻ động phản quá khứ
đưa trẻ quên ngay cuộc chơi vừa chơi hôm qua
quên làm chúng lớn

buồn cười
tôi làm thơ để cãi nhau với bóng của mình.

Tôi băng ngã tư đi về vào một giờ kém.

Buổi sáng - rất sáng khoái, tôi ra sông Lu
gánh theo đầu kia 41 *inư akhar Cham K C T*, đầu này
nhúm chữ cái Latinh A B C
nhận đầu chúng xuống nước bắt tắm gội từng đứa một
và tôi vui vẻ tắm với chúng.

* *Yơ, halam*: tên nhà cổ Cham; *panwoc padit*: ca dao; *mandapa*: phần kiến trúc dựng trước đền thờ chính, là nơi để chuẩn bị những nghi thức tế tự; *inư akhar*: chữ cái; *Võ Cạnh* (Nha Trang): được xem là bia đá đầu tiên của Champa, khắc chữ Phạn; *jwai, panwoc, twei, rwak*: dùng, lời, theo, bệnh.

NHỮNG NGÀY RỒNG

Ngày 8: Sinh chỉ 1 lần

Ôi Phan Rang Phan Rang sao không đâu khác mà Phan Rang?

làm chú rể ở Phan Rang 2 lần

hát karaoke 3 lần, khóc 4 lần, đánh nhau say xỉn 5 lần.

Sinh ở Phan Rang chỉ 1 lần.

Như trước đó cha tôi sinh hay trước nữa ông tôi sinh, lớn và chết

như Phan Rang nằng ngàn năm xưa sang triệu kiếp sau
đứa con tôi sẽ nơi đâu?

Yêu ở Phan Rang 6 lần, đau khổ cũng ngần ấy lần
giàn lửa không thiêu hết tóc em trưa ấy
đêm nay nung sôi lòng ngực anh.

gục ngã ở Phan Rang 7 lần, gươngung đứng dậy hơn 7 lần.
sinh ở Phan Rang chỉ 1 lần.

Sao không 600 năm trước hay 700 năm sau ôi Phan Rang?

Vinh quang lớn/ bé 8 - 9 lần
hổ mặt không muốn nhớ mười lần
giúp người vài lần, chịu ơn đời ngàn lần
nói ngu ngốc, phét lác, làm thơ, viết lách trịnh trọng bốn
lần
chịu đói, nhịn khát, tiệt tùng khoái khẩu nhóc lần.

Sống chỉ 1 lần.
dứt áo rồi quay lại Phan Rang cả trăm lần.

Sinh ra và chết ôi Phan Rang chỉ 1 lần.

THÁP CHÀM MUÔN MẶT

Chế Lan Viên trông dáng tháp gầy mòn
Sara ngó ra tháp nắng
Thu Nguyệt thấy dấu chấm than
một tháp mà đến bao kiểu ngộ (và ngộ nhận).

Đôi lúc
nửa đêm
tôi nghe tháp mọc ngang trời.

Tháp Xah Inur sống đời độc thân

có lúa có bạn là Tháp Đôi
lũng Mỹ Sơn tháp ở đại gia đình
làm tam nhân hành thì Ba Tháp
đủ đầy cả thôi mà cứ muốn thất truyền.

Như giấc mộng như lóa mắt
tháp có mặt
như chớp xé như âm vang.

Tháp cho nhà báo đề tài viết báo
số *Katê* mỗi năm
(tuần chay nào cũng có nước mắt)
kiếm ít tiền xài
cho nhà khảo cổ cơ hội ăn theo
tên tuổi.

Vua Cham xuống lệnh xây tháp
nghệ nhân (dĩ nhiên cùng vạn công nhân) xây tháp
họa sĩ Đàng Năng Thọ thì vẽ tháp
quần chúng Cham cứ đến *Katê* lên tháp cúng thần.

Người không học thấy tháp là tháp
người có học thấy tháp vẫn là tháp
thì sĩ thấy tháp là chim.

Đôi khi tháp nhớ nàng Apsara
tháp mong thần Shiva thăm hỏi
họ phổ cả rồi
tháp thì ở lại.

Bóng của tháp như dòng sông ma
trườn qua đêm tối những triều đại
đánh thức kí ức các dân tộc
duyên nợ (hay cả không nợ nần gì) với tháp.

Mất mở trùng vậ thôi - không nói
tháp ngậm im lặng màu tro
im lặng không mùa

Tháp đang trôi trong hoàng hôn
chợt mắc cạn
ở lưng đồi
thằng bạn tôi nhìn thấy. Bật nhớ.

Bảy trăm năm tháp thét gào với bão
Ba trăm năm tháp lặng du thế giới cỏ cây
ngàn sau tháp chuyện trò cát bụi.

Rất nhiều tháp Chàm bay ở Sài Gòn, Tokyo, Kabul
bay qua *Happy New Year*, giữa *Black and White*
rất nhiều tháp xanh
bay đêm màu xanh, tôi thấy.

Ngọn tháp đổ
tiếng kêu dội vào thành đêm
dội vào trái tim con chim ngủ mê trong oanh liệt của lửa
lay dậy tế bào đôi cánh ngời rũ
tiếng kêu giữa khuya.

Mùa hạ tháp ở trần nằm
mùa đông tháp ngủ đắp chăn lá cây
không cánh không tay - tháp đứng nắng
ngày mai tất cả cùng bay.

HÀNH HƯƠNG VỀ BÊN KIA ĐÊM TỐI

Họ là đoàn hành hương cuối cùng
ra đi từ đêm của thế kỷ cũ
ra đi – dù không ngọn gió nào xua đuổi
đọc theo đường biên bóng tối. Ra đi.

Bao nỗ lực đã xóa trắng – họ chậm chạp bước đi
lầm lũi như thế. Đọc thế kỷ cuối cùng của thiên kỷ
tiếng nói bã nát giấu vào túi
đội trên đầu cái thúng rỗng, họ đi
biết mình là kẻ cuối cùng.

Họ đi – không tiếng động
dừng lại hành lễ không tiếng động, đọc kinh không tiếng
động
nén cháy cũng gắng không gây tiếng động.

Khi tất cả đã tắt, họ đi
từ làng xa xôi đi về làng xa xôi
họ thấy nhà được dựng lên giống nhà họ/ không là của họ
tiếng hát giống họ/ không phải của họ
ký ức lịch sử đã hết hạn lưu trữ - họ đi
rất chậm về bờ bên kia, cố ngoảnh lại vài dấu vết
kẻ phải chịu mang sứ mệnh không cần thiết
như là kẻ cuối cùng.

Họ đi lẫn vào bóng tối/ bóng tối xua tay khước từ họ
bóng tối tràn lên con đường trước mặt, tràn qua khuôn mặt
họ
họ cúi mình thật thấp, thấp hơn kẻ bị lễ bỏ rơi
Kham nhẫn. Họ thu mình nhỏ lại, nhỏ hơn cả bóng mình.

Chợt hai cánh tay mỏng, gầy vươn dài ra.
Và khởi động mùa, tôi thấy
chuyển động cổ tay, bàn tay, chuyển động ngón tay theo
nhịp điệu không mùa
cánh tay kia muốn nói gì? Nó đang cố rướn hết cỡ
bỗng dứt. Bóng nó lẫn vào bóng tối tối đen hơn
chỉ còn khoảng trống đường cong vươn về khoảng sáng
khoảng sáng cuối cùng.

Như thế. Họ ra đi
không ngọn cỏ nào ngẩng đầu tỏ vẻ quan tâm đến có mặt
của họ
không giấc mộng nào
nổi có mặt của triều đại già nua oằn lên lưng mắt
không tố cáo, oán than
họ đi về phía đêm tối - phía mặt sau của đêm tối
khi gió quét qua đồi trọc quê hương, bóng mắt họ đổ xuống
bồng đôi chân nhẵn nheo, đen đúa bước lạc khỏi đường
biên.

Và bắt đầu nhảy, tôi thấy
(tôi là kẻ cuối cùng nhìn thấy, có lẽ)
điệu nhảy thịnh mùa của loài chim sa mạc
không ưu tư, dự án, cuồng nộ và hồng chân
vũ điệu của buổi tiệc cuối cùng.

Giây cuối cùng của ngày cuối cùng.
Của tháng cuối cùng của thế kỷ cuối cùng.
Cái nháy mắt cuối cùng. Tiếng máy móc cuối cùng.
Ngoảnh lại cuối cùng. Buồn cuối cùng.
Phụt tắt cuối cùng.
Tro bụi cuối cùng.

Gió gượng thổi ngọn gió cuối cùng.

ẨM NGŨ PAUH CATWAI

Con không thể chọn làm đứa con tổng thống Pháp hay
cháu đích tôn quốc vương Brunei
con không thể chọn ra đời ở Thái Lan hay Mỹ quốc
con là Chăm ngay ban đầu vỡ ra tiếng khóc
(còn hơn thế: chín tháng mười ngày trước khi vỡ tiếng
khóc)
khi con cảm rẽ nơi đây
hay khi con lang bạt tận cùng trời
con cứ là Chăm cả lúc cháy lên cùng ngọn lửa cuối đời.

Vui sướng chúng ta bị lịch sử bỏ quên
vui sướng chúng ta sống sót
vui sướng chúng ta còn tay bắt, môi hôn cùng những chiều
nâng cốc.

Thật may mắn – chúng ta có đủ đầu mình và tứ chi
càng may mắn – chúng ta còn cha mẹ anh em bè bạn
nếu rủi ro có thiếu đôi chút chúng ta vẫn may mắn hơn kẻ
đã chết.

Hãy nâng cốc mừng chúng ta, đứa con của ánh sáng và
bóng tối đồng loã
đứa con lớn dậy từ mảnh vụn văn minh tái chế
đứa con của hoàng hôn và của ban mai.

Văn hóa Champa là văn hóa đùa vui
chịu chơi cả trong đau khổ.
Sông Lu với cánh đồng quê tôi
như thần Shiva với thế giới
Shiva sáng tạo và hủy phá
sông Lu làm lũ lụt và bồi phù sa
khi sông Lu được vạch dòng quy hoạch
nó hết làm lũ lụt
cũng lúc thôi bồi phù sa.

Trăm con suối đổ xuôi
trăm dòng suối cao xa những tưởng hợp thành sông cả
mãi lo ưỡn ngực làm cao mỗi con suối xanh tự đi tiêu tán
ở lưng đồi.

Đất đắp dưới chân không chịu xói
tôi mãi đợi mùa ngọt tự trời.

Phan Rang anh bốn mùa khô khát
bão đổ phương em quê anh mới trận mưa
vụ ngô đang, vụ đậu đang sao anh cứ nghe mát mát
về quê anh đi em, biết đâu theo gót em mưa nắng thuận
hòa.

Sau Lễ Tây trần tháng Tư năm nay
cả con sẽ nhỏ yếu, cái kiến mọn hèn nhất
cũng có đất để sống, để chơi

Giữa thế giới giàu sang vô độ này, cả nền thơ không thể
cứu chuộc chúng ta
trong thế giới nghèo túng cùng cực này, một câu thơ cũng
có thể cứu vớt chúng ta
Tôi còn buồn là tôi còn sống
tôi còn viết là tôi còn yêu
tôi hết yêu là tôi đã chết.

Sống có nghĩa là mang tội – tội lỗi bày ra
không cho ta sám hối, càng không để sẻ chia
nó xóc ta cô đơn sông bạc cuộc đời.

Tội lỗi ta đã, đang và (không thể tránh) sẽ phạm
không thể rút lại (như thợ mộc rút đinh đóng sai)
không thể cứu chuộc (như nông dân chuộc trâu bò)
khối kẻ nói năng như thể ta đây chưa hề tội.

Sống nghĩa là tạ ơn – ơn ngãi đầy tràn
nằm ngoài chân trời đếm đo được mắt
tạ ơn làm cho ta lớn lên.

Quỳ gối trước đoá hoa dại nở đồi trưa
tạ ơn bàn tay đưa ra bắt chợt
tạ ơn câu thơ viết từ thế kỉ trước
giọng cười xa, nụ hôn gần.

Quỳ gối trước mặt trời thức giấc mỗi sớm mai
tạ ơn chén cơm đói lòng, điều thuốc hút dở
tạ ơn dòng sông mơ hồ chảy qua tuổi nhỏ

tên ngọn đồi, cánh rừng trong mơ chợt vang lên
tạ ơn bước chân hoang, trái tim lạc lăm.

Bởi không thể sống mà không tạ ơn
tạ ơn trang giấy trắng, tạ ơn dòng thơ cuối cùng chưa viết
Glong Anak trăm câu – luận hai trăm năm chưa hết
vẫn còn đưa con Chăm chăm sóc ngôn ngữ Chăm
lá vàng biết rụng đi cho cây dậy mầm xanh
tạ ơn không gian vô cùng, thời gian bất tuyệt
và,... đâu không là cái đỉnh gì cả/ tôi vẫn cần thiết có mặt.

Vậy nhé – tôi xin tạ ơn TÔI.

KHỞI ĐỘNG CỦA KHỞI ĐỘNG

Trong khởi đầu khó nhọc này
chỉ có vẫy gọi khác lạ
hơn cả vẫy gọi của loài hổ mang biển
hoặc loài ma trời nhiệt đới
hoặc oan hồn nhà tu khổ hạnh bị chối từ
mới mong một lần đánh thức linh hồn hoang hóa chúng
ta.

Cái vẫy gọi của chênh vênh cánh tay gãy tượng Shiva
khoét rỗng
phần nửa chừng nụ cười bị sứt mẻ Apsara
dáng sắp nghiêng đổ tháp *Yang Pakran*
khúc gãy gặp sông Lu thình lình cạn nước.

Chỉ bằng thứ tiếng nói khác lạ
tiếng gào của gió nồm trườn qua đồi khát lá
tiếng nấc nghẹn của đám côn trùng rừng thưa
tiếng bàn chân trần lướt về giữa khuya
tiếng nói không thành lời của thi sĩ vô danh chết yếu
mới mong lay thân xác vô cảm chúng ta thức giấc.

Một khuôn mặt rất sáng vừa rời bỏ chúng ta
quyết liệt đến tối tăm
có thể anh nhìn thấy những gì chúng ta chưa nhìn thấy
anh nghe được những gì chúng ta không nghe được
chúng ta không hiểu. Anh rời bỏ chúng ta.

Toan tính đen tối có thừa cơ hội trời dậy
mưa mùa Đông làm chúng đen tối thêm
và nắng nhiệt đới
không một lực lượng huyền bí nào chịu cúi xuống soi sáng
chúng nữa
ý tưởng kí sinh.

Vắt đến giọt nước mắt cuối cùng
anh khóc vào văn minh hoàng hôn

lúc đám mây hèn nhát chạy tìm chốn trú ẩn
lủi vào đám mây khác đen hơn, nặng trĩu hơn

Chỉ có anh đứng khóc
dững cảm và cô độc một kỳ quan.

Cái tôi viết lên giấy có thể chỉ là xác chữ mòn chán
thêm vào thế giới đã đầy tràn

thêm vào tro bụi
tro bụi làm thành ý nghĩa trần gian
chỉ là tro bụi.

Chúng ta còn là trò chơi vô bổ của ngẫu nhiên
bị ném từ bàn tay này sang bàn tay kia
từ đám ruộng này sang đám ruộng kia
từ góc phố này sang góc phố khác
đến nỗi tứ thơ tầm phào cũng xô nghiêng linh hồn chúng
ta.

Hỡi người yêu dứt áo phận chim để làm loài lươn trơn trượt
thoắt hàng phố Bắc, thoắt quán cà phê Nam
khiến đôi lúc tôi qua tìm siêu thị Đông
tìm mà như thể không mặn mòi tìm
như tìm người yêu khác.

Heleh

sau đường cày cuối cùng, anh đi vào ánh sáng
làm sao chúng ta hiểu được?!

Anh đã trở lại
bước chân lay động giấc ngủ tối tăm của chúng ta
bước chân nhẹ như lá lúa, tỉ lệ nghịch định mệnh chúng ta
bước chân sẽ đến, dù không ai biết lúc nào, ở đâu
không nói lên nợ nần/ gọi dậy tiềm lực
không đòi hỏi quá khứ/ đánh thức tương lai
đến nỗi bàn tay âm u nhất đưa ra
không ngại không ảm chân trời hồi đáp.
Trong khởi đầu khó nhọc này
chúng ta vẫn là kẻ đứng ngoài rìa
thứ đồ cổ ngoài rìa cuộc sống sự vật đang hình thành
chúng ta được đo đếm, thỉnh thoảng được sơn phết
chúng ta được xoa đầu, được vỗ vỗ vào má
chúng ta được đem cất, đôi lúc được bày ra
người ta ăn nói như thể rất có chúng ta/
vẫn như là chúng ta vắng mặt.

Tôi nghĩ đến cha tôi
người công tôi đi qua bầu trời nhiều sao
cha nói con trên vai hôm xưa đỡ cha gánh nặng
tôi hiểu bầu trời kia hôm nay vừa khai mở tôi khoảng sáng.
Trong sự khởi đầu khó nhọc này.

Các nguyên âm, phụ âm làm thành từ mà tôi nhặt được.
Từ
lớp sỏi đá, đồng gạch vụn. Từ
Ngũ ngôn của Đất
đã tắm gội, đã lễ Tây trần
linga lingal lingam liwa langal
vẫn cứ trì hoãn
như là thềm được chết trở lại.

Anh nông dân bỏ dở nửa đường cày
đứng chờ những từ nhập cuộc
chúng ta hay chúng đang già đi?

Nghiêm trang trước mặt trời thách thức, viên pháp sư tập
đánh vần
ông đọc to từng tiếng một
LINGA... LINGAL... LINGAM... LIWA... LANGAL...
cuộc đánh vần lặp đi lặp lại gần hết đời đến mòn nhẵn

chữ chúng ta sạch
miệng chúng ta sạch
đất chúng ta sạch,
tâm linh chúng ta sạch
Heleh!

Hãy học ngợi ca và tha thứ, ơi người anh em
ngợi ca người tha phương/ kẻ ở lại
ngợi ca người vợ biết an ủi vỗ về/ cả bà vợ mút mùa cỏ
nhân
ngợi ca người tình thủy chung/ im lặng trước tình nhân
tròn trọt
ngợi ca người bạn ghé lưng gánh việc/ tha thứ thằng bạn
nhất hèn chạy trước
ngợi ca kẻ thù có ích/ đứng dậy rời khỏi bàn kẻ thù bé nhỏ
để làm suy nhược thần kinh ta.

Khởi đầu nhẹ nhàng như bọn trẻ sắp đặt đồ chơi
sáng rõ lẽ luật, giản đơn lời lẽ
nơi giờ linh thánh buổi sớm mai này
dưới bầu trời bao dong
sau đường cày đầu tiên
bài thơ tình khô vữa ra và nảy mầm trên đám ruộng tâm
hồn đã
SACH.

* *Shiva*: thần hủy diệt và sáng tạo; *Apsara*: vũ nữ; *Yang Pakran*:
Ba Tháp ở Ninh Thuận - đã đổ một ngôi; *Heleh*: âm cuối trong
một bài khấn của Cham (như Amen); *Ngụ ngôn của Đất*: tên bài
thơ của Inrasara trong Tháp nắng; *Linga* hay *lingam*: biểu tượng
sinh thực khí (dương vật); *Liwa*: cày, *lingal* hay *langal*: cái cày
- đây là các từ có quan hệ chặt với nhau cả ngữ âm, ngữ nghĩa,
ý nghĩa hiện thực lẫn siêu hình.

LỄ TÂY TRẦN THÁNG TƯ

Nắng đã khởi động trên đồi tháng Tư
khởi động sớm hơn nhiều thế kỷ trước
khi biển còn chưa thức giấc
sớm hơn cả ký ức thầy chủ lễ già.

Sớm hơn. Nắng đã khởi động
nắng cuội lên chiếc roi mây vũ sư *Ka-ing*
đánh thức trống *baranung* còn nằm phủ bụi trên sà nhà
lay dấy tiếng gáy cặp gà trống đêm cuối cùng chờ hiến tế.

Nhanh hơn. Tôi thấy nắng vỡ
trên bước chân viên pháp sư bước gấp xuống đồi
nhanh hơn nữa. Tôi thấy nắng tràn
không kịp cho giọt sương còn nán ngủ
nắng vẩy bọc mái tóc đám thiếu nữ xuống sông lấy nước,
cây cột, tấm tranh, màu áo, tiếng gọi nhau tràn về đầu làng
đựng lên kajang cuộc lễ
nắng vồ chụp cả khăn *mutthom* bà vũ nữ
bay qua 365 ngày tắm nhiễm nổi trần gian.

Lễ tẩy trần đang khởi động.

Cũng ngày này tháng này của muôn ngàn năm trước
cũng cái lo lắng, đấm say, thắc thỏm chờ đợi này
chỉ sự lặp lại là có mặt
cũng bản kinh, bài tụng ca đang được giở ra này.

Lửa đã đỏ

đỏ hoa lựu mua ngoài chợ hôm qua đỏ hoa phượng vừa hái
đỏ nắng hạ

đỏ màu áo Ông đỏ

lửa đã đỏ vào ngõ ngách mọi tâm hồn chờ đợi
nên được đốt lên nhiều ngọn nên cháy lên giữa trưa ngày
trước cửa *kajang* kia – lửa đã đỏ.

Ông thấy

Ông giờ cao roi, cao trên những thế kỉ cũ

Ông quất xuống hai chân, hai chân ù lì từ triều đại trước

bàn chân 365 ngày chỉ biết đi theo đường cày

bàn chân hôm qua chậm chạp nhịp *Cei Dalim*, *Cei Tathun*

bàn chân toan làm xơ cứng.

Lễ tẩy trần tháng Tư đang khởi động

tiếng thầy chủ lễ lầm rầm khấn tiếng *baranung* vô

vẫn còn là chưa đủ – bài kinh lễ nguyện cầu

chưa đủ cho niềm vui Ông.

Kho chúng ta đầy ứ từ – những từ mòn chán
đầy ứ từ/ vẫn không lấy manh mún từ ngợi ca niềm vui
một từ vươn vai ngang tầm ngọn lửa
ngang tầm lễ tẩy trần.

Không còn từ để gọi. Ông thét lên. Các từ xếp cánh và lùi
mất

chỉ có tiếng thét Ông tràn vào khoảng trống trần gian

A... U... M...

Ông thét lên

tiếng thét dội đến bày trâu gặm cỏ đồi xa dòng tai nghe
oan hôn bị lãng quên ngàn năm đội tro than ngồi đầy
cánh chim giật mình bay ra vội vã quay lại
như sợ bị tranh mất nguồn vui tẩy trần.

AUM... AUM... AUM...

Ông đã thấy

cửa trời mở như vòng tay người vợ kiếp xưa ông mở
đám mây mùa trần về như chòm tóc đưa con trai kiếp sau
ông bay về

Ông dang tay

Ông bước tới, đập tới bằng bàn chân ngày qua còn đầm
bùn

sá gì ngọn lửa let đẹt với tiếng vỗ tay ahei let đẹt

sá gì trống *ginong* đánh giục truy đuổi sợ hãi

Ông biến vào lửa Ông nhảy cùng lửa Ông là lửa

sạch lần cuối cùng, sạch muôn ngàn lần nữa

cho thế giới một lần được sạch. Như thế.

Nhanh. Nhanh hơn

khói bốc lên thành mây, khuôn mặt người cụm mây, mái tóc vụn sợi mây, cả khoảng không gian tầng mây mưa khổng lồ.

chúng đang lở, đang vỡ và sắp ném tới trận mưa.

Đã vỡ lẽ tẩy trần tháng Tư. Ông thấy

vỡ đất, trời, âm thanh bài tụng ca

vỡ niềm vui chờ đợi giấu kín.

Cuộc sống không còn là chần chừ, trì hoãn nữa
nhanh, nhanh hơn

nhưng chậm quá chậm như không thể nào chậm hơn. Ông thấy

ngôn ngữ bài tụng ca tràn vào triệu triệu tế bào đang sống
hay đã chết

tràn và lay động không bao giờ cho chúng ngủ nữa
cả triệu triệu hạt mầm đang vươn vai góc đầu.

Bước đạp vạm vỡ hơn. Tôi thấy – dứt khoát hơn

thế giới vỡ vụn và ráp lại qua hơi thở gấp

lửa hấp hối.

Ông bị quăng ra khỏi vùng lửa – mình đầy thương tích
cả thế giới thương tích – chỉ nụ cười vện nguyên niềm vui
vện nguyên
triệu triệu giọt nước bay về giập tắt tia lửa sống sót toan
gượng dậy lần cuối cùng
giập tắt khổ sở, thất vọng trên những khuôn mặt. Tôi thấy.

Ở bên kia niềm vui
Sự chịu đựng vện nguyên họ lại bắt đầu bén rễ.

Bis bis *wok wok*
lần nữa đi ta
lần nữa lần nữa đi cuộc sống.

* *Ka-ing*: một chức vũ sư Cham; *Baranung*: tên một loại trống;
Kajang: rạp lễ; *muahom*: một loại khăn quàng; *Cei Dalim*, *Cei*
Tathun: tên điệu vũ; *ahei*: hoan hô; *ginong*: tên loại trống đôi;
wok wok: nữa nữa; *Aum*: âm thánh linh - được Chăm biểu thị đại
giác bằng hình tượng *Haumkar*.

Kahat

Họ và tên khai sinh: Thuận Khỏe.

Sinh ngày: 10 - 6 - 1956 tại Hiếu Lễ - Phước Hậu - Ninh Phước
- Ninh Thuận.

Hiện là giáo viên Trường Tiểu học Hiếu Lễ - Phước Hậu
- Ninh Phước.

MÀU BỤI PHẤN

Thời gian lặng lẽ trôi
Chà xát bao kiếp người
Bình an và bão táp
Đẩy xô giữa dòng đời

Vẫn miệt mài suy tư
Bên từng trang giáo án
Mái tóc màu bụi phấn
Vui buồn cùng bảng đen

Khơi ngọn lửa đang nhen
Nâng nụ hoa hé mở
Trân trọng và chất chiu
Tình thương và san sẻ

Bởi là tấm gương soi
Nên cả đời liêm khiết
Bởi là người chăm hoa
Nên tận tình chăm chút

Rồi ngày mai không xa
Tùng đàn con chim nhỏ
Dang ngàn đôi cánh mở
Bay khắp nẻo trời xa.

Hiếu Lễ, 1999

CẢM XÚC TỪ LỚP GHÉP

Từ bốn phương trời xa
Về đây với sông Đà
Nghe dự án lớp ghép
Bất ngờ em gặp ta.

Trời Hòa Bình xuống thấp
Núi cao dâng sương mù
Hòa trong ta thồn thức
Giữa sắc trời mùa thu.

Là hành trang nhỏ nhoi
Vững chân em đường dài
Ấm giọng em lên lớp
Vì tuổi thơ ngày mai.

Rồi một ngày chia tay
Nỗi buồn vui bao ngày
Biết em tôi còn nhớ
Sông Đà mùa thu này?

Khách sạn Sông Đà, 1996

MẸ

Kính dâng hương hồn mẹ

Cha ra đi
Như mùa đông mất thêm cánh cửa
Mẹ chôn khối ưu phiền
Lặn lội tháng ngày tần tảo nuôi con
Giờ đây
Hơi cạn, gối mòn
Mẹ nằm xuống hòa cùng năm tháng
Con thất thần, ngơ ngác giữa trần gian
Mẹ ơi!...
Mẹ nằm nghỉ yên lòng mẹ nhé
Con nguyện suốt đời ghi lời mẹ bảo răn

Rồi mai
Những hạt mẹ ươm trồng
Sẽ nở rộ những chùm hoa thơm thảo.

TÌNH BẠN

Tặng Thương

Gió ngừng gió lại thổi vì vu
Ngọn sóng đâu chỉ ca reo trong biển mặn
Mây trắng trên trời chưa hẳn đã bình an
Cây trên non đâu phải xanh theo mùa – tĩnh lặng
Đất nặng bởi phù sa
Cây xanh nhờ tia nắng
Còn thượng đế kia
Chỉ là tên dối người hiện trong thanh vắng
Tình bạn ơi!
Mi đẹp quá!
Phải đặt sao cho mi để đúng nghĩa quân tử
Như ta chọn cánh hoa đặt trong phòng khi đã có xuân
Mi kết tình
Qua bao ngày tháng
Cả hạnh phúc và từng khi gió loạn
Bão táp và bình an
Nét ngày xưa không đổi
Chỉ thấy dấu thời gian
Choàng cho mi áo gấm của đời
Cả trời xanh ôm lấy mi reo
Cây xào xạc cùng đàn chim ca hát
Đám mây như dừng lại
Còn riêng ta... bởi thiếu ngôn từ!

Lộ Trung Thiện

Họ và tên khai sinh: Lộ Trung Thiện.

Sinh ngày: 15 - 06 – 1963 tại làng Văn Lâm - Phước Nam
- Ninh Phước - Ninh Thuận.

Hiện là giáo viên Trường Trung học Phổ thông An Phước
- Ninh Thuận.

LỜI CHÀO MỸ SƠN

Chào Mỹ Sơn – Thánh địa của một thời oanh liệt
Hiện hữu vài giọt thắp Chàm rơi xuống tự trời cao
Những Shiva, Vishnu, Brahma...
Khắc rõ nét u hoài.

Hơn sáu trăm năm cùng bể dâu thời đại
Tháp rêu phong vắng lặng cô liêu
Đây chốn thần linh hay kinh thành người trần thế?
Mà mờ ảo những hoang hôn.

Dõi theo áng mây trôi giạt cuối ngàn
Thăm thăm buồn đôi mắt Apsara

Rồi bàng hoàng trong bao la cùng thăm
Cô đơn những tháp Chàm.

Bảy mươi một công trình kiến trúc
Hãy thương yêu ta đừng phá hoại
Những gì ta dâng cúng lên thần...
Kiêu sa nghiêng vai một thời mê hoặc
Rồi đổ nát hoang tàn.

... Rồi vực dậy từ chuỗi ngày quên lãng
Rồi vọng về những âm sắc ngàn xưa
Rồi sự thật quay về cùng huyền thoại
Hồi sinh văn hóa Champa.

Ai đang mơ về tận cuối trời xa?!

Bỗng chiều nay được tin từ Marrakesh
Lòng bồi hồi giữa mùa đông giá rét
Lời thì thầm
Chào Mỹ Sơn - Thánh địa của ngàn năm.

MẶC TUỜNG

Tặng anh Tiến

Tình cờ thức giấc một sớm mai
Chợt thấy mình như vẫn lạc loài
Buồn, vui găm nhấm đời cô quạnh
Người ngồi trông chiếc lá thu phai

Chốn cũ người xưa chẳng còn ai
Vấn vương cùng dư ảnh xa vời
Lùa tay thâm nát vòm tóc rối
Tát nỗi niềm riêng mãi không vơi

Năm tháng vô tình lặng lẽ trôi
Lang thang vất vưởng giữa dòng đời
Thời gian có điểm màu xa cách!
Nửa đậu bến đời nửa ra khơi.

Mih Tơm

Họ và tên khai sinh: Lâm Nữ Hoàng.

Sinh ngày: 16 - 8 - 1982 tại Hữu Đức - Phước Hữu

- Ninh Phước

- Ninh Thuận.

Hiện là giáo viên Trường Trung học Cơ sở Đồng Dậu

- Ninh Phước.

MÙA SUY TƯ

Từ nhà đến trường

từ trường đến nhà

tôi đi

Mùa xuân nghỉ Tết

mùa hạ nghỉ hè

tôi về

Ban ngày giảng bài

ban đêm giáo án

tôi dạy

Cuối tháng lãnh lương

cuối năm lãnh thưởng

tôi sống

Còn biết bao người lao động
con không đủ ăn
óc không đủ nghĩ...

Thầy cô của tôi ơi
con đường nào mở ra?
Học trò của tôi ơi
lối mòn nào khép lại?
Tôi đi tôi về tôi dạy
còn bao người long đong
trả lời cho tôi sống?!

ĐIỀU BỎ QUÊN

Giữa dòng đời tấp nập – suy tư
Tôi vô tình bỏ quên sau lưng
Hình tượng *những con giun* ngoằn ngoèo câu chữ
Nur con đường cuộc đời trắc trở
Khúc dân ca lạc điệu náo nùng.
Những con giun bò trên trang sách
Muốn nhắc nhớ điều gì?

Tôi sinh ra nơi đây
Lớn lên trên đất này
Ngạc nhiên với *những con giun*
Lúng túng với điệu *Thei mai*

Vụng về chiếc quạt trong tay
Tôi chợt hiểu: có cuộc sống
Nó đang chuyển động – quanh quẩn đâu đây!
Tôi đã tự dối mình
Cuộc sống là những thực tế... phải sống
Bối rối trước cái nhìn bè bạn
Ngượng ngùng với gương mặt không tên
Đề rồi nhắc lại: điều bỏ quên
Thật không dễ nhớ!

Quỳnh Chi

Họ và tên khai sinh: Bá Thị Chi.

Sinh ngày 1 - 1 - 1985 tại Hữu Đức - Phước Hữu - Ninh Phước
- Ninh Thuận.

Hiện làm nghề tự do.

XA NHỚ...

Dừng chân bên trường cũ
Lòng ta tràn yêu thương
Xưa mang bao khát vọng
Vào cuộc sống bình thường.

Đã xa dần năm tháng
Phiêu bạt bao chân trời
Hồn ta giờ rã rời
Giấu buồn trong đáy mắt.

Thân đi làm người ở
Tương lai sao mịt mờ
Hoa xương rồng muôn nở
Miền cát nắng quê mơ.

Đêm ôm mộng tỉnh giấc
Mơ về phía trời xa
Ngoài kia trăng sáng tỏ
Gió về nhẹ lòng ta.

INRASARA VÀ TÔI

Lần đầu tôi gặp anh
Ngập ngừng trong đôi phút
Vui vỡ òa trong mắt
Hồn thơ như hồi sinh.

Mặc phũ phàng sóng gió
Dẫu bao điều trái ngang
Quán văn anh tập hội
Tagalau sáng bừng.

Tim tôi rục lửa hồng
Cháy bùng lên khát vọng
Thơ anh làm mênh mông
Đây thơ tôi dậy sóng!

Simhapura

Họ và tên khai sinh: Lưu Quang Bông.

Năm sinh: 1961.

Quê quán: Hiếu Lễ - Phước Hậu - Ninh Phước - Ninh Thuận.

Hiện công tác tại Trường Trung học Cơ sở Hoàng Hoa Thám.

THỜI XA VẮNG

Riêng Sương

Ngày ấy xa rồi
Hăm hở vào nghề
Chàng trai lính mới.
Xa quê hương ngày đầu
Không ngủ được
Nhìn cô thôn nữ e dè
Làng thuở nào còn nghèo lắm
Tôi đi dạy học
Bao thăng trầm đổi thay
Áo trắng mộng mơ –
Buồn vui trải nghiệm
Tình yêu viên phấn trắng đen
Cho em khôn lớn thành người

“Tiếng lòng học trò” - Kịch
Tôi viết đầu tay
Mảnh trăng quê - hương lúa gió lửa
Em đóng thật hay
Nhập vai diễn xuất
Dáng em đông đánh
Con cung nhất nhà
Công chúa lọ lem

Đời người như dòng sông bất tận
Em là phù sa bồi đắp
Lan rừng ngan ngát chiều thu
Em về Trường Huỳnh Phước
Tà áo tung bay - yêu kiều bỡ ngỡ...
Nắng sân trường
Trống điểm chuyên tiết học
Tôi trộm nhìn em –
Hoài niệm...
Em là đây! Cô giáo đây rồi
Thầy và em –
Bây giờ là đồng chí.

THIÊN ĐƯỜNG HU ẢO

Má hồng
Mùa thu đã sang sông
Hoa mười giờ
Không thay lá
Đêm nay
Chén rượu mình tôi
Vương khói mờ
Đam mê
Em
thôi than
nóng bỏng giữa mùa đông
Réo rắt vĩ thanh
Tình ca chìm khuất
Hoa dại – còn sót lại hương nồng
Em về phố thị
Đêm say
Nghe
tiếng nói ngọt ngào
Bên lề
Rơi vãi phong trần
lòng ngực mùa trăng
Nụ hôn – ngọt – vô tận
Biển neo
Vô bến bờ – hiu hắt.

Hữu Đức, 25 - 2 - 2008

Sonputra

Họ và tên khai sinh: Quảng Văn Sơn.

Sinh ngày: 20 - 11 - 1984 tại Caklaing - Phước Dân

- Ninh Phước

- Ninh Thuận.

Đã có thơ và truyện ngắn đăng tạp chí *Văn nghệ Dân tộc*,...

Hiện sống và làm việc tại Ninh Thuận.

MƯA, VẬT NẮNG VÀ ANH

Anh yêu em
qua mấy ban mai linh thiêng.
có loài cỏ tìm nhau
nói lời hạnh phúc
Và nơi đó
có loài hoa tìm mưa
mở phôi và tàn úa

Và anh...
cuộc hành trình bắt đầu từ đôi bàn tay trắng
vô tư vào đời: con đường trước mặt như trái nhựa
ai như anh, tưởng Sài thành như quê mình
ai như anh, đánh cược cuộc đời không toan tính

Anh đi

tìm hạnh phúc lứa đôi hay tìm bóng hình *apsara* vụt mất
trong xa xưa từ nắng, gió, cát
điệu múa kỳ ảo quen thuộc
ngỡ như có âm vang tiếng trống *ginong* giữa tiếng mưa tha
hương

Giật mình...

hồn quê hương chợt thức trong anh.

CHỊ CƯỜI TÔI

Cuộc sống nào cho tôi hạnh phúc
cho tôi niềm vui khi mùa xuân tàn
khi tiếng chim buồn nghe lời người than thở
từ trong tâm óc hiện về tình yêu thương ngọt ngào
của đôi tay mềm, từng ngày lấm tấm mồ hôi

Chị con gái Chăm, dịu dàng, thanh cao, chịu đựng
chị cười tôi, thân em gần chục tuổi đời
chẳng được tích sự gì,
thế mà đòi viết thơ/ đăng báo/ kiếm tiền bỏ túi
nghèo nàn như xưa
mười năm, hai mươi năm...

Tôi phóng lao, như con trống hay hót vào ban đêm,
đến nghĩa địa của bãi tha ma/ bỏ mặc/ thờ ơ với thời gian,
bây giờ, ngay lúc này,
tôi đưa con hoang đạo tìm thánh kinh
hay nhà thờ của linh mục tạ lỗi cùng chị
mười năm, hai mươi năm, giấc ngủ dài...
tôi mang ơn...
phía trước còn có mái nhà hạnh phúc
cho chị
cho tôi.

DỰ CẢM

Tiếng động chấm dứt,
Ngủ đi anh, khi giấc mơ tìm sâu quá khứ,
không nghe thấy chuột kêu hay tiếng mèo nhảy cóc tìm
bạn tình
ngủ đi anh,...
trọ Chăm mình không thờ dài như tháng trước
và mọi người say giấc ngủ xung quanh
Đêm nay, anh thức nghe nổi lòng con người tâm sự,
chỉ có ánh trăng và cơn gió hiểu được
hai mươi năm anh ngoảnh lại,...
Ngủ đi anh, mai sẽ đẹp hơn

rồi ai khóc cho tâm hồn đang sống
anh đã thấy bác xe ôm
Chăm mình từng ngủ bụi bên đường/ chất chiu để ngày
mai hạnh phúc,...
Sau đêm nay, điều gì xảy ra/ khi bóng đêm vẫn hát,
niệm khúc kinh chờ mùa tạ lỗi,...
Ngủ đi anh, sáng mai/ ánh sáng sẽ trôi đi/ trôi đi tất cả,...
bên kia đang chờ thân phận của những kẻ bần cùng
giấc ngủ đang hợp xướng cùng anh
không lời!

T-T. Tuệ Nguyên

Họ và tên khai sinh: Thạch Trung Tuệ Nguyên; bút danh khác: Michelia.

Sinh năm 1982 tại Caklaing - Phước Dân - Ninh Phước - Ninh Thuận.

Hiện sống và làm nghề tự do tại Thành phố Hồ Chí Minh.

Đã in tập thơ: *Khúc tấu rồi bỏ*, 2007.

Tập thơ in chung: *Ch[tr]ào & Những vết bẩn*, 2008; 7749, 2008.

NGƯỜI NGHỆ SĨ BAN MAI

tiếng hát em bay cao vút lên tận không trung làm bùng tỉnh
ánh bình minh

len vào song cửa sổ đánh thức giấc ngủ tôi

tôi đưa ánh nhìn về phía hình hài đơn lẻ em trên kiềng nhà
xây cất dở

cầm ống chỉ em đang cố diễn tả cảm xúc của mình
bằng giọng hát

dù tiếng phát ra không như bao người khác

m vẫn muốn muốn lắm cất lên tiếng hát trong trẻo rõ
ràng

cho tha nhân hiểu dù trong em bị căn bệnh quái dị

hành hạ:
em nghe em thấy nhưng em không thể nói
trong em ngơ ngác nhưng em chưa ý thức được niềm bất
hạnh của mình
ôi! Tuổi thơ em không như bao đứa trẻ khác
khi ban mai bao đứa trẻ cùng trang lứa cắp sách đến trường
riêng em
làm gì ở đây
không
em đang trút giận vào hư vô
ánh mắt em khinh thường lũ sâu bọ
và
em cọ xát mình trong sự khinh miệt của đời sống
hôm nay
và
mai sau có lẽ.

tôi thấy em

riêng tôi
tôi thề sẽ phát tiếng rõ ràng của mình
tôi sẽ đấu tranh về quyền lợi của em của trẻ em
tôi muốn các lực lượng hoạt động vì trẻ em phải ngoái nhìn
lại phận đời bất hạnh ở xó góc quê nghèo tôi và ở bất kỳ
đâu nếu như tôi biết
họ sẽ phải làm gì đó
cho
các em
tốt hơn...

CON ĐƯỜNG QUÊ TÔI

con đường quê hương lưu lại trong ta bao cảnh đẹp thơ
mộng
cánh đồng trú mình trong vòng tay ôm của dòng sông lở
loét và khu rừng còi cọc đâm đầu về ngọn
Cabbang che khuất tầm nhìn
nét nhát chẻ thôn nghèo *Caklaing* thành hai mảnh
như đang tay đón
như tiễn đưa
những đứa con tha phương
những du khách
cả nền văn minh chỉ còn là vết tạp nham

con đường vẫn nằm đó trơ lì và sần sùi

con đường quê hương nơi tuổi thơ tôi đã rớt lại
vẫn còn ẩn hiện đâu đây trong ký ức
trong trái tim

và trên cả bước đường ở xứ người

hình ảnh

đôi chân trần ngày nào rất bỏng bởi con nắng hung hãn
của miền nhiệt đới

gót hài kiêu hãnh liếm sạch mấy vết bùn còn vương ở nơi
gò ghề sau cơn mưa

con đường vẫn nằm đó im lìm với thời gian

ôi con đường đã đưa ta vào đời

nay đã phẳng lặng bởi nét son của đô thị hóa

vác trên mình ngàn khối bê tông của những ngôi nhà hai
bên lề

còn đâu những nhịp thở của bước chân cô đơn thì thầm với
sỏi đá

còn đâu đàn bò nhớn nhợ với cỏ dại hai bên lề đường

còn đâu giàn nho và đồng lúa xanh ngào ngạt hương
nhưng

giữa dòng người vô tình qua lại

con đường lẫn vào đời sống quê hương. Lặng lẽ.

GỬI CHO HỌ, CHO HẮN VÀ CHO CẢ HAI

I

Tôi đang sống cùng thời đại với họ,
nhưng khi họ cử mãi mê dò từng bước để đi thì tôi lại
nằm một xó tập bay.

Ừm! Với điều này bạn đừng hỏi tại sao tôi lại làm như vậy
bạn cứ nghĩ mà xem: họ thì có mọi thứ làm trang sức còn
tôi thì trần trỗng

[vì điều này mà tôi nghĩ:

1. là họ sẽ không chấp nhận, họ sẽ bắt bớ và ép buộc tôi
phải như họ

2. là họ sẽ cười nhạo và cho tôi là kẻ quái dị],
nếu tôi cứ đi ngang hàng hay cố chạy nhanh để vượt mặt
họ [xin bạn hãy nghĩ thêm] điều gì sẽ xảy ra với tôi?

Nhưng tôi thì chẳng muốn bên lên sau lưng làm cái
bóng của họ mà làm chi

Ấy! Chính điều ấy nên tôi tập bay - vậy thôi!

II

Bạn cứ nói như vậy đi [nói mọi điều mà họ cho là kỳ dị và
không chính thống ấy] tôi sẽ dễ chịu hơn,
nhưng bạn đừng lầm tưởng là tôi xem bạn như mấy đứa
thất thường

[những tên muốn sống và cố gượng ép mình thành một
mẫu lý tưởng gì đó]

mà tôi đang sống chung chạ ấy.
Điều này tôi và bạn đều thấy là ở họ: họ thích sống lâu
hơn trong cái lối vỏ nhún nhùng, sợ sệt, tủi nhục
tôi thì chẳng thể làm được như họ vậy
tôi thích la hét
tôi thích điên cuồng hơn trong xã hội tạp nham
này
chính điều đó mà tôi thích cái dị kỳ của bạn
[cái mà họ nói là bạn chán chường, bạn bất lực để vươn
tới mẫu mực
những mẫu mực đang cầm tù họ] (tôi xin
nói thêm như vậy)
nhưng bạn đừng đến gần và hỏi tôi là tại sao
vậy thôi.

III

Rất tửm...

họ đang đánh mất cái thiên chức làm người của mình.
Ừ! Và hấn thấy những mớ hỗn độn trong đầu óc họ
[vì họ cùng thời đại với hấn] đang xếp hàng để đi vào
khuôn khổ, đi vào quy tắc, đi vào chuẩn mực [những thứ
này hấn chỉ muốn nôn mửa và muốn sống như cầm thú
[trong đôi mắt họ ấy]
và ngay cả đến lúc chết họ cũng cần có một khuôn đất để
chôn.
Không lạ lắm là họ đang bước đi một cách nghênh
ngang không chút ngượng nghịu
tỏ ra mình đã đủ trưởng thành đủ tinh ranh để sống

như con người trong
xã hội này [xã hội mà lúc nào hấn cũng cảm thấy dị ứng].
Nhưng khi hấn thấy họ và họ thấy hấn
hai đứa nhìn nhau... ngờ nghệch.

IV

Tôi đã thấy rồi! Thấy cái cách mà họ đang đốt hơi thở của
mình
bỗng trái tim phụt cháy
và báo hiệu ngày lụi tàn của thân xác mệt lử.
Những điều ấy tôi đã quên đến mức là tôi cần nhắc lại
chuyện cũ [chuyện trong tâm tưởng tôi đấy]:
điều thuốc hút dở đã vô tình đốt cháy cả thư viện của một
nhà văn hoá lớn
nền văn hóa cần cỗi
chẳng gieo nổi mầm xanh.

BÌNH MINH

Bình minh. Những giọt nắng hồng lặn qua khe cửa sổ bung vỡ những mảng sáng chói lóa trong căn phòng chật hẹp. Nhưng khi tạt qua khuôn mặt đôi mắt tôi nhắm nheo và cảm được rằng những luồng tối đang tuôn chảy trong ngõ hẻm và cuộn mình trong cõi thẳm sâu nơi trú ẩn những kẻ đồng lõa.

Bình minh. Những mảng sáng vươn tay lục lọi từng hình hài tuổi thơ đang che chắn hiện lên trong đôi mắt tôi hình ảnh những bức tranh treo lủng lẳng trên bức tường đang im nghe tiếng rạn nứt của mình. Những khe nứt mà con thần lẩn đang cong lưng im nghỉ hướng cái đuôi dài ngoằn ngoèo đâm mắt hút vào khung tranh tự sát.

Bình minh. Tôi im nghe tiếng hối thúc vô hình của sức sống lạ đang hồi sinh. Tôi im nghe tiếng bung vỡ của từng giọt máu đang tuôn chảy trong huyết quản và lan tràn đến nơi tận cùng thiêng liêng.

Bình minh. Mảng sáng vẫn nằm đó rình trong đôi mắt tôi rập những nỗi sợ hãi vô căn khi chìm ngẫm trong cơn lốc xoáy vô định hình của không thời. Mảng sáng vẫn nằm đó soi rọi những vết xước trên hình hài tôi khi phải che trong dòng đời thênh thang méo mó.

NHỮNG MẢNH VỠ

I

Dưới ánh đèn lung linh mờ ảo đêm hội Katê – khi tiếng đàn Kanhi ngân lên – không gian náo loạn bỗng im bật. Trong ánh nhìn ngẫu nhiên tôi đã bắt gặp em: người thiếu nữ trong vũ điệu thiên sứ Apsara.

Ôi hình dáng ấy, đôi mắt ấy và từng cử chỉ ấy,... tôi đã thấy ở đâu rồi nhỉ?! Tất cả như hiện lại lần nữa làm náo nức cõi lòng – mà không làm sao tôi có thể hiểu được. Từng nhịp trái tim tôi đập mạnh – hơi thở tôi lặng thình khi hồn cứ thơ thẩn mãi nhìn ngắm thân hình em đang uốn lượn theo điệu nhạc.

Khi tiếng *Kanhi* nào nùng đã dứt – và bóng hình em đã khuất sau màn diễn - tràng pháo tay như lay tỉnh trong tôi, như hồi thúc tôi đi tìm một nửa hồn mình còn vất vưởng nơi đâu không trở về.

Sao vậy người! Sao bóng dáng như vũ thần ấy không in mình trên tượng đá – sao bóng dáng như tiên nữ ấy không đọng mình trên đền tháp cổ mà là cứ khắc nơi trái tim nhỏ bé này cứ cựa quậy mãi trong tâm trí nhỏ nhoi này không thôi.

III

Vẻ đẹp diễm tuyệt của nàng thoát ẩn thoát hiện trên mỗi bước đi và tôi cứ mãi ao ước được nâng niu đôi bàn chân nhỏ bé ấy. Trong cuộc hành trình tôi quyết bước khỏe khoắn nhưng sao cứ loạng choạng mãi và tôi đã vịn vào hàng rào đầy gai nhọn thịt da tôi thì tím bầm tím mẫm tôi thì đau thấu buốt. Trong thoáng chốc mệt lử tôi bị cầm tù và trở thành kẻ nô bộc chăm sóc nguồn đau khổ của mình. Trong rứt rề tôi khẽ chạm ánh mắt lên bộ mặt kiêu hãnh của nàng và tự đắc ý với sắc mặt buồn bã dỗi hờn của nàng. Nhưng khi nàng đến gần bên và nở nụ cười tôi đứng lặng thình bèn cạnh những bụi gai đã khô héo tự bao giờ. Trong đón đầu mắt mắt tôi gào than thảm thiết bên nàng. Ôi! Nụ cười ấy Ôi! Vẻ đẹp diễm tuyệt ấy một lần nữa tôi bị nhốt chặt vào ngục tối thên thang của đôi mắt nàng trong ước nguyện hiến dâng trọn con tim mình.

IV

Trong giai điệu của thế giới vô định hình (thế giới mà giác quan anh đang cảm). Người tình ơi em có nghe chăng bản nhạc tình anh dâng tặng bằng nhịp đập trái tim?

Trong con hối hả của dòng đời nhơ nhuốc – loài người cứ hoài hơi cố đưa tay với tới mọi giá trị hư ảo [những thứ này anh chỉ muốn nói khẽ với em thôi] khi kiệt sức mới biết là những thứ ấy là vô nghĩa, không thuộc về mình. Người tình ơi em có nghe chăng tình yêu Người dâng tặng?

Trong tiếng xì xào hỗn mang từ nơi thăm thẳm hay những nỗi niềm suy tư, trần trụi trước nhịp đập của thời đại. Người tình ơi em có nghe chẳng trái tim mình đang đập?

Em xem kìa - những tặng phẩm của Người ban - niềm vui thì có bao nhiêu đau trước sầu đau mà ta tự mang phải? Sự ngộ nhận [có lẽ chỉ là cùng cực của cô đơn hay tia lóe sáng của ngọn giáo tử thần] có bao nhiêu đau trước giấc chiêm bao mà ta gọi là cuộc sống này? Tình yêu thì có bao nhiêu đau trước bộ mặt ngờ nghệch/ tình ranh của tha nhân?... Nhưng với trái tim – tình yêu người và người sẽ ban lại ngọn lửa soi sáng tôi và em đi vào ngõ đời hạnh phúc riêng?

V

Em có nghe chẳng? Khi hơi thở của đêm giấu mặt – lòng tôi nôn nao như sóng biển - không giấu nổi âm vang hồi thúc của lời cầu nguyện về lại với quả đồi quê hương: nơi ngọn tháp Po Klaung Girai trầm tư ngự trị.

Em có nghe chẳng? Ở nơi phương trời xa - những ánh mắt đang hướng về cố hương còn náo nùng bước đi - Và rất gần - muôn ngàn bước chân tha hương đang vọng về trong cuộc hành hương tạ lỗi với Po.

Em có nghe chẳng? Tiếng bước chân thân quen mà bấy lâu nay em cứ mãi ngóng chờ – thấu nát tim mật – đang lần về nơi ta trao nhau lời hẹn thề kết thành lứa đôi - Nơi: món

quà tình yêu của Người ban tặng riêng tôi và em.

Nhưng – khi ánh dương bắn xiên qua mặt – tôi bật giấc và bao mộng mị ấy đã tan biến vào thinh không. Chỉ một mình tôi nơi cô phòng - đọng lại trong trí nhớ mong manh chút miền riêng thầm kín.

VI

Tôi im nghe những bước chân thân quen đang hối hả đi đi lại lại với những nụ cười đắc ý trong sự khoan thai tất nghẹn khi thú vui cụt hứng. Da tôi nổi lên những đốm lờm chờm và sẵn đầy những cọng lông thưa thớt như mũi gai nhọn hoắc đâm vội vào vết xước đời mình. Hãi hùng và đón đau tôi cuộn mình trong ngực tối đen ngòm.

Tôi ngâm mình trong vũng nước tinh khiết được chưng cất từ những giọt buồn rơi rớt quanh thân thể và cố hình dung từng thứ quen thuộc. Tôi lục tung cả miền kí ức và cố soi tìm trong mớ hỗn độn và tôi bắt gặp vài thứ đang vương vào màng bụi li ti cố vùng vẫy đã in một vết hằn dài làm hiện rõ những bước chân đang tung tăng trên tấm thảm nhầy nhụa nhân sinh. Những bước chân lẫm lờ chưa một lần sám hối và tôi vẫn cuộn mình trong ngực tối đen ngòm.

Tôi giấu hình hài với ước mơ mọc đôi cánh để bay thoát ra những vũng lầy những vết nhơ đang luènh loáng trong dòng đời đau thương khi cố vươn vai đứng lên tôi nhận ra đôi bàn chân mình trĩu nặng với nhân thế cái thân xác nặng

nề của mình đang run rẩy nghe tiếng gọi từ cõi âm ti... và chỉ như vậy thôi tôi mất hút trong ngực tối đen ngòm của mình.

VII

Bước chân lang bạt tôi lê về trên đường quê hương trong đêm khai hội vu quy của cặp nhân tình Nhìn cảnh người ấm áp sao đôi chân mỗi một tôi ngần ngại chẳng thể đến nơi em chẳng thể nhắn một lời hẹn với em mà cứ ngồi thẫn thờ trong xó góc bên mớ tôi và em gió Đông vẫn thổi trong không gian lạnh lùng của đêm quán chạt vuốt nhẹ khắp thân thể tôi trong giá buốt lẻ loi vẫn mừng tượng khuôn mặt em lóe lên từ cõi tối tâm thức Nỗi nhớ cồn cào xé nát không gian im lìm tôi với suy nghĩ mông lung biết bao lời muốn nhắn đến em nhưng... sao chẳng thể phát ra được một lời dù là một tiếng êm ru cho hư vô thình lặng Bóng tối vẫn dang tay ôm chầm lấy và tán dương các vì sao ngu ngơ lấp lánh Trăng lười liềm mà ngày nào đó tôi vẫn hay đùa với em rằng là nụ cười trên vành môi em... và một chút ít thôi [có lẽ là tự ám thị] của miền dư cảm trong tâm tưởng cũng đủ làm tôi ảm lại với nỗi niềm riêng Nỗi nhớ nhưng đau cuồng đang réo em trong vực thẳm tâm thức để trong bờ ngõ tôi vẫn cảm là mình đang đu trên đôi cánh hạnh phúc lữa đôi cõi hồng trần.

LIÊN TẤU KHÚC RỐI BÙ

1

Những dấu hiệu suy đồi của bề nổi
ngăn chảy dòng luân chuyển
của đời sống ma lực
tôi cầm cây gậy gõ liên hồi vào khoảng không ồn ào.

2

Những kẻ hồi phục về quái dị
đứng soi mình trước gương

vì không thể hình dung ra mình
niềm tin bức bối
tội hấn muốn đập bỏ đi chính mình để thấy lại mình như
là

3

Trong chuỗi sinh hủy
lập lòe như đom đóm

niềm cô đơn đánh mất mình trong cuộc tìm chỗ trú thân
tôi ngỡ ngác đi vào không trung
như một trạng thái rơi
để sửa soạn mặc áo mới cho mình

4

Khi găm nhăm sự phiền não trong đám đông
với linh cảm thụ động
cho những ngày tàn mạt

tôi mở xẻ đầu óc rỉ sét mình
bằng
tia nhìn quán tưởng

rồi điên cuồng chửi rửa với chiếc bóng giữa hư vô

5

Tắm áo choàng tôi dệt trong mộng tưởng
vén màn
cho mọi thứ rách rưới không dám đối diện với nhãn quan
mình

6

Hoa vội nở, vội tàn cũng như không
chiếc bóng khuất
thân người cũng khuất

7

Chim đập cánh bay dò tìm chiếc bóng
bỗng thấy mình
có mặt khắp nơi

8

Loài người cong lưng ngoái tầm nhìn về phía sau
thấy khoảng trống
chỉ là dấu ấn không chút cử động

9

Trong sợ hãi tôi đưa đôi chân mệt mỏi vụt chạy về phía
ánh sáng trắng xóa
lưu cái chết trên bia mộ không tên

10

Giọt máu nặng hơn linh hồn [?]
khi cân đong trong giấc mơ tôi mới nhận biết

11

Những cuốn sách cũ rách lẫn đùng nằm chết
tôi phủ bụi
và mong tìm ý tưởng của mình trong đó

12

Khi những thể chế giận hờn li hôn
tôi phát hiện một chế độ
lảm nhảm một mình
rồi hóa câm

13

Những mạch nước chảy dưới lòng đất bị cầm tù
loài người nhốn nháo
tán phét khô cả cổ họng

14

Khi em bắt gặp trong mộng寐 tôi làm tình với em
em dịu dàng và ngoảnh mặt đi
như chưa hề quen biết

15

Khi con rùa thấy vẻ công kềng của ốc sên
hắn phì cười
rồi rụt cổ làm mất cái đầu.

Baigaur, 3 - 2008

Thạch Giáng Hạ

Họ và tên khai sinh: Thạch Giáng Hạ.

Sinh ngày 22 - 09 - 1991 tại Văn Lâm - Phước Nam - Ninh Phước -
Ninh Thuận.

Hiện đang học tại Trường Trung học Phổ thông An Phước
- Ninh Thuận.

TÓC MẸ

Những khi con học bài
tóc mẹ buông thõng trên vai con
ấm áp.

Bao lần tóc mẹ ướt
nước từ tóc mẹ nhỏ giọt
những mẩn nước rơi xuống đất
dần dần khô lại
cho tóc mẹ khô lại dần dần.

Mấy ngày qua mẹ cắt tóc
nhưng con vẫn thấy tóc mẹ mọc
xuống vai con
như ngày xưa ấm áo
mẹ càng đẹp
càng xinh.

Năm 2000

HẠT MƯA

Hạt mưa long lanh rơi ướt mái tóc đen
Rơi trước thềm nhà em
Những cành me tỏa lá non
Những tán dừa dài như một cái rây màu xanh
Hạt mưa long lanh
Giúp cho mùa xuân đẹp mãi.

Năm 2000

NỤ HỒNG XINH

Nụ hồng xinh xinh
Sáng nay em không hái
Buổi chiều bay đến với em
Rồi bay, bay đi thật cao
Hót với những con chim hót
Bay với những đám mây trắng
Bay với những chiếc máy bay
Là những nụ hồng xinh xinh.

Năm 2000

Trà Ma Hani

Họ và tên khai sinh: Thuận Thị Trụ; tên khác: Inrahani.

Sinh năm 1948 tại Caklaing, tỉnh Ninh Thuận.

Nguyên cán bộ chuyên trách Mầm non - Phòng Giáo dục huyện Ninh Phước - Ninh Thuận.

Hiện sống tại Thành phố Hồ Chí Minh.

Giám đốc Công ty TNHH Dệt may thổ cẩm Chăm.

Tác phẩm: *Em, hoa xương rồng và nắng*, đoạt giải thưởng "Cuộc thi sáng tác cho thiếu nhi" của Nhà xuất bản Kim Đồng: 2001-2002.

BẠN BANA Ở LÀNG CHĂM

Tôi hỏi bạn từ đâu về đây

Bạn lắc đầu không biết - không nhớ tên làng

- chỉ nhớ tên mẹ - nhớ tiếng Bana.

Tôi hỏi bạn tại sao về đây

Bạn lắc đầu không biết - chỉ nhớ mẹ đã mất - nhớ bà đã mất

Bạn lặng lẽ nhìn tôi - đôi mắt bạn tròn đen ngấn nước

Tôi không còn hỏi nữa từ đâu, tại sao.

Tôi biết bạn đang ở đây, nơi này - trong bàn tay mẹ Chăm

- đã năm năm - sẽ nhiều năm nữa - trong vòng tay dịu
hiền palei mới

Bạn lặng lẽ nhìn tôi - trong mắt bạn long lanh nắng ấm.

HỒN TRỐNG *GINONG*

Trăm năm và ngàn năm
Gập ghềnh qua năm tháng
Vượt bao nhiêu gian nan
Để lại đời điệu trống

Êm dịu điệu *Biyen Tiaung*
Hùng tráng nhịp *Tang Hauk*
Sôi nổi điệu *Cei Tathun*
Buồn buồn khúc *Atapah*

Trăm năm rồi ngàn năm
Tổ tiên mình nhảy múa

* *Biyen Tiaung, Tang Hauk, Cei Tathun, Atapah*: tên các điệu trống dân tộc Chăm.

Theo nhịp trống *ginong*
Cứ mới hoài, không cũ

Trống gọi mình vào hội
Vui riêng hòa vui chung
Trống đuổi xua tăm tối
Vẫy tốt lành vào thôn

Ginong và trống cơm
Tùng thế hệ vang lên
Đánh thức hồn dân tộc
Chung tiếng trống Tây Nguyên.

ĐIỀU ƯỚC

Cả lớp im lặng nào
Cô sẽ cho một phút
Em ghi lên điều ước
Chỉ một điều ước thôi

Em: đất nước thanh bình
Em mong ba sống lại
Em ước chiếc áo lành
Em: làng có nước sạch

Em: đừng ai đói nghèo
Em mơ mái trường đẹp
Ôi bao nhiêu điều ước
Nhỏ bé, nhỏ bé thôi
Biết bao giờ có được.

HỘI ĐIỀU

Một cánh điều - trăm cánh điều
Bay là bay lên - bay cao hơn nữa
Ăn gió cho no - sức dài cứ mở

Một cánh điều - ba cánh điều
Bay là bay cao - tung mình gió lớn
Vẫn cứ cần dây - vẫn không quên đất

Gió là chí cả - dây là cuống nhau
Đất là quê hương - điều là sức trẻ
Cứ thế mà bay - sánh vai bốn bề

Ngày mai mỗi gió - đất lại thu về
Điều nghỉ trong quê - điều nằm với đất.

GIÓ

Gió về từ biển, gió nói với lá điều gì mà lá reo vui
Lá reo vui từ chiếc này sang chiếc khác, tàn này qua tàn khác,

hàng cây này nói hàng cây khác

Gió chạy qua sông, nói với nước điều gì mà nước kiểng chân chồm

qua bờ như muốn dòm xem trên ấy có gì lạ.

Gió nhảy xa, gió nhảy cao

Gió nhào lộn trên đồi rủ lũ cát tung bay với gió

Gió trườn qua mây, gió trôi trên mái tranh vỗ về nỗi
đơn chiếc tuổi già

Gió xô biển làm rì rào sóng.

Đôi khi gió cũng biết chập chững từng bước rất nhẹ,
thật khẽ qua vòm tóc chúng bạn khiến nó vờn bay
Vờn bay cùng giấc mơ tuổi nhỏ.

Trà Thy Mưlan

Họ và tên khai sinh: Quảng Văn Khải Hoàn.
Sinh năm 1988 tại làng Hiếu Lễ - Phước Hậu - Ninh Phước
- Ninh Thuận.
Hiện là sinh viên.

XIN CẢM ƠN NGƯỜI

Có gì khác giữa tôi và em
Khi máu trong tôi chính là dòng máu chảy trong em
Và hai ta nói chung ngôn ngữ

Tim tôi với tim em cùng nhịp đập
Có gì khác đâu?
Khi mảnh đất cằn này hai ta cảm rẽ
Nơi gió rất lưng mẹ, nắng bạc tóc cha
Tháp Chàm đứng đồi cao giữa mưa bão
Vẫn dõi bước chân ta

Cuộc tình Bini – Cham vẹn nguyên sau oan khiên giàn hỏa
Xương rồng giữa nắng hạn vẫn gượng đứng
Có gì khác giữa tôi và em

Cùng chia nỗi buồn kia, sẻ chung vui sướng này

Rẫy cho em ngô, đồng cho tôi cơm gạo
Biên xanh chung cho dân làng tôm cá
Cho chúng mình con đường tình yêu
Ta nhận ở đây rồi ta cho nơi khác
Xin cảm ơn người, xin cảm ơn em.

YÊU EM

Yêu em
nắng cho em làn da sạm
cha cho bắp chân trần gân guốc
mẹ cho hai bàn tay dịu mềm
dân ca Chăm làm lời ru êm
tình yêu đầu đời anh cho đôi môi ngọt lịm

Yêu quê
rồi em cũng xa quê
xa con mương tuổi thơ em đùa giỡn
xa tiếng quê hương mỗi ngày và xa anh
Rồi một chiều giữa đường phố tha hương, em khóc.

Trà Vigia

Họ và tên khai sinh: Lâm Gia Tiến; bút danh khác : Guga, Phan Kan, Yamy.

Sinh năm 1957 tại làng Caklaing - tỉnh Ninh Thuận.

Có thơ và truyện ngắn đăng trên nhiều báo trong và ngoài nước.

Thành viên sáng lập và Ban Biên tập *Tagalau*.

Hiện sống tại Hữu Đức - Phước Hữu - Ninh Phước - Ninh Thuận.

Đã in: *Chăm H'ri*, tập truyện ngắn, NXB Văn hóa dân tộc, H., 2008.

TÔI VÀ CHÚNG TÔI

Tôi tìm thấy chúng
tôi lạc nhau bao thế kỷ rừng
bật gốc khai hoang thế giới phẳng

Tôi không tên không tuổi tìm
thấy chúng tôi không tuổi không tên
lệnh đèn lệnh bèn mây mù trời
sa mưa giạt bờ xa biển
sóng tôi nhỏ bé trong chúng
tôi rì rầm bé nhỏ tiếng kêu
thất thanh úm lòng đất hẹp
tối tăm yếm khí loài giun

ngộ nguây chui rúc chui mảnh
đời vụn vặt lắt nhắt tâm phào

Chúng tôi tìm thấy tôi đi
hoang đi lang thang thở than không
bến không bờ không bụi có
buồn có đau có mỗi mòn không
muốn không nổi vẫn cứ đi
đi mãi đi hoài không chừng không
chán choáng vảng cái trán sung
vù húc đầu vào đá vào đất
nê vào tổ mối vào lỗ
đen vũ trụ hữu hạn khôn cùng

Chúng tôi có tôi cụt
tay không nắm được nhau cụt chân
không đồng hành nhau suốt con đường
cụt không nơi đi điểm đến bến
đỗ trạm dừng mê sảng giấc mơ bay
thiên di hồn chim cánh cụt tôi
có chúng tôi cãi nhau chí chóc trên
bờ thừa cánh đồng hoang khô khát
nước ời là nước ở đâu sao không
chảy về tưới tiêu tẩy uế cọ rửa thân
xác linh hồn tro lì run rẩy sắp hóa
đá đến nơi rồi không một lời

kinh rửa tội nên nổi hóa sinh lây ứ
động trầm tích vĩa than mảnh sành mục
nát phế tích óc eo ơi óc

Tôi và chúng tôi mơ giấc
mơ nhỏ giọt đau nổi đau nhỏ
xíu vui niềm vui nho nhỏ ưỡn ngực khoe
cái đầu nhỏ thó đáng người khệnh khạng nhỏ
nhấn vỗ ngực lép kẹp bụng ổng đít
teo thối phòng chiến tích nhỏ
nhoi qua ống khói thông hơi tiền
sử nhỏ nhẹ lãng trí mơ hồ ngây
ngô nhỏ bé tử phạm làm người

Chúng tôi và tôi giẫm
đạp lên nhau mãi từ khi lạc cha
mất mẹ cho đến bây giờ vẫn
đạp giẫm lên nhau dữ dần ngoi
lên thoi thóp thở hấp hối oxy pha
Carbonic pha xăng pha chì còn sống
còn ngáp còn đạp lên đầu nhau say
mê hăng hái cho đến hơi thở cuối cùng
dù co giật đành đập còn quán tính giẫm
đạp vào đất trời hư không tiền định

Ôi trời đất quỷ thần ơi tôi
có chúng tôi làm gì mà chúng
tôi có tôi làm gì để mà tìm

nhau làm gì mà gần hết đời rồi
cứ tìm tìm kiếm kiếm mà làm gì cứ
tưởng thấy người lại hóa ra ma dất
đi nhau đi đi về về đám tang đám
cưới người người ma ma không biết ai
sống ai chết ai còn ai mất chỉ thấy nói
nói cười cười nhăng nhố cứ ngỡ tìm
thấy nhau nắm chặt tay nắm chân ôm nhau
thấm thiết tử tử mừng mừng than
than khóc khóc hóa ra lạc nhau mấy thế
kỷ mới tìm thấy mới biết rằng tôi
và chúng tôi và chúng tôi và tôi vẫn
cứ lạc nhau vẫn cứ là tôi và chúng tôi.

XIN LỖI CHỈ VÌ... TÔI ĐÃ LÀ HẠT BỤI

Một hạt bụi trong mắt em xốn xang
Có lẽ... đó chỉ là hạt bụi
Không là gì nếu đó chính là tôi
Xin lỗi chỉ vì...
tôi đã là hạt bụi
Một lý do dễ thương dù không chính đáng
Làm mắt em cay rướm nước

Hóa thạch tôi từ ngàn năm trước
Khai hoang trầm tích mở lộ thiên
Xay nghiền thành hạt bụi
Lạc loài tôi... bay vào mắt em
Ngụp lặn tôi bơi... trong vũng lầy huyền sử
Từ cơn đại hồng thủy man khai
Hôm nay làm hạn hán
Phơi khô tôi bốc hơi mọc cánh
Gió mùa đông bắc thổi qua
Tôi bay bay lạc vào mắt em!

Hạt bụi tôi - gã Yogi tọa thiền
Dưới cội bồ đề trúc gốc
Đốn ngộ tẩu hỏa nhập ma
Bởi tiếng hú gọi tình văn mình man rợ
Át cả tiếng sói tru u uất rừng già
Bật nắp hầm quây rượu quán bar
Nhọt nhọt ánh đèn kinh nguyệt thực
Sóng sánh pha lê sắp ngựa còn cào
Đội đá vá tảng trần bê tông năm sao
Quên lú trên bầu trời cao...
Triệu triệu vì sao đang tự tình cô độc

Tôi thấp lên ngọn nến mừng sinh nhật thực
Tập làm người dân chơi chuyên nghiệp dư
Ký sinh vào nỗi đau kẻ khác
Tìm người ngoại nhoi nhói riêng mình...
Khóc phả ngậm điệu nhảy điệu thuốc cuối cùng

Một ngày cuối đời vào đám mây chiều đi rong
Bằng hoàng thấy tôi phơi phai hạt bụi
Tôi không đủ trọng lượng để định cư
Đành thôi thân phận thiên di trong mưa bão...

Đừng trách tôi người em nhỏ
Nếu một ngày bay lạc vào mắt em hạt bụi
Làm em bực mình nhăn nhó
Vu vơ vô cớ nỗi buồn...
Đấy chỉ là hạt bụi vô tình
Cho dù vô cùng vụn lời xin lỗi
Chỉ vì hạt bụi ấy... đã là tôi!

ĐAU NHƯ KHÔNG THỂ

Đau... như không thể đau hơn
mà vẫn đau nhói nhói
Cuộc người lắm nhảm cuộc chơi
nâng ly cạn chén khề khà
chửi thề nôn ói mà vào ra

Đau như đàn ông đá
như đàn bà đẻ

như trẻ con đói
như tuổi già đơn độc
Không cười được cứ khóc
ru đưa đời qua mau

Đau... như không thể không đau
nằm mơ thấy mình làm người
cùng ai khác cũng giống người
mà không biết người là con gì?!
Cái con tục tằn thánh thiện
không biết nổi người là... đau

Đau nỗi làm cha không đáng
làm chồng không đang
làm quan không đạt
làm dân không đành
Đi không đỡ ở không được
anh không đủ chú không dùng
Âm ỉ cận bã ao tù
thằng chột làm vua xứ mù
con hề lếu lảo
đứng đợi đầu đường
múa gậy vườn hoang

Cứ đau... để hiểu nỗi mình
tay giơ cánh bướm rách nát
ngược triền núi thẳm ra khơi
Hát bài ca chưa viết

nhạc gãy nốt thơ nghẹn lời
Gượng cười... ấy để mà đau
Đau nỗi vô thường cát bụi
thời gian đưa nổi không gian
ăn làm vua thua làm giặc
ác quỷ thiên thần được mất
sinh ký tử quy trần tròng
Mang theo chỉ mỗi niềm đau!!!

MỘT ĐỊNH NGHĨA

Tặng Trà

Từ một trò chơi
tôi bày ra trò chơi khác
Dù không thích chút nào
nó dài dài ghê ghê
giống đuôi con rắn
ông ẹo bò ẹo lả chồm
Thong dong ru ngủ
có thể bất cứ lúc nào
Quật gây cổ tôi
Thế mà tôi vẫn chơi
vẫn với người đàn bà mang hình con rắn

Trên đường thẳng băng băng mặc định
bất chợt rẽ ngang phải trái
ngẫu hứng lộn ngược quay xuôi
Tôi giác đấu với người đàn bà
một còn một mất
Không quyền thụt lùi
không quyền chạm đuôi
săn nhiều môi càng tốt

Chăm chăm tôi lao vào đấu trường
có người đàn bà săn môi
trườn bò trên khuôn mặt tôi
lúc lắc cái đuôi
Tôi nhìn thấy mình phía bên kia
lóa sáng ánh mắt căng căng
hằn vết nhăn đột tử
Tất cả là vang vọng phản chiếu
những điều không định nghĩa được
Tôi không thuộc thời đại này
cũng không là tiền sử
cùng tương lai quá khứ

Tôi chỉ là đứa trẻ ngây ngô
chưa sinh ra đời
học chơi trò chơi
Phủ kín ô trống màn hình
bằng cái đuôi người đàn bà mang kiếp rắn
Tôi đã phủ kín lối đi cuộc đời mình
không còn gì để
đàn ông!!!

LÂNG LÂNG

Một ngày như mọi ngày
tỉnh cũng như say
chẳng nhớ chẳng quên...
Một người qua đời
đã lâu vẫn vẫy tay chào
Một người gần kề
mới đây ơ hờ ái ngại
Muốn say sao vẫn tỉnh?
Muốn tỉnh lại cứ say!
Mọi ngày như một ngày
nhìn ai cũng như ai
một ngày dài một đời ngắn
Trăng lên trời lặn

Chẳng quên chẳng nhớ...
Người đi kẻ ở
hội ngộ chia tay
may rủi rủi may
Cuồng quay một chuỗi vô tình
Vẫn tìm nhau vẫn lạc nhau
Vẫn quên nhau vẫn lạ nhau
Một người qua đời
 lâu rồi sao vẫn nhớ?
Một người gần kề
 mới đó lại cứ quên!

NHỮNG ĐIỀU KHÔNG THẬT

Tôi nói chơi...
Đã mấy mươi năm sống chơi
rong chơi qua miền lau lách cuộc đời
Để một ngày kia chết thật
không kịp ngáp!
Vô tích sự một kiếp người
Chăm tôi làm chơi nhưng chơi thiệt
chẳng có gì thiệt nên chơi
Người ta chơi 1 tôi chơi 10
 người 10 thì tôi 100

Thiên hạ chết 1 tôi 10 lần hơn
không kịp ngáp!
Có một loài chim không biết hát
nên tôi gân cổ hát chơi
trong tiếng vỗ tay lép nhép vo ve bầy muỗi
tụng ca lũ thiên tài
Tôi làm thơ chơi viết văn chơi
phê bình nghiên cứu chơi chơi
như là không bao giờ thật
Biết làm sao được?
cuộc sống chỉ là trò đùa!
Tôi muốn thật
muốn ngáp trước khi từ già cõi đời
ra dấu kết thúc cuộc chơi
chẳng để làm gì...
Hoài công tôi suy tư một ngày lụi tàn
tìm thằng người uống rượu
chia tay một chiều nắng tắt
Lầm nhảm không thấy ai!

Một mình thì buồn hai mình thì phiền
tôi yêu chơi lấy vợ chơi có con chơi
chẳng để làm gì?!
Chăm tôi làm chơi nhưng chơi thiệt
Rất tiếc chỉ là trò đùa
để một ngày kia chết thật
Không cần ngáp!
Ngẫm lại cũng là chết chơi...

HÀNH TRÌNH THỜI GIAN 1

Người nghệ sĩ tự vỗ vào lồng ngực mình
đánh thức nhịp đập con tim
lay tỉnh hồn người
phôi thai nhịp sống bình thường
nhịp điệu thời gian bất tận

Baranung mang tên một loài trống
mặt ngoài bằng da dê
mặt trong bằng da người nghệ sĩ
ôm ấp vỗ về...

Một ngày kia Baranung tung hứng
gầm gừ cuồng vũ
xé toạc lồng ngực nghệ nhân
Sân khấu đời người mục ruỗng
bài tụng ca thần linh uất nghẹn
Trả về loài người phạm tục
rụng rời cuộc sống đảo điên gấp khúc
nhịp điệu thời gian ngưng đọng

Baranung mang tên một loài trống
mặt ngoài bằng các tông
mặt trong là khoảng không mê muội
tiếng hú gọi bầy hấp hối...

Người nghệ sĩ tự vỗ vào lồng ngực mình
nghe con tim trắng trời
ngưng đập tự bao giờ?

Baranung mơ!
hồi sinh con dê trên đá núi
phục sinh con tim trong cát bụi
Lay tỉnh hồn người
phôi thai nhịp sống bình thường
Ôm áp vỗ về
dòng đời mệnh mang...

HÀNH TRÌNH THỜI GIAN 2

Tôi không là thi sĩ
không là gì cả
không là dấu hỏi
không là chấm than
Một trang Ariya sống sót qua cơn mê
nhảy múa trên tàn tro than
nhờn nhơ khua lạnh lạnh sương khuya
cựa mình trong bào thai ký ức

Nghe như âm vang vỗ ngực

là diễn viên nổi tiếng
là doanh nhân thành đạt
là nhà từ thiện hảo tâm
là lũy thép thành đồng
là là ố là là

Ngày xưa đã xa
hôm nay chưa gần
Tôi không là trí thức
không là ngu dân
không là công nhân
không là thổ phỉ
Một tia nhìn điên dại qua cơn say
rủi may trong trò chơi số phận
lao đao nửa vờ nửa vẫn
chênh vênh neo đậu chớp cầu vòng
Tôi không phải là tôi
càng không phải là anh là em
chưa phải đã là người
cũng chưa hẳn là ma
Một trang Ariya sống sót
đâu cần thi sĩ
Một tia nhìn điên dại ngây ngô
đâu cần trí thức
Tôi không có đường biên
không có vùng miền
không là gì cả
Cần chi dấu hỏi chấm than?!

HÀNH TRÌNH THỜI GIAN 3

Dòng xe ngược xuôi rượt đuổi
người người chạy
nhà nhà chạy
ngành ngành chạy
nghề nghề chạy

Đi đâu?

Không biết!

Đã từ ngàn năm trước
Có tiếp ngàn năm sau...

Năm tháng khôn nguôi rượt đuổi
ông tôi chạy
cha tôi chạy
con tôi chạy
cháu tôi chạy

Về đâu?

Không biết!

Khoảng cách nhẩn nhúm thời gian
Không gian mù lòa ký ức
Tôi chạy từ Bắc vào Nam
Đồng bằng trèo cao nguyên
Rừng trời xuống biển ra khơi
Lên tận cùng trời
Chìm sâu lòng đất

Tạm dung những vì sao chết...
Đoàn người nổi đuôi rượt đuôi
Thênh thang đường phố tối tăm ngõ cụt
Ai chạy cứ chạy... còn tôi
Không chạy nổi
Không chạy nữa
Ừ! Thì nằm
Người ta khiêng tôi lên giàn lửa
Không chạy không được
Lại lên đường
... thì tôi bay!

HÀNH HƯƠNG TÔI

Nhắc từng bước chân tôi đi
từ Amaravati xuôi về Parik
ngược ra Panrang tôi sinh
từ quá khứ về tương lai
từ miền khổ đau về vùng linh thánh
Nhọc nhằn tôi vin vai tôi
tựa đôi chân bập bênh mảnh đất cần
cỗi cần nắng héo giấc mơ trưa vô
về tôi ải đường cây *Site two* lộn vòng
Sikhiu mỗi bàn tay gieo mùa ảo vọng

Nấn từng ngón tay rộc gầy tôi đan
sợi tơ mong manh từ *plei* đến *plei*
rời anh có em và ta có nhau ngại ngần
dừng dung người quen kẻ lạ hồ nghi
không phải kiếp này mình nắm
tay nhau tung tăng vui đùa ngây ngô
hình như kiếp trước tôi vụng tu
mãi mê khát thực nụ cười hả hê
nên nỗi kiếp sau ăn mày tiếng khóc tràn trề

Hành hương tôi sang trang *ariya* diệu vợi
bao la mở tung vòng tay vòm trời bao dung độ lượng
chào đón em mời tôi làm người rón rén bước
chân bẽn lẽn ngón tay len lén tìm rung bông,
bềnh hơi thở ngày tôi sinh có em chưa
ra đời nghe tôi khóc ngày em sinh có tôi
đi về cõi khác hành hương tôi
chưa kịp hát một lời ru em.

Trầm Ngọc Lan

Họ và tên khai sinh: Hứa Phăng; bút danh khác: Chế Thảo Lan.

Sinh năm 1955 tại làng Phước Nhơn - Ninh Hải - Ninh Thuận.

Đã có nhiều thơ đăng báo.

Hiện là giáo viên Trường Trung học Cơ sở Phước Nam - Ninh Phước.

Đã in: *Xây sấu trong tim lở* (1973).

Thành viên sáng lập *Tuyển tập Tagalau*.

PHƯỚC NHƠN

Những đứa con hoang xa
nhớ quê mò về
đứng bên bờ kênh Bắc
nhìn cây quao già
quê hương tôi đây rồi!
Phước Nhơn ơi!

ngày tháng vẫn qua
bạn bè tôi đã già
kỷ niệm khóc trong từng khóm lúa
xanh
xanh tự bao giờ
nuôi khôn lớn những cô gái Chăm đội hương lên chùa

cầu tự
đến mệnh mang
kênh Bắc
ấp kỷ niệm
trôi từng mảng tuổi thơ
về Mỹ Nhơn giặt xuống Thái Bình Dương
gợi nhớ bạn
tha hương trời Âu Mỹ
lúc trở về
quên cả tiếng quê hương

...

Suối Tre?

khi tôi sinh ra chẳng có một bụi tre
đã thành hoài niệm
hai thánh đường lúc nào cũng nhìn nhau hằn học
Mohamed buồn...

...

những gánh thuốc thập cẩm
đi đến thập phương
 hay bước hành hương?
tìm miếng đất tương lai
rớt trái nhục lung linh trời thực tại.
tiếng cầu kinh
buồn trong chiều huyền thoại
mối tình đầu chết
cô gái Chàm gục khóc
 cố hương ơi!

Năm 2000

ĐÊM ĐÒI TRẦU

Đêm Đòi Trầu

khát lá

nền gạch hoang nhớ đất nguyên khai

mòn mỏi ngóng một thời chưa chịu chết

đêm Đòi Trầu

thị xã ngợp ánh đèn màu

ngã tư chật

đau bùng binh nhân thế!

đêm Đòi Trầu

trên đường Nguyễn Du

bóng những cô Kiều đâm rách váy trời đêm thâm u

...

Đêm Đòi Trầu

trên đường Huyền Trân

hồn tái tê

những chàng Chế Mân ngất ngưỡng

say về cõi mê

xiêu xiêu, quê xa vút.

CHÚC THƯ MUỘN

Mai mốt...

sau cuộc trăm năm, tôi sẽ về
với mẹ
trên nghĩa trang xưa

Rồi sẽ

có ngày tôi về
sau cuộc người chưa chết
có gì đâu hỡi trăm năm?
oi, cuộc tình hờ chờ vô vọng

Tôi sẽ về

như chiếc lá cuối thu vàng
ngóng mùa qua

Tôi sẽ về

lặng lẽ như loài đế lạ
bơ vơ trong thăm thẳm suy tư
loài cỏ dại mỗi năm một lần
được phục sinh bằng những ngón tay người trần thế qua
quýt

và hương trầm nghe quen như hơi thở,
bờ môi người tình cũ nằm chết trên bờ sông đã
vàng.

...

Chắc chắn ngày mai

tôi sẽ quay về nghĩa trang Phước Nhơn
nghe tiếng khóc cười của bà con, bè bạn
cuộc trăm năm hử hê?
nghe loài mộ phần xếp hàng chờ điểm danh lãnh nước
thánh chua ngoa.
và im ắng
tiếng xưa
màu da người cổ độ

...

Ngày mai
quê hương đã là phế tích
cuộc tình chúng ta là trầm tích kiêu căng
Mai một
tôi sẽ về
nghe khúc Ly Tao chết bên bờ Mịch La
ai ca! Trung Hoa! Trung Hoa!
tinh khiết Mịch La
Rồi tôi sẽ về với đất
đất vẫn nguyên sơ
với mẹ
tôi lắng nghe tôi
roi trong đất

12 - 11 - 2003

ĐÊM CHÀ BANG

Rằm tháng Giêng
Lên tìm tiên...
Núi trâm u
Và trăng vẫn thiên thu

...

đêm Chà Bang
Po Nai ở bên kia – tối
Khóc chờ đến bạc đầu sóng biển
Phật ở bên này – sáng
Cười ngây ngất hương phàm lấp lánh

...

Đêm Chà Bang
lời cầu kinh
khóc cuộc tình rạn vỡ
... em về trong gió
Tôi ngồi ủ rũ
uống mấy mùa sương

...

hai ta buồn trong đá
giọt lệ tình rơi muộn
trở nhánh tang thương
đến giờ còn đau buốt.

15 - 1 - 2001

NGƯỜI ĐI TÌM PO NAI

Tặng anh Tiến, Xoài và chuyến đi

Theo chân truyền thuyết
xuôi dòng sông cạn, mớ nguồn
ông Chàm lang thang trên núi
đi tìm Po Nai ...

Trời đại hạn
nắng núi chói chang
ông Chàm bỏ làng
vắt mảnh hồn hoang

Chà Bang

Chà Bang

Chà Bang

nắng

nắng

nắng

khát nước

rừng xưa đã chết

ông đi tìm cuộc tình hận

người con gái ấy

lên đây, khóc đời hoa tan tác

cho ông Chàm

nhọc nhằn lưng núi

Po Nai không tháp, không đền

Po Nai ẩn mình trong hốc, trong hang khuất làng xa xóm

Chôn kỷ niệm trong tiếng ngàn xao xác
... ngàn năm sau
 ông Chàm đau xót
 rỉ hồn du mục
Tìm Po Nai cho vui nỗi nhớ xưa
ông Chàm mòn mỏi
khát mưa
ôm chiều ngồi khóc
Po Nai ở đâu? Po Nai ơi!

* Tượng Po Nai trên núi Chà Bang – Ninh Thuận. Tương truyền rằng nàng công chúa Cham đem lòng yêu một chàng trai tuấn tú, tài ba. Khi biết chàng là người khác tộc Raglai, buồn tình nàng bỏ lên núi tu hành. Chàng trai dùng cây nỏ bắn xuyên tảng đá lớn nhất trên đỉnh núi làm núi chẻ đôi như nạng gỗ, nên gọi là *Cabbang*.

ĐỜI CỎ

Em bé đồng một vụ
có buổi chiều, mùa nam
qua nhà tôi
xe đạp và bao cỏ
... đường xa, em nhỏ
chở tuổi thơ vào nắng gió
chở cả tình tôi vào bóng chiều tối
... cỏ tươi mà đời em héo
Em mang cả nước mắt mẹ
gom làm mưa... chờ mòn mỏi – chớp nháy cuối chân đời...
...
Em bé đồng một vụ
qua đồng người
lang thang đời cỏ
tóc cháy màu áo cơm
...
Em đi tìm tình thương?
hồn víu đời cỏ hương.

30 - 5 - 2003

TRANH TƯỢNG PO ROME

Riêng Thọ

Hỡi Po Rome Người là thiên thần hay tục tử?
mà khối trầm tư bay tự trần gian
hai loài hoa đổi đời cho muôn kiếp
Shiva rừng mình, nhớ thuở mới cưu mang.

ĐÊM PHÉ TÍCH

Tặng tác giả Mỹ Sơn đường về

những thiên thần giạt ra ngoài thánh địa
lang thang dưới trăng Duy Xuyên
đĩ vãng rách hai bờ thực/ giả
đêm phế tích
vẫn say nồng hương Hồng Đào đất Quảng!

TÌNH TỰ CHA CON

Kính tặng anh Liễu

Ba ơi,

Sao người Hà Nội lại mặc chân người Chăm...

Và sao cô gái Chăm lại mang quần như người Tây?

Lặng thinh.

- Ủ, do thời trang con ạ

Và bão lòng cha tan xuống sóng hồn con...

KÍ ỨC CHIỀU

Tặng Chế Đạt

Trường Trung học Pô-Klong

nơi người yêu tôi đã khóc

nơi thầy tôi vẽ những con đường

tương lai.

Trường Trung học Pô-Klong

nơi mối tình đầu em xanh biếc

mùa yêu.

Chiến tranh xưa
gây cánh uyên ương
nơi ấy
nuôi những giấc mơ ngon
bạn bè đã nằm chung trời ký túc xá
và từ đó
bờ môi chợt lẻ
những mùa hoa bỗng đỏ
nổi biệt ly còn vương mãi dưới tán lá xanh xưa.

KHÚC THIÊN DI

*Kính dâng hương hồn thầy giáo Nguyễn Ngọc Đảo,
nhạc sĩ Tantu và họa sĩ Thành Văn Sương*

như loài chim thiên di
các anh đến trọ rồi lại đi
trần gian là lữ quán
một lần ghé
buồn
chung thân
anh gieo chữ cho người
anh hát khúc muôn đời
anh vẽ tranh cho voi nổi khốn cùng số phận
các anh là quê hương
những linh hồn tang thương

khuất trong mù sương vẫn vươn lên trời cao vẫy chào đồng
loại

ra đi, hương vẫn còn vương trong cơn bão tình trần đắm lệ

hãy quên đi các anh

nỗi buồn dương thế

để thanh thân ra đi vào cõi vô cùng

nỗi buồn còn lại

tôi sẽ ghi

các anh đi

quê hương nghiêng nghiêng lệ

mưa đã tan

những đám mây ngàn

rủ heo may về góp mặt

cho hết kiếp thiên di

các anh đi

bỏ bữa cơm nóng quê hương

dĩa mắm đồng, mắm lòng tong nồng gạo cháy

cá rô nướng

lá me non đầu mùa hạ

ớt cay, muối mặn

lặn đạn đến ngàn sau

có bài kinh nào nhiệm màu

buồn tiễn các anh đi, mãi không về

chúng tôi người ở lại
nghe thời gian mắc nợ không gian
nghe trùng khơi gằm thét
vẫy gọi gió truông ngàn
loài quỷ dữ đòi địa đàng
trắng toát

các anh đi, ừ các anh đi
vô cùng.

8 - 2006

TIẾNG THỜI GIAN

Gửi em Trắng

Lâu lắm rồi
tôi không nghe lại
tiếng tắc kè

...

Đêm tuổi thơ
không trắng
làng quê tĩnh lặng
tôi lắng nghe tiếng tắc kè kêu
và ước nguyện
... tắc kè! – may

... tắc kè! – rủi
... tắc kè... e! – may
... tắc kè... e! – rủi
cứ thế tắc kè kêu suốt tuổi thơ tôi
hết may rồi tới rủi
tuổi thơ đã qua
nhưng bây giờ
tiếng tắc kè
và rủi may còn theo tôi mãi người ơi...

XIN ĐỪNG GÂY KHÚC RU ƠI

Kính dâng hương hồn thầy tôi – nhạc sĩ Đặng Năng Quạ

Chiều chớm đông
tiễn thầy về trăm năm
trời ghen ngào không khóc
 nhân gian mưa
những bản tình ca thầy viết
còn mãi với đời
đời làm sóng
 thầy ơi, biết làm sao phải không thầy?
cũng trăm năm như ai
 thầy về
 như bóng dơi qua đêm
 đớp ánh sao băng

lấn vào thiên thu
mang cả mối tình thù rục rắng

Ngủ yên đi thầy
thầy của tôi ơi...
đất quê hương ru thầy ngủ
những tháp Chàm là ngọn nến đưa linh vĩnh biệt
... tình khúc ấy
người mẹ Chăm
đung đưa vành môi
à ... ơi
xin đừng gãy khúc ru ơi!

Ninh Thuận, 29-10-2007

II

THƠ TIẾNG CHĂM

Lưu ý:

Về chữ Chăm truyền thống *akhar thrah*, chúng tôi ghi cả hai dạng: *Từ điển Chăm – Việt – Pháp* (G. Moussay chủ biên), Trung tâm văn hóa Chăm xuất bản, 1971, Phan Rang và *Ban biên soạn sách chữ Chăm*, tỉnh Ninh Thuận, nhưng vẫn nhất quán ở mỗi bài, tác giả.

Ngoài ra, để người đọc làm quen với chữ Chăm La tinh, các bài thơ của ba tác giả: Inrasara, Trà Vigia và Jaya Yut Cam chúng tôi ghi theo lối chuyển tự được dùng trong *Từ điển Chăm – Việt*, NXB. Khoa học Xã hội, H., 1995, có thay đổi vài nét để tiện in ấn.

Cahaya Mufong

Năm sinh: 1935.

Quê quán: làng Văn Lâm - Phước Nam - Ninh Phước - Ninh Thuận.

Hiện cư trú tại Hoa Kỳ.

ဟေ့ ဗွန် ကို ဒွာနာက

[illegible]

လျော့ ကုန် ဘွဲ့ ကုန် ဖိုဗ် ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဖိုဗ်
ဇီဝဓာတ် ဇီဝဓာတ် ဘွဲ့ ဖိုဗ် ကုန် ဘွဲ့
ဒုက္ခ ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့ ကုန် ဘွဲ့ ဘွဲ့
ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဒုက္ခ ဒုက္ခ ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့
ဒုက္ခ ဘွဲ့ ကုန် ဒုက္ခ ကုန် ဘွဲ့ ဘွဲ့
ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဒုက္ခ ကုန် ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့
ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့
ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့
ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့

ဒုက္ခဒုက္ခ ဘွဲ့

ဇီဝဓာတ် ဒုက္ခ ဒုက္ခ ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့

ဒုက္ခဒုက္ခ ဘွဲ့ ကုန် ဘွဲ့ ဒုက္ခ ဒုက္ခ
ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့
ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့ ကုန် ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့
ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့ ကုန် ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့
ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့ ဘွဲ့

သွားရောက် ဖြစ် ဖော်စဉ် ချိတ် ချိတ်
 ချိတ် ချိတ် ကျွန်ုပ်တို့ ကို သွားရောက် သွားရောက် ဖော်စဉ်

သာသနာ့က ဘာသာ ဓာသရာ ငါးစာဖွဲ့ လာရုံ လာ
 (လိမ့်) သာသနာ သာသနာ လိမ့် ငါးစာ ဓာသရာ ဒီ စာသ
 သာသနာ ဓာသရာ ငါးစာ လာ ဒီ ဓာသရာ
 ငါးစာ သာသနာ ငါးစာ ငါးစာ ဓာသရာ ငါးစာ သာသနာ
 သာသနာ

သွားရောက် တရားရုံး တရားရုံး သွားရောက် တရားရုံး
တရားရုံး တရားရုံး တရားရုံး တရားရုံး တရားရုံး

သွားရက နာရက ဘာလို့ သွားရက ဘာက ဟက ဒုလ်
 လာကရက ဘာ လာရက ကရက သိ လာက ကရက ဒုလ်က
 ဟာရ လာက ကရ လာရ ကရက သွားရက
 ဟာလ် သွားက ကရ ဟာ လာက ကရက ဟာ
 သွားက နာရ ဟာလ် ကရက ကရက ကရက
 ကရက သွား ဟာလ် ကရက ကရက ကရက ကရက
 ကရက

မာဏုရ ဘွဲ့

ဇိက္ခန္ဓာ ဒုဗ္ဗိ ကုဗ္ဗိန္ဒြိယ ဂုဏ်
ဗဟိ ဗျာဓိ နိဗ္ဗာန် ဗဟိ ဗျာဓိ နိဗ္ဗာန်
ဗဟိ ဗျာဓိ နိဗ္ဗာန် ဗဟိ ဗျာဓိ နိဗ္ဗာန်
ဗဟိ ဗျာဓိ နိဗ္ဗာန် ဗဟိ ဗျာဓိ နိဗ္ဗာန်
ဗဟိ ဗျာဓိ နိဗ္ဗာန် ဗဟိ ဗျာဓိ နိဗ္ဗာန်
ဗဟိ ဗျာဓိ နိဗ္ဗာန် ဗဟိ ဗျာဓိ နိဗ္ဗာန်
ဗဟိ ဗျာဓိ နိဗ္ဗာန် ဗဟိ ဗျာဓိ နိဗ္ဗာန်
ဗဟိ ဗျာဓိ နိဗ္ဗာန် ဗဟိ ဗျာဓိ နိဗ္ဗာန်
ဗဟိ ဗျာဓိ နိဗ္ဗာန် ဗဟိ ဗျာဓိ နိဗ္ဗာန်
ဗဟိ ဗျာဓိ နိဗ္ဗာန် ဗဟိ ဗျာဓိ နိဗ္ဗာန်

Đặng Tịnh

Họ và tên khai sinh: Đặng Tịnh.

Năm sinh: 1945.

Quê quán: Làng Bình Tiến - Bắc Bình - Bình Thuận.

Hiện làm nông tại quê nhà.

စာအုပ် ကဏ္ဍိက စာအုပ်အား အား

အဘိုး စာအုပ်ကို အား အား အားအား
အဘိုးက အားအား အား အား အားအား အား အား အားအား
အားအား အား အား အားအား အား အား အားအား
အားအား အား အား အား အား အား အား အား အား အား အား အား
အား အား အား အား အား အား အား အား အား အား အား အား
အား အား အား အား အား အား အား အား အား အား အား အား
အား အား အား အား အား အား အား အား အား အား အား အား
အား အား အား အား အား အား အား အား အား အား အား အား
အား အား အား အား အား အား အား အား အား အား အား အား
အား အား အား အား အား အား အား အား အား အား အား အား
အား အား အား အား အား အား အား အား အား အား အား အား

ခပ်တော် သွားကွာ ဘုံ ချော်က ကုန်က
တောဆွဲဘဲ ဘုံ ချော် ချော်က တောဆွဲ ကံ သွားကွာ တောဆွဲလွှဲ
ချော်က တောဆွဲ ချော်က ချော်က ချော်က ချော်က
တောဆွဲဘဲ သွားကွာက ချော်က တောဆွဲလွှဲ ချော်က ချော်က ချော်က
တောဆွဲ
ဟိုတောဆွဲ ချော် ကံကံ ကံကံ သွားကွာ ကံကံကံ
တောဆွဲ သွားကွာ တောဆွဲ တောဆွဲကံ သွားကွဲ တောဆွဲ သွားကွဲ ချော်
ခပ် သွားကွဲ ကံကံကံ ကံကံ ကံကံ
ခပ်ကံ ကံကံ ကံကံ ကံကံ ကံကံ ကံကံ ကံကံ ကံကံ ကံကံ ကံကံ
သွားကွဲ တောဆွဲကံ ကံကံ ကံကံ ကံကံ ကံကံ ကံကံ ကံကံ ကံကံ ကံကံ
ဘုံ ဘုံကံ ခပ် သွားကွဲကံ သွားကွဲ ချော် ကံကံ ကံကံ ကံကံ

Hlapah

Họ và tên khai sinh: Chế Quốc Minh.

Năm sinh: 1954.

Quê quán: Làng Tịnh Mỹ - Lạc Trị - Tuy Phong - Bình Thuận.

Hiện làm nông tại quê nhà.

Thơ lục bát -

Đất lành ruộng lúa
Cây xanh trái ngọt
Đời sống thanh bình
Đất lành trái ngọt
Đời sống thanh bình
Đời sống thanh bình
Đời sống thanh bình

Đời sống thanh bình
Đời sống thanh bình
Đời sống thanh bình
Đời sống thanh bình
Đời sống thanh bình
Đời sống thanh bình
Đời sống thanh bình

Jaya Hamutanran

Họ và tên khai sinh: Lưu Văn Đảo.

Năm sinh: 1958.

Quê quán: Làng Hữu Đức - Phước Hữu - Ninh Phước
- Ninh Thuận.

Hiện công tác tại: Ban Biên soạn sách chữ Chăm
- Ninh Thuận.

Thành viên Ban Biên tập *Tuyển tập Tagalau* (từ năm 2000).

စီရူၤ လၢၣ် ဘၢ

ဟံၣ်ဃုၣ်ဃုၣ် ဟံၣ်ဃုၣ် ဃုၣ် ခုၣ်ဃုၣ် ကဟံၣ် ခုၣ်ဃုၣ် ဟံၣ်
ဃုၣ် ဟံၣ် ခုၣ်ဃုၣ် ဃုၣ် ဟံၣ် ဃုၣ်ဃုၣ် ဟံၣ် ဃုၣ်ဃုၣ်
ဟံၣ် ဟံၣ်ဃုၣ် ဟံၣ်ဃုၣ် ဟံၣ်ဃုၣ် ဟံၣ်ဃုၣ် ဟံၣ်ဃုၣ် ဟံၣ်ဃုၣ်
ဟံၣ် ဟံၣ်ဃုၣ် ဟံၣ်ဃုၣ် ဟံၣ်ဃုၣ် ဟံၣ်ဃုၣ် ဟံၣ်ဃုၣ် ဟံၣ်ဃုၣ်

ဃုၣ်ဃုၣ်ဃုၣ် ဃုၣ်ဃုၣ် ဃုၣ်ဃုၣ် ဃုၣ်ဃုၣ် ဃုၣ်ဃုၣ် ဃုၣ်ဃုၣ်
ဃုၣ်ဃုၣ် ဃုၣ်ဃုၣ် ဃုၣ်ဃုၣ် ဃုၣ်ဃုၣ် ဃုၣ်ဃုၣ် ဃုၣ်ဃုၣ်
ဃုၣ်ဃုၣ် ဃုၣ်ဃုၣ် ဃုၣ်ဃုၣ် ဃုၣ်ဃုၣ် ဃုၣ်ဃုၣ် ဃုၣ်ဃုၣ်

ဖုရိၤက န့ၣ်က ဘၢဝဉ်ၣ်လွာ် ဒွၢ်ကွၢ်ၤ ဒွၢ်ခၢၣ်က ဝၢ်က ဒွၢ် ဘီၣ်

ဒွၢ်ကံၤ ဒ ဒွၢ်ဒွၢ် န့ၣ် ညံၣ် ဒွၢ်ကွၢ်ၤ ဒ

ငြိၣ် ဝဉ်ၣ် ညၢၤ ဒွၢၤ လွၢ်က လွၢ်က ဒွၢ်သံ

ငြိၣ် ဝၢ်ဟံက ဒွၢ် ဝၢ်က ဒွၢ်ဒွၢ် ဝၢ်က ဒွၢ် ဝၢ်က

ဒွၢ်ကွၢ်ၤ ဝၢ်ကွၢ်ၤ ဒွၢ်ကွၢ်ၤ ဝၢ်ကွၢ်ၤ ဝၢ်ကွၢ်ၤ ဝၢ် ဝၢ်က ဝၢ်က

ဝၢ် ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က

ဝၢ် ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က

ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က

ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က

ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က

ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က

ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က

ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က ဝၢ်က

တင်္ဂီ ခမာက ဇဓိ ခဏ္ဍိက ကုဗိက ဒုမ္ပိက ပဏ္ဍိက ဘာဂီဒါ
ခဏ္ဍိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက
တမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက
ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက

လိင်္ဂာ

လိင်္ဂာ ခမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက
လိင်္ဂာ ခမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက
လိင်္ဂာ ခမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက
လိင်္ဂာ ခမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက ဒုမ္ပိက

တပီ တီ ဒွာဒွီ ဖျဉ်က ရာဇ

တပဝ ရာဇ ဒို့ ကွာန် တွဲအိ တွဲအိ
တပဝ တပဝ တီ ဒွာက ကတက
ကတ ရာဇ ဒို့ တပဝ ကွန် ဖျဉ်
ကံ ဒွာဒွီ တပဝ ရာဇက
တပဝ ရာဇ ဒို့ တပီ ပီအိ တီ
တပဝ ဒွာဒွီ တပဝ ပီက တပဝ တပဝ
ရာဇ တီ ကွန် ကွန် တပဝ တပဝ
တပဝ ဒွာက တပဝ တပဝ ဒွာဒွီ တပဝ
တပဝ တပဝ တပဝ တပဝ တပဝ
တပဝ တပဝ တပဝ တပဝ တပဝ
တပဝ တပဝ တပဝ တပဝ တပဝ
တပဝ တပဝ တပဝ တပဝ တပဝ
တပဝ တပဝ တပဝ တပဝ တပဝ
တပဝ တပဝ တပဝ တပဝ တပဝ
တပဝ တပဝ တပဝ တပဝ တပဝ

ရတနာ ငါ့ ရွှေ ဖွဲ့ ချော့စာ ချော့စာ
ကို ရွှေဖိုက ချော့က ချော့က ခပ်ဖွေ ဖျော့ ချော့စာ
လော့အံ့ ကလေးငယ်
ရွှေဖို ရှု ငါ့ပြိုင် ရာတွဲ ငါ့အိမ် ခံမိမိမိ
ခံမိမိမိ ကလေးက ချော့က ချော့က ရွှေဖို
ရှု ဖျော့ ကို ချော့က ရွှေဖိုက ချော့
ရွှေဖိုက ချော့ ကလေးက ရွှေဖို ဖျော့ ဖျော့
ရွှေဖို ဖျော့ ခပ် ဖျော့က ရာတွဲ ဖျော့ ချော့စာ
ချော့က ချော့ ရွှေဖို ငါ့ ရွှေဖိုက
ဖျော့က ရာတွဲ
ချော့က ရွှေဖိုက ချော့ ချော့
ချော့က ဖျော့ ဖျော့ ချော့က
ချော့က ဖျော့ ရွှေဖို - ဖျော့ ချော့စာ
ဖျော့ ရွှေဖိုက ဖျော့ ချော့စာ

မာကြော်

မာကြော် မာဇ္ဇမာက ကံ ပရိဝေဓာယ လဟာယ ကမ္မံ ကမ္မာမာ
မာကြော် သွာဒိဏ ကံ သွာရိဏ ခဏ္ဍက ဖြန့် သာဓဇ္ဇမာ
မာကြော် မာဇ္ဇက ကံ ခေဋ်ကိမ ခမာက ခမာက
မာကြော် ယမ္မာ ကံ ဓာဏဇာဏံ ဝိဟာရ ပရိသိ ဇ္ဇာသိ
မာကြော် ယမ္မိ ဖာ ကံ ဖာဇ္ဇဓမ္မာ ဝေဓံ ဇိဓမ္မာက ဓာက
မာကြော် ဓာကိက မာဇ္ဇကိက ကံ သမာဓိ ဖမ္မာက ကမ္မာက ကမ္မာက
မာကြော် မာဇ္ဇကိ ကံ မာဇ္ဇမာ ဓာဇ္ဇက ဓာက သာဓာဓိ
မာကြော် ဖာ ကံ ဖာ ဇ္ဇာမာ ဖာဇ္ဇက မာကြော်

ဝေဓာက သုဒ္ဓါ ဇော

မာဇ္ဇကိက ဓာကိ
မာဇ္ဇကိက ဓာကိ
ကဓာဓိ ဖမ္မာက ဖာဇ္ဇကိက ဓာဇ္ဇက ဓာဇ္ဇက ဓာဇ္ဇက
မာဇ္ဇကိက ဓာကိက ဓာကိက ဓာကိက

[illegible]

[illegible]

ကွန်ဂရစ် ချုပ်ကိုင်မှု

[illegible]

ဘုံ ငြိမ်း ဖြူစင် ချမ်း
ဒွါရ ဖုရိယာ ဖုရိယာ ချမ်း
ခေတ် ဖုရိယာ ဖုရိယာ ချမ်း
ဖုရိယာ ချမ်း
ဖုရိယာ ငြိမ်း ငြိမ်း
ကံ ချမ်း ဖုရိယာ ချမ်း
ဖုရိယာ ချမ်း
ခေတ် ချမ်း ဖုရိယာ ချမ်း
ကံ ချမ်း ချမ်း ချမ်း ချမ်း

အံ့ ဖုရိယာ ချမ်း ချမ်း

ခေတ် ဖုရိယာ ဖုရိယာ ချမ်း ချမ်း ချမ်း
ခေတ် ဖုရိယာ ဖုရိယာ ချမ်း ချမ်း ချမ်း
ခေတ် ဖုရိယာ ဖုရိယာ ချမ်း ချမ်း ချမ်း
ခေတ် ဖုရိယာ ဖုရိယာ ချမ်း ချမ်း ချမ်း
ခေတ် ဖုရိယာ ဖုရိယာ ချမ်း ချမ်း ချမ်း

[illegible]

[illegible]

ဖာပြို နွှီ ကုနီ ဟဏ်က ဇံ ဘာ
 ဖာဝန် ဖာဒွန် သွန် ဒုာဓုဒု ငြိမာ ဖာ ဖာဝဏ် ကာဗဏ်
 ဖာသုဏ် ဖာဇြာဏာ သုဗ္ဗာဏာ ဟဏ် ဖာဏ် ဖာဝဏ်
 ဟီဏီ ဘာ ဘာဏာ ဟဏ် ဘာဏာ ဘာဏ် ဒုာဓုဏ် ဒုာဓုဏ်
 ဖာသုဏ် ဖာဇြာဏာ သုဗ္ဗာဏာ ဘာဏာ ဘာဏ် ဘာဏာ
 ဒုာဓုဏ် ဘာဏာ ဟီဏီဏာ ဘာဏာ ဖာ ဟီဏီဏာ သုဓုဏ် ဘာဏ်
 ဘာဏ် ဒုာဓုဏ် သွန် ဘာဏာ ဘာဏ် ဘာဏ် ဘာဏ်
 သွန် ဘာဏ် သုဓုဏ် ဘာဏ် ဘာဏ် ဘာဏ် ဘာဏ် ဘာဏ် ဘာဏ်

ပေမယ့် ကို ခွာကွဲရင်

မုၢ်တၢ် မုၢ်တၢ် ဓၢၢ်တၢ် ဓၢၢ်တၢ် မုၢ်တၢ် ဟံၣ် ဟံၣ်တၢ်
 ကဟံၣ် သ့ၣ်တၢ် (ဃံၣ် ဟံၣ်တၢ်တၢ် တၢ်တၢ်တၢ် တၢ်တၢ်တၢ်
 ဟံၣ် တၢ်တၢ်တၢ် တၢ်တၢ်တၢ် တၢ်တၢ်တၢ် တၢ်တၢ်တၢ်
 တၢ်တၢ်တၢ်တၢ် တၢ်တၢ်တၢ်တၢ် တၢ်တၢ်တၢ်တၢ် တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

—စာအြေစာ ကံ နှစ်

တံ ယဏ ကံ ဘဏ စာအြေစာ ကံ နှစ်
ငြိံ ဇာတ် ဖီဃ် ဖာဏ ဇာတ်ဇာ ခဏ ဖာဏှီ
အာဏှီဇာ ဇာတ် ဇာဏ ဇာတ်ဇာ ဇာဏှီ
အာဏှီဇာ ဇာတ် ဇာဏ ဇာတ်ဇာ ဇာဏှီ

Minh Trí

Họ và tên khai sinh: Lưu Tích Trí.

Năm sinh: 19.

Quê quán: làng Vụ Bản - Phước Nam - Ninh Phước
- Ninh Thuận.

Hiện làm nông tại quê nhà.

ကြော့ ခန္ဓာ

ခန္ဓာံ ဟံ့ၣ် ဖိံ ဖာဏံ

ခန္ဓာံ ဂဇ္ဇာံၣ်ၣ် ဇြောံ ဖိံ ဇိဝ္ဗော

ခန္ဓာံ ဇာံၣ် ဇိဝ္ဗော ခုၣ် ဖာံ

ခန္ဓာံ ဂဇ္ဇာံၣ် ဟံ့ၣ်ၣ် ဖာံ ဖိံ ဇိဝ္ဗော

ခန္ဓာံ ဖာံၣ်ၣ် ဖာံၣ်ၣ် ဖာံၣ်ၣ်

ခန္ဓာံ ခုၣ် ဖာံၣ် ဖိံ ဖာံၣ်

ကြွေက ဖွတ်

ဖွတ် ခရိုင် နှစ် ခုအတွက်

ဖွတ် ခရိုင် နှစ် ခုအတွက်

ဖွတ် ခရိုင် နှစ် ခုအတွက်

ဖွတ် ခရိုင် နှစ် ခုအတွက်

ဖွတ် ခရိုင် နှစ် ခုအတွက်

မာဏ်း သာဓက

ပင်္ဂသီ ဖြီ ဘုရား၊ ငါးလှ ဖြီ ဆေး၊ ရသေ့ ဖြီ မာဏ်
ဒုဂ္ဂ ဖြီ ဘုရား၊ ခုမာ ကုဏ္ဍိ ဖြီ သာဓက

ကြံ့ခိုင် ဖြီ ဘုရား၊ ငါးလှ ဖြီ ဘုရား
မာဏ်းရသေ့ ဖြီ ဘုရား၊ ငါးလှ ဖြီ ဘုရား

ကမ္ဘာလှ ဖြီ ဘုရား၊ ကမ္ဘာလှ ဘုရား
မာဏ်းရသေ့ ဖြီ ဘုရား၊ ကမ္ဘာလှ ဘုရား

Phú Đạm

Họ và tên khai sinh: Phú Đạm.

Năm sinh: 1954.

Quê quán: Làng Mỹ Nghiệp - Phước Dân - Ninh Phước
- Ninh Thuận.

Hiện làm nông tại quê nhà.

Đã in *Kadha mukal - Harei ni* (thơ tiếng Chăm), 2008.

ဧကဝဏ်

ဖဵု ဝဏ်ဃု ဝဏ်ဃု ဝဏ်ဃု ဝဏ်ဃု ဝဏ်ဃု

ဒဵု ဝဏ်ဃု ဝဏ်ဃု ဝဏ်ဃု

ဝဏ်ဃု ဧကဝဏ် ဧကဝဏ်

ဝဏ်ဃု ဝဏ်ဃု ဝဏ်ဃု ဝဏ်ဃု

ဖဵု ဝဏ်ဃု ဝဏ်ဃု ဝဏ်ဃု ဝဏ်ဃု ဝဏ်ဃု

ဒဵု ဝဏ်ဃု ဝဏ်ဃု

ဝဏ်ဃု ဧကဝဏ် ဧကဝဏ်

ဝဏ်ဃု ဒဵု ဝဏ်ဃု ဝဏ်ဃု

ကမ္ဘီ ဒွီ ဒွာဟိရ ဖိဉ် ဟကဏ
ဇာဏဇ် ဇာကိက ခာဟရ ဖာ
ဒာဏ ဖြီ ဒွီ ဇာဉ် ဟကဏ
ဇာဏဇ် ဇာကိက ဇာဟက ဒွီ ကဏိက ကဏိဇာ
ဇာဏဇ် ဒွာဇာဉ် ဒွာဇာဉ် - ဒွာဉ် ဒွာဉ် ကဏိဇာ
ကိ ဇာဉ် ဇာဉ် ဖိ ဖာ
ကိ ဖိဉ် ဇာဉ် ဖိ ဇာဉ်
ဇာဉ် ဇာဉ်က ကိ ဒွာဉ် ကဏိဇာ
ဇာဉ် ဇာဉ်က ကိ ဒွာဉ် ကဏိဇာ

ဘာစာစာ သာသနာ့က

မူ၍ ခပ်က သာသနာ့ သွန် ဘဏ် မာဏ် ဒြေဉ်
ပဉ်၍ ဘာဏ် မူ၍ ဘာဏ် မာဏ် ဘာဏ် မာဏ်
ဘာဏ် ဒြေဉ် မာဏ် မာဏ် ဘာဏ် မာဏ်
ဘာဏ် မာဏ် မာဏ် မာဏ် သာသနာ့ သာသနာ့

သာသနာ့ သာသနာ့

သာသနာ့ သာသနာ့ - သာသနာ့ သာသနာ့
သာသနာ့ သာသနာ့ သာသနာ့ သာသနာ့

သာသနာ့ သာသနာ့ - သာသနာ့ သာသနာ့
သာသနာ့ သာသနာ့ သာသနာ့ သာသနာ့

သာသနာ့ သာသနာ့ သာသနာ့ - သာသနာ့ သာသနာ့
သာသနာ့ သာသနာ့ သာသနာ့ သာသနာ့

မင်း၏

တံငါ ဖြူငါး ငါးကောင် ရွှေ့ လိုချီက
မင်း၏ ဝါးကုတ် ပုဆိုး မင်း၏ မင်း၏
မင်း၏ ကိုယ်က ကိုယ်က ရွှေ့ လိုချီက
ပုဆိုး ကို မင်း၏က ငါးကောင် ရွှေ့ မင်း၏

ရွှေ့ ပုဆိုး ကိုယ်က မင်း၏
မင်း၏ ကိုယ်က
မင်း၏ ကိုယ်က
မင်း၏ ကိုယ်က

ရွှေ့ ကိုယ်က မင်း၏ ကိုယ်က
မင်း၏ ကိုယ်က ကိုယ်က
မင်း၏ ကိုယ်က မင်း၏ ကိုယ်က
မင်း၏ ကိုယ်က မင်း၏ ကိုယ်က

ကဆံ့ မကုရ ဒွာဆူရ ဒွာ် နာဒွာမ လဉ် ကုဉ်က
မာဉ် ဒွိ ဖုမ နာဒွာမိမာ ဒွာဆံ့က လံာ် နာမာဆာ
ကဆူရ ဖိဉ်က ဆူဆာ မာ် ကုဉ် နာဉ်က ကုဉ်က
ဗ်ဖု ဒွာဒွိ မာ လိဉ်က မုဉ်က နာဉ် ဆာဉ်

မာဉ်က - နာဉ် ကိ

မာဉ်က မာဆာက ကဆူဉ်က ဗ်ဖု ကဆံ့
နာဉ် ကဆံ့ ဒွာမာဉ် လိဉ်က ကုဉ်က လဉ် လံ
ကုဉ် မာဉ်က ဒွာမာဉ်က မာဉ်
ကိ မာဉ် ကုဉ် လိဉ်က မာဉ် ကုဉ်က ကဆူဉ်
မာဉ်က နာဉ် နာဉ်က နာဉ် ကုဉ်
နာဉ် ဗ်ဉ်က ကုဉ်က နာဉ် လံာ် နာဉ် မာဉ်က မာဉ်က
မာဉ်က နာဉ်က မာဉ် ကုဉ်က ဒွာမာဉ်က
ကိ ဒွာဒွိ ကုဉ် မာဉ်က ကဆံ့ ကဆံ့ ကုဉ်က လိဉ်က

သွားဖို့ ကလေး

မာ် ငြိမ့် ကလေးငါ ခမ့် အို မှာ အံ့ ပဟာ
သွားဖို့ရ တော ငါမို့ သွားဖို့ ငါကလေး အိုရ ခမ့်က မာ်
အို သွားဖို့က သွားဖို့ တော ခမ့်က သွားဖို့ ကလေး ငါက
တောက မာ်ခါ တောပင် အခမ့် ပဟာ တောကလေး ပါမို့က ငါသွား

မာ် မာ် အခမ့်က မာ် သွားဖို့က သွားဖို့ တောမို့ တောမို့က
တော ကလေးက တောပင် အခမ့် အခမ့်က မာ် တောမို့က တောမို့
သွားဖို့က တောက မာ်က သွားဖို့ တောမို့ မာ် တောမို့ ကလေး
က အို မှာ မာ် မာ်က ကလေး ခမ့်

ငြိမ့် တောမို့ တောမို့ မာ် ငြိမ့် ငါမို့ တော ကလေး
အို တော သွားဖို့ မာ် ပဟာ တောမို့ တောမို့ တောမို့
ပါမို့က သွားဖို့ ကလေး တော သွားဖို့ မာ် ပဟာ တောကလေး
တောကလေး ခမ့် တောမို့ တောမို့ ပါမို့က တောမို့ ကလေး တောက

ဖွဲ့စည်းပုံအားဖြင့် ကိုယ်စားပြုသော အဖွဲ့အစည်း
အဖွဲ့အစည်းများသည် (အဖွဲ့အစည်း) အဖွဲ့အစည်း
အဖွဲ့အစည်း အဖွဲ့အစည်း အဖွဲ့အစည်း အဖွဲ့အစည်း
အဖွဲ့အစည်း အဖွဲ့အစည်း အဖွဲ့အစည်း အဖွဲ့အစည်း

လက်ထပ်သော အဖွဲ့အစည်း အဖွဲ့အစည်း အဖွဲ့အစည်း
အဖွဲ့အစည်း အဖွဲ့အစည်း အဖွဲ့အစည်း အဖွဲ့အစည်း
အဖွဲ့အစည်း အဖွဲ့အစည်း အဖွဲ့အစည်း အဖွဲ့အစည်း
အဖွဲ့အစည်း အဖွဲ့အစည်း အဖွဲ့အစည်း အဖွဲ့အစည်း

အဖွဲ့အစည်း အဖွဲ့အစည်း အဖွဲ့အစည်း အဖွဲ့အစည်း
အဖွဲ့အစည်း အဖွဲ့အစည်း အဖွဲ့အစည်း အဖွဲ့အစည်း

အာဇာနည်

ဟို ဘဝီ ဘာသာရပ် ဖန် ဖန်က ဘာသာရပ်
ဟိုဟိုက ဟိုဘက် အာဇာနည် အာဇာနည် ဘာသာရပ် ဘာသာရပ် ဟိုဘက်
ဘာသာရပ် ဘာသာရပ် အာဇာနည် အာဇာနည် ဘာသာရပ် ဘာသာရပ်
ဘာသာရပ် အာဇာနည် ဟို ဟိုဘက် ဘာသာရပ် ဘာသာရပ် ဘာသာရပ်
ဘာသာရပ် ဘာသာရပ် ဘာသာရပ် ဘာသာရပ် ဘာသာရပ်
ဘာသာရပ် ဘာသာရပ် ဘာသာရပ် ဘာသာရပ် ဘာသာရပ်
ဘာသာရပ် ဘာသာရပ် ဘာသာရပ် ဘာသာရပ် ဘာသာရပ်
ဘာသာရပ် ဘာသာရပ် ဘာသာရပ် ဘာသာရပ် ဘာသာရပ်
ဘာသာရပ် ဘာသာရပ် ဘာသာရပ် ဘာသာရပ် ဘာသာရပ်

စကော ဖာရုဏီ

ဘိက္ခဝံ ဘဒ္ဒဇာတိ ဓာတု ဖြေစာ - သွဗ္ဗဇီ ဘိက္ခဝံ

စကော သွဗ္ဗဇီ ဘိက္ခဝံ ဓာတု ဖြေစာ - ဘိက္ခဝံ

ဘိက္ခဝံ ဘဒ္ဒဇာတိ ဓာတု ဖြေစာ - ဖာရုဏီ

ဘိက္ခဝံ သွဗ္ဗဇီ ဘိက္ခဝံ - ဖာရုဏီ

သွဗ္ဗဇီ ဘိက္ခဝံ ဓာတု ဖြေစာ

ဘိက္ခဝံ ဘိက္ခဝံ

စကော သွဗ္ဗဇီ

သွဗ္ဗဇီ ဘိက္ခဝံ

စကော

သွဗ္ဗဇီ ဘိက္ခဝံ

သွဗ္ဗဇီ ဘိက္ခဝံ

သွဗ္ဗဇီ ဘိက္ခဝံ

Phutra Noroya

Họ và tên khai sinh: Quảng Đại Phu.

Năm sinh: 1937.

Quê quán: Làng Hoài Trung - Phước Thái - Ninh Phước
- Ninh Thuận.

Hiện sống ở Thành phố Hồ Chí Minh.

ရာဇဉာဏ် ဂန္ဓာ ဟောကြား

ဤရာဇဉာဏ် ဂန္ဓာက ရာဇဉာဏ် ကို ရှင်းလင်းစွာ ရှင်းပြရာ ရာဇဉာဏ်

ဟောကြားရာ ရာဇဉာဏ် ဟောကြားရာ

ရာဇဉာဏ် ဟောကြားရာ ရာဇဉာဏ် ဟောကြားရာ

ရာဇဉာဏ် ဟောကြားရာ ရာဇဉာဏ် ဟောကြားရာ

ရာဇဉာဏ် ဟောကြားရာ ရာဇဉာဏ် ဟောကြားရာ

ရာဇဉာဏ် ဟောကြားရာ ရာဇဉာဏ် ဟောကြားရာ

ရာဇဉာဏ် ဟောကြားရာ ရာဇဉာဏ် ဟောကြားရာ

ရာဇဉာဏ် ဟောကြားရာ ရာဇဉာဏ် ဟောကြားရာ

ရာဇဉာဏ် ဟောကြားရာ ရာဇဉာဏ် ဟောကြားရာ

ရာဇဉာဏ် ဟောကြားရာ ရာဇဉာဏ် ဟောကြားရာ

[illegible]

၁. ဒွာဘက

ဒွာဖူဉ္ဇက ဒွာဖို ငြိန်ရ ဘာဇန်ရ ဒွီ ဖို
ဒွာဖို ငြိန်ရ ဇွန်ခါ ငြောစ ခုမာ
ကိက ဘိက ခော် ခဏ ဇိ အရ တာမိက
ဒွာဘက ခော် ဒွာဖို ဣ ခမိက ခော် ဘာခဏ
ဒွာဖိုက ခော် ဘာဖ် ငြိန်ရ ငြိန်ရ ခော် ဘာခဏ
ခုခဏ ခဏ ခဏ ခို ခမူရ ဖူက ခမာ
ကိက ဒွာဘက ဒွီ ခဏ ခို ဖို ဖို ခော်

ဒွာဖူဉ္ဇက ဒွာဖိုခါ ဣက တာဃက ဖူဇိ
ခုခဏ ကိက ဒွာဖို ကိက ဒွာဘက ကမူခါ
ကိက ဒွာဘက ကမူခါ ကိက ဖူခါ ကိက ခဏရ
ဒွာဖိုခါ ဣက ခမာ ခို ဖို တာခဏ

ဒွာဖူဉ္ဇက ဘိက ခဏ ဘိက ခဏက ဘိ ဖို
ဒွာဖို ခဏ ဒွာဖို ခဏက ဘိ ငြိန် ဘိ ခဏ
ဒွာဖူဉ္ဇက

မင်း

နှစ်ခါ ခုနစ် ခုနစ် ခုနစ်

၁၇ ရာစုတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့
သော ခုနစ် ခုနစ် ခုနစ် ခုနစ်

၁၇ ရာစု ခုနစ် ခုနစ်

ရာစုတွင် ခုနစ် ခုနစ် ခုနစ် ခုနစ်
ရာစုတွင် ခုနစ် ခုနစ် ခုနစ် ခုနစ်
ရာစုတွင် ခုနစ် ခုနစ် ခုနစ် ခုနစ်
ရာစုတွင် ခုနစ် ခုနစ် ခုနစ် ခုနစ်
ရာစုတွင် ခုနစ် ခုနစ် ခုနစ် ခုနစ်
ရာစုတွင် ခုနစ် ခုနစ် ခုနစ် ခုနစ်
ရာစုတွင် ခုနစ် ခုနစ် ခုနစ် ခုနစ်

ဒွာဒ္ဓိ ဝေဇာန် ဖုသဠိဒ္ဓိ ဒွာဏ် ဝေဇာဏ
ဗုဒ္ဓဉ္စ ငါဏ ဗုဇာန် ဖုဏ် ဝေဇာ
ဝိဇာဏ ဝေဇာ ဝိဇာဏ ဒွာဏ် ဝေဇာဏ
ဗုဒ္ဓဉ္စ ဝေဇာ ဖု ဝေဇာဏ ဒွာဏ်
ဒွာဒ္ဓိ ကုဏ် ဝေဇာဏ ဒွာ ဝေဇာ ဝေဇာ

ဒွာဒ္ဓိ ဒွာဏ်

ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ် ဝေဇာ ဝေဇာဏ ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ် ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ်

ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ် ဝေဇာဏ ဒွာဏ် ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ် ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ်
ဒွာဒ္ဓိ ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ် ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ် ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ် ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ်
ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ် ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ် ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ် ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ်
ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ် ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ် ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ် ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ်

ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ် ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ် ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ် ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ်

ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ် ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ်

ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ် ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ် ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ် ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ်
ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ် ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ် ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ် ဒွာဒ္ဓိဒွာဏ်

သွားဖို့ လာတာ

လမ်း လွှဲကာ သွားတာက ဖောက်ဖို့က ကာကွယ် ခုတ် လိုက်တာ ရာဇာက
ကပ်ရ ဖောက် လွှဲကာ သွားဖို့ ကိုယ်က ရာဇာက
ကတော့ ခုတ်ရ ရာဇာက သွားတာ ဖောက် သွားဖို့ ကိုယ်က
တစ်ဖို့ ကိုယ်က သွားဖို့ ကိုယ်က သွားတာ ရာဇာက လွှဲကာ တစ်ဖို့
ကပ်
ကပ်ကာ သွား လမ်းက ကပ်ကာ သွားတာ သွားဖို့ ကပ်ကာ (ကြေ
တစ်ဖို့ကပ်)

+ ကတော့ သွားတာ သွားတာ တစ်ဖို့ ကပ်ကာ ကပ်ကာ
သွားတာက သွားတာ

ဖောက် တစ်ဖို့

တစ်ဖို့ ကပ်ကာ ကပ်ကာ ကပ်ကာ ကပ်ကာ ကပ်ကာ
ကပ်ကာ ကပ်ကာ ကပ်ကာ ကပ်ကာ ကပ်ကာ
ကပ်ကာ ကပ်ကာ ကပ်ကာ ကပ်ကာ ကပ်ကာ
ကပ်ကာ ကပ်ကာ ကပ်ကာ ကပ်ကာ ကပ်ကာ

INRASARA

LIPEI MUNWIX

Ai abih nugar Kraung tol tanuh Panrang
Dwah mei ppasiam wok xop yaw bhang
Cabbwai cum thun klak saung kapu khop
Alin ginroh ka dunya anit ranom.

Lwai tagrop nugar Ywon tol tanuh Cam
Ai nau ta-uk ligah dwah yam glor
Lingik halei mei murdoh saung lipei munwix
Ai tabbwak takai jang ai tabbwak tian.

PPAK KANAIN ADEI XA-AI

1. Atah di Cru

Amur Cru tada tatiel yuw tanuh
Amaik Cru tangin lamun yuw hala
Dahlak ranom Cru ranom mung ala phik
Atah palei ew jwa: Cru paran, Cru...

2. AMAIK

Amaik Raglai guy anuk mung rom ngauk
Tali glaung takai doh amaik jrong trun
Paɗiak bier harei klak bbleng bbleng thaik
Yuw thaik Inur Nugar mung ribuw thun.

3. Mulom Bbana

Dwah tagok mulom Bbana
Đa sa bbong pioh bboh
Jol gait caih tapaiy jwol
Mubuk mei dom si paik!

PALEI AWAL

Blauh sa harei mei nau
Klak ar hamu dhaung, atah yuw Janauw Pac
Atah xop khauk bier harei
Klak Jaklu palei anak
Pak bøl – ariya ai ew gilac
Bwai xwan.

Blauh harei hadei mei wor
Palei drei rabbah

Angin muraung blang caur cwah
Dan rup di glai, amur cauh paḍiak
Dop ia drei, ke bboh klak ia harei
Kadha yaw nhjom tamur panwoc ru drwai
Harit harau ayun dwa akauk
Gah padai ia xwa – gah kei paḍik akauk
Muta amaik bang twei ray xup muklom.

Blauh sa harei mei oh dauk dor
Sa ragom mamong, sa kanain paran adauh
Bimong Bbon Hala xop hajan Kate pauh
Hop cuh anrong, bingu jih dalah – mei wor
Mei wor drei anuk Cam
Yuw o dor drei hu puk pak.

Blauh ariya ai padom athak
Sa harei.

MAI

Raglong pagac lipei taum hamu tanuh
Su-on mai nugar palei klak die dang
Jam hala amraik rauk kakwor bor laik jruh
Dhan krum thu ciim ghoh doh muta bang.

Klak mudin darak dahlak nau galac wok
Than ai likei dauk thok bbok glai rom
Amr taha bbuk thac bor twei cor cok
Tathuw amaik bwai raung anuk thun bingun nom.

Adei taluc papor kalang lwai drei thauh
Bbuk caup bhong dan kruh padiak bhang Panrang
Janauw Pac dwon anrong thu tari tarieng mumuh
Abih ray li-wa lidei tian dauk that saung lingal.

Nai Xit hu biluw muta kaung palei likuk
Biruw kabrwai kal blauh tangin ppok tangin ba
Palak tangin nan ai hu thauw kal deh
Pop bop gan muluw mulit oh tanhi tra.

Yut bac klak tal sa mutuh nwoc
Gauk mutuh jalan lac hu patih kadi Ywon
Kapwak tangin karuh nhu ba tamr tada dahlak
Kapwak jum taum o tapoh abih tian su-on.

Hoc bhum bhauk yuw maya parabauh
Dom ok trei, rabbah rabbur, mutwaw haniim
Likuw halar klauh saung phik la hatai bauh
Ghwai haluk, paran bwol ngan xop ciim.

Tian jang anit palei awal ppadauk kiak
Brei ka muda murdin crih tawak yam takai
Brei ka dara urang cabbwai bhong, kalik lipih
Bhian anit jamji, juk jak kadwol nai.

YAM KABAW TRUN TANRAN

Mung harei ginum patih tagok jalan
Kabaw baung nau, klak rom binun trun tanran
Saung padai hamu, saung bwol paran
Panwoc yaw adauh mudoh mulom padom palei pala
Saung dom krung kruc mung hia
Khauk bier harei pauh tanuh riya brok jamaung.

Hala jau klak cok trun tanran
Darak ywon ai klak mai taum gop gon
Brei ka ia padiak thac bor
Kraung riya maung akauk jang bor kraung riya.

Adei kamei bbuk canak pauh bira

Halim hajan raw thot dom hala tian drwai
Thun bilan laik jruh xwan liphwai
Tanran riya mung anak ppagwon drei – lahom lahom
Yer glaung tangin kapwak likuw xalam
Kabaw mai bwei kruh tapwol dom harei tol.

LIPEI KLAK

Hu kal kruh murdin Ywon
Kuw anit mai palei klak
Hu tuk hadei di mur-in
Tian kuw su-on hakak bak.

Binguk thei chang jalan padiak
Ppalom caur cwah nugar Panrang

Ppatwei dhwan tanuh Baigaur
Takai kuw liphwai dauk urak

Bien halei taum palei wok
Bhong muta Xit mukal?
Harei halei rabbung ar harok
Hajan pathah bbuk kanai nan?

Cauk - kuw drwai lipei klak.

CWAK DI BBWON KAKWOR

Mei nau ariya li-auw thaik drwai
bimong kruh bia harei dong kwac
cwah tamur mulom jwa o lac
tathik hiak xop ew.

Mei atah
guga mura maung ngut ngut
karei angan dang dop thun bilan.

Oh hu bwei tabiak nau
yaum padik harau dauk wok.

Mei mai bbak xit palei su-on su-uh
Padiak wor canak bbuk alaung drei
Tian ai throh blang angin rauk.

Bilan pluh hajan trun hajan trun...
Mei mai hadah bbwon kakwor klak.

MUNWIX PALEI PALA

Dom ai kamei Caklaing
Abih harei ray – girak ka-ing ai dauk
Dauk tamu dalam mulom
Dom ai kamei araung bla papan kuh
Dauk wor likei rei
Tada iaup tuk halei ai kac muhit!

Dom amaik palei Hamu Crauk
Dwa bai khang dwah ppablei
Akauk mudin xatol iku palei
Taktom harei
Xop raw danury tamu mulom panik dih
“Thei... gauk, glah, lu... buk... lei?...”

Dom urang likei Pabblap
Mung palak takai thauh
Nau yuw angin ew – Ciet agha harok tagok bira
Anaung dalwon usuman tappa
Anaung tagan usuman mung anak
Oh sa bbong doh takai.

Dom ai likei dahlak
Ai kamei dahlak
Dom amaik dahlak...

PPAK KANAIN INRASARA

Glong Anak

Glong Anak dahlak daum mung thun rinaih
Blauh tappa dom bol hwang, pwoc gilac ya ribuw
Jang bboh drei dawi dawor rawang ray ganik
Bbon ariya drwai liwang lipih poh luw luw.

Ppak kanain drwai

Yap thun, yap bor cang mei ke bboh
Yor maung akauk adei yaum yap Kate mai
Kate ni o halei murai, tian ai hwong dawah
Bbwon kiak abih bhaw jor
Ke bhian dauk hwang kadah tian ai.

Atah - jaik

Mei bbwah di ai pacoh xakarai glaung halei halei
dalam kal muta amaik drwai bier
Kadwol takai kamei palei taxwait num
blauh ariya ai miet baniai kanrih ghwoh
Yor mei bbwah
Ai yaum caung ba ariya cong mung wang lingiw wang
atah
Hadei gauk ribuk galauh gan, jang dwol li-an lingauh
wang praung.

Jaya Yut Cam

Họ và tên khai sinh: Nguyễn Văn Tỷ; bút danh khác: Chế Vũ Tân
Sinh ngày 24 - 4 - 1938 tại làng Phước Nhơn - Ninh Hải
- Ninh Thuận.

Nguyên Hiệu trưởng Trường Trung học Pô-Klong (cũ), nguyên
Trưởng ban Ban Biên soạn sách chữ Chăm - Ninh Thuận.
Thành viên Ban Biên tập *Tuyển tập Tagalau* (từ năm 2000).

SU-ON BHUM CAM

Đã in trong Tập san *Ước vọng* số 01, Trường Trung học Pô-Klong.

Bier harei dauk ngauk bbwon jwa
Maung hala kayuw jruh pahwai paha tian drei
Jrong trun jalan atah bhum palei
Blum loy hu thuw tian drei harit harau
Raung hatai brai phik tian harau
Prum ba yawa thwak yam nau ke jiong.

Harei mulom maung akauk dom xanung
Lingik halei ppacalah Cam jiong brai rai?

Harei ni ngauk dhwa jalan mai
Bboh bimong kiak jruh phik hatai klaih dwa.

Anit lo adih birak Bal Riya
Ia thu tanuh talah atah dhwa thei maung?
Bin Swor sunit ginroh thraung daung
Ppo loy Cam rabbah, Ppo maung klaung tadhuw.

Anit lo bhum Pabblap Klak, Biruw
Padai mauw ia mumih, cabbwai klau bbauk brai
Tapak tung anaih panwoc bidi biniai
O thuw klah nuh jhak hatai, bingung bilei.

Anit lo Cwah Patih, Katuh drei
Tamukai, tangoy bbak ppatwei habei klik yamun
Taum thun gruk ngap mung prun
Nhjuh dwa, jaleng cauh pabah um ka anuk mugru.

Anit lo Ia Binguk, Ia Li-u
Taum thun kho rabbah ke hu hamu kabaw
Kathaut min adei choh bwei klau
Nhjrwah, ritha, tapay, prauk, bauh kayuw dalom glai.

Anit lo bhum Rom rah mai
Jaik jalan nau wok, halar hatai twai dangwai
Kathaut jien oh kathaut di cabbwai
Ghoh di dom pwoc talang talwai panwoc kadha.

Anit lo palei gah Bauh Dana
Kraung praung, bhum ginup hamu dwa bireng halim
Choh chai praung anaih bwei mu-in

Ywak li-wa, li-wa ywak hajan angin nhjop bilan.
Anit lo Hamu Tanran takik hajan
Bac murgru akhar tapuk kroh ppachang Cam drei
Tanuh ppajiong jak ghoh likei kamei
Pathar pathar gruk gait abih drei bwei tian.

Anit lo Hamu Crauk Danaw Panrang
Taum thun ngap gauk ngap khang dwa ppablei
Kathaut lo lithei hwak o trei
Tana kun khik ramik adat drei caung thuw.

Anit lo bhum Caklaing, Bal Caung Biruw
Abon khon, dalah jih jang thuw abih drei
Tari tarieng ngap gruk taklom harei
Twok twei krung kruc muk kei ppamurjiong.

Thei tamur nugar dalom dom hai
Jalan nau min atah, adei xa-ai oh rabha
Thei nau nugar Parik brei paywa
Su-uh su-on tian anit pahwai paha Cam drei
Thei nau nugar Pajai dom brei
Kaywa su-uh su-on adei, bbauk dauk đor cawan
Thei nau nugar Kraung gah jalan
Biak jor adhwa atah min tian twei ba
Thei nau ngauk jalan canah dwa
Hador hai panwoc klak dom paywa mung dahluw
Thei nau ngauk jalan canah kluw
Maung karah di canuw: HADOR CAM KHO RABBAH!

Trà Vigia

HANUK YAWA

Bimong Cam loy
Hur dong tanan bblwak rabuw thun
Bimaw angin dhul mul klak brak
Rup pabhap tani, thop xwan hur hapak?
Habor yuw jang tabbang bbauk tapak drei
Kuw dong ala takai hur patauk gila tablaiw tablait
Kwor li-auw takraiw kachaing kachuc layuw bwai
Hur yap waktu mung raxa
Kuw dar yah biruw mutuh longka
Nan blauh kalik kanhing bbuk patih muta bang
Hur duk lawah lingiw rawang rai
Kuw hakak jalan dhwan dalom yam ligah

Bimong Cam loy hur haniim athah
Tok hatai kuw ngap murwuix dunya
Haniim phwol yuw halei?
Hur glong maung haluh tapa takai karai
Dauk di kuw canah jwa rapok rapac
Dhar phwol libik nau?
Gwon hur kaung ba num krung
Pacong bingung kuw lun bun raiy rup
Ia hop hur nhjom tamur hatai kiak

Ia muta kuw nhjar tabiak dop dung
Ia harei saung xup muklom
Hajan padiak angin saung plak tangin
Thiap ciim saung kaduh baw
Sa drei saung mujwa
Oh dom min khim khiah!

Bimong Cam loy...
Yuw muda hu dauk harei ni
Kuw dong ala takai hur ruh jruh
Klaik muta linhaiy thaik hanuk rabuw thun
Nau ngan dauk wok
Mutuh klaih xwan thok dong gong goh
Kakuh kakwai dalah apwei brok page
Ppapaih papwon bilan thun jwa tappa
Sa harei kuw dadop bbauk!

HU SA HAREI

Hu sa harei dahlak tabiak di lok
Ppok xop hia xalam dunya
Xalam adei xa-ai mik wa
Xalam nugar palei bhum bhauk
Krum abih lauk hamu kraung banok
Radop dom glai rom bbon cok
Dauk miet miet dalom hatai
Hu sa harei dahlak likuw drei di amaik
Nau jaik nau atah ngan nau truh
Jalan dhwan muta maung o gloh
Tawi tawak takai yam twei kamei
Tangin pan jaleng amra
Tangin giem padai pajaih
Pabom drak rai hadiip wok harei hadei

Nan sa harei dahlak ngap amur
Dai anuk dauh panwoc yaw
Kadha paran trak tian urang parat
Palwo crauk dom munung siam
Tapping halong dom munuh ghoh
Ppataum ramik danak dhar phwol
Rop ppadong mungawom khong kajap

Nan sa harei dahlak ngak ong
Tai taih tacauw ranaih thuw nau
Talak bboh ciim por padwon tathan
Taginum por oh linhaiy wok likuk
Lapang lingk glaung tuh ia darha
Lawang tanuh praung lir tapir riyak tathik
Jai thok bbok tol dih halei?
Prum dahlak yaum oh dauk kadaung dom!
Caung crauk xwan ew tanhi thei gac...

Hu sa harei dahlak gilac mai sang
Dom num krung drut drwai ppamudoh
Kaji kajong di bbong Kut... dahlak yam tamur

Hu halei sa kapu klau?
Wok paywa ka dunya rai rak!

TỦ SÁCH VĂN HỌC CHĂM
(2005 - 2015, Inrasara chủ biên)

Tập 1. Khái luận:

- Hành trình 17 thế kỷ văn học Champa, bao gồm mọi thể loại.
- Về sáng tác văn học Chăm hiện đại.

Tập 2. Sử thi:

- Akayet - sử thi: Dewa Munro, Inra Patra, Um Muruup,...

Tập 3. Trường ca trữ tình:

- Ariya Bini - Cam, Ariya Cam - Bini, Ariya Xah Pakei, Ariya Muryut.

Tập 4. Trường ca thể sự:

- Thơ thể sự: Glong Anak, Ariya Twon Phauw, Ariya Ppo Parong, Ariya Thun Nusak Asaih,...

Tập 5. Gia huấn ca và Triết lý:

- Ariya Patauwan Adat Kamei, Patauwan Adat Likei, Muk Thruh Palei.
- Thơ triết lý: Ariya Nau Ikak, Pauw Catwai.

Tập 6. Damnury:

- 30 damnury Mudwon, Kadhar chọn lọc.

Tập 7. Tục ngữ – ca dao:

- 300 câu tục ngữ, và 100 bài ca dao, đồng dao, 80 câu đố.
- Phụ lục: 900 thành ngữ Chăm.

Tập 8. Truyện cổ:

– 100 truyện cổ tích, 50 truyện cười.

Tập 9. Thơ hiện đại Chăm (Việt ngữ và Chăm ngữ)

Tập 10. Văn xuôi Chăm hiện đại (truyện ngắn, bút ký,...)

Văn học Chăm đáp ứng đầy đủ tiêu chí của một công trình sưu tầm - nghiên cứu khoa học. Mỗi tác phẩm được in nguyên tác *akhar thrah*, chuyển tự La tinh, dịch nghĩa, dịch thơ, đối chiếu dị bản, chú thích, và Index; bên cạnh có cả bản chép tay nguyên gốc và, dĩ nhiên: không thể thiếu Phần dẫn nhập.

Văn học Chăm, gồm khoảng 5.000 trang, sẽ ra mắt độc giả trong vòng 10 năm, từng tập một, không theo trình tự tập.

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HỌC
18 NGUYỄN TRƯỜNG TỘ - BA ĐÌNH - HÀ NỘI
Điện thoại: 04.7.161.518 - 04.7.161.190, Fax:
04.8294.781

Email: nxbvanhoc@hn.vnn.vn
Chi nhánh tại Thành phố Hồ Chí Minh
290/20 Nam Kỳ Khởi Nghĩa - Quận 3
Điện thoại: 08.8469858, Fax: 08.8483481

Chịu trách nhiệm xuất bản:
NGUYỄN CÙ

Chịu trách nhiệm nội dung:
NGUYỄN THỊ HẠNH

Biên tập: Trần Thị Ngọc Lan
Trình bày bìa: Lê Ký Thương
Sửa bản in: Inrasara.

In 700 cuốn, khổ 14,5 X 20,5 cm, tại Xí nghiệp in Fahasa
Giấy chấp nhận ĐKKHXB 737 - 2008/CXB/11-80/VH và
quyết định số 605/QĐ-VH của nhà xuất bản Văn học cấp
ngày 30-7-2008.

In xong và nộp lưu chiểu tháng 12-2008

Chẻ Mỹ Lan

Diễm Sơn

Huy Tuấn

Quỳnh Chi

Trà Thy Mưlan

Mih Tom

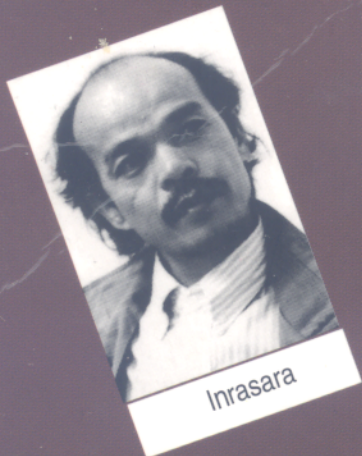
Sonputra

Thạch Giáng Hạ

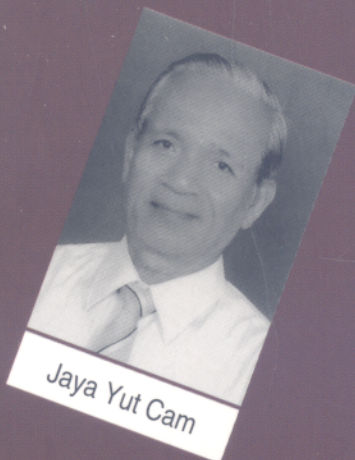
Jalau Anuk

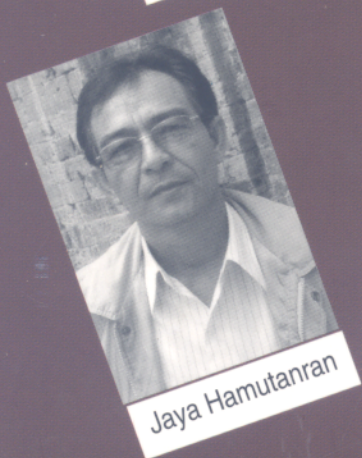
Inrasara

Phutra Noroya

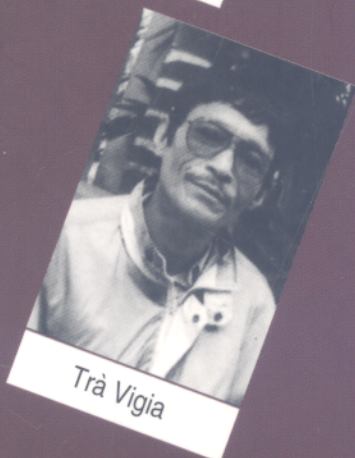
Jaya Yut Cam

Jaya Hamutanran

Lộ Trung Thiện

Trà Vigia

T-T. Tuệ Nguyên

